

ການຕິດຕາມ ແລະ ເຝົ້າລະວັງພະຍາດອະຫິວາໝູອາຟຣິກາ

ການຂ້າທຳລາຍ ແລະ ກຳຈັດຊາກໝູຈາກການລະບາດຂອງພະຍາດອາຫິວາໝູອາຟຣິກາ

ຄວາມປອດໄພດ້ານຊີວະພາບໃນຟາມ, ການຂ້າ ແລະ ການນຳໝູເຂົ້ນມາລ້ຽງຄືນຄືນ

ວິທີການທີ່ເປັນຕ້ອງໄດ້ໃນການອານາໄມສຳລັບພະຍາດອາຫິວາໝູອາຟຣິກາໃນຄົວເຮືອນທີ່ລ້ຽງໝູຂະໜາດນ້ອຍ

ຫ້ອງການປະຈຳພາກພື້ນອາຊີ ແລະ ປາຊີຟິກ:
FAO-RAP@fao.org
fao.org/asiapacific

ອົງການອາຫານ ແລະ ການກະເສດແຫ່ງສະຫະປະຊາຊາດ
 ນະຄອນຫຼວງບາງກອກ, ຣາຊະອານາຈັກໄທ

ຄູ່ມືແນະນຳສຳລັບການປ້ອງກັນ ແລະ ຄວບຄຸມ ພະຍາດອະຫິວາໝູ ອາຟຣິກາ (ASF) ໃນຄົວເຮືອນທີ່ລ້ຽງໝູ ຂະໜາດນ້ອຍໃນທະວີບອາຊີ ການຕິດຕາມ ແລະ ເຝົ້າລະວັງ ພະຍາດອະຫິວາໝູ ອາຟຣິກາ

ຄູ່ມືແນະນຳສຳລັບການປ້ອງກັນ ແລະ ຄວບຄຸມ ພະຍາດອະຫິວາໝູ ອາຟຣິກາ (ASF) ໃນຄົວເຮືອນທີ່ລ້ຽງໝູ ຂະໜາດນ້ອຍໃນທະວີບອາຊີ

ການຕິດຕາມ ແລະ ເຝົ້າລະວັງ ພະຍາດອະຫິວາໝູ ອາຟຣິກາ

ຄູ່ມືແນະນຳສຳລັບການປ້ອງກັນ ແລະ ຄວບຄຸມພະຍາດອະຫິວາໝູ ອາຟຣິກາ (ASF) ໃນຄົວເຮືອນທີ່ລ້ຽງໝູຂະໜາດນ້ອຍໃນທະວີບອາຊີ

ການຕິດຕາມ ແລະ ເຝົ້າລະວັງພະຍາດອະຫິວາໝູ ອາຟຣິກາ

ເຈເຣມີ ໂຮ

ກົມກະສິກຳ, ປະມົງ ແລະ ການອະນຸລັກ

ເຂດປົກຄອງພິເສດຮົງກົງ, ສປ ຈີນ

ແອັນດຣິວ ເບຣມັງ

ມະຫາວິທະຍາໄລ ຊີຕີຢູນີເວີຊີຕີ ຮົງກົງ

ເຂດປົກຄອງພິເສດຮົງກົງ, ສປ ຈີນ

ແອັນ ໂຄນັນ

ມະຫາວິທະຍາໄລ ຊີຕີຢູນີເວີຊີຕີ ຮົງກົງ

ເຂດປົກຄອງພິເສດຮົງກົງ, ສປ ຈີນ

ຮາວ ທັງ

ຫ້ອງການ FAO ປະຈຳຂົງເຂດອາຊີ-ປາຊີຟິກ

ຢູນິ ໂອ

ຫ້ອງການ FAO ປະຈຳຂົງເຂດອາຊີ-ປາຊີຟິກ

ເດັກ ໄຟເພີ້

ມະຫາວິທະຍາໄລ ຊີຕີຢູນີເວີຊີຕີ ຮົງກົງ

ເຂດປົກຄອງພິເສດຮົງກົງ, ສປ ຈີນ

ວິທະຍາໄລສັດຕະວະແພດ ໂຮຢານ

ສະຫະຣາດຊະອານາຈັກອັງກິດ ແລະ ໄອແລນເໜືອ

ອົງການອາຫານ ແລະ ການກະເສດແຫ່ງ ສະຫະປະຊາຊາດ.

ນະຄອນຫຼວງ ບາງກອກ, 2022

ເອກະສານອ້າງອີງ:

Ho, H.P.J., Bremang, A., Conan, A., Tang, H., Oh, Y. & Pfeiffer, D.U. 2022. ຄູ່ມືແນະນຳ ວ່າດ້ວຍ ການປ້ອງກັນ ແລະ ການຄວບຄຸມພະຍາດອະຫິວາໝູອາຟຣິກາ ໃນຄົວເຮືອນທີ່ລ້ຽງໝູຂະໜາດນ້ອຍໃນອາຊີ: ການຕິດຕາມ ແລະ ເຜົາລະຈັງພະຍາດອະຫິວາໝູອາຟຣິກາ (ASF), ນະຄອນຫຼວງບາງກອກ, ຫ້ອງການ FAO. <https://doi.org/10.4060/cb6238en>

ການຈັດສັນພະນັກງານ ແລະ ການນຳສະເໜີຂໍ້ມູນແມ່ນບໍ່ໄດ້ເປັນການສະທ້ອນໃຫ້ເຫັນກ່ຽວກັບແນວຄິດ ຫຼື ທັດສະນະໃດໜຶ່ງຂອງອົງການອາຫານ ແລະ ການສະເສດແຫ່ງສະຫະປະຊາຊາດ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບກົດໝາຍ ຫຼື ການສ້າງນິຕິກຳຂອງປະເທດໃດໜຶ່ງ, ເຂດແດນ, ເມືອງ ຫຼື ພື້ນທີ່ ຫຼື ອຳນາດ ຫຼື ຂໍ້ຈຳກັດທາງດ້ານເຂດແດນ ຫຼື ຂົງເຂດ. ການລະບຸປະເທດ ຫຼື ຜະລິດຕະພັນໃດໜຶ່ງ ຫຼື ຜູ້ຜະລິດທີ່ໄດ້ມີການຈິດສີ່ຫີບັດ ແມ່ນບໍ່ໝາຍຄວາມວ່າ ມີການຮັບຮອງ ຫຼື ແນະນຳໂດຍອົງການ FAO ທີ່ເປັນທາງເລືອກໃຫ້ແກ່ບຸກຄົນອື່ນທີ່ບໍ່ໄດ້ມີການລະບຸ.

ທັດສະນະທີ່ໄດ້ອະທິບາຍເປັນຜະລິດຕະພັນຂໍ້ມູນຂອງຜູ້ແຕ່ງ ແລະ ບໍ່ໄດ້ສະທ້ອນຕໍ່ກັບທຸກໆທັດສະນະຄະຕິ ຫຼື ນະໂຍບາຍຂອງ FAO.

ISBN 978-92-5-134825-3

©FAO, 2022

ມີບາງສິດທິແມ່ນໄດ້ຮັບສະຫງວນໄວ້. ວຽກນີ້ແມ່ນສາມາດເຫັນໄດ້ໃນເອກະສານທີ່: Creative Commons Attribution-NonCommercial- ShareAlike 3.0 IGO licence (CC BY-NC-SA 3.0 IGO; <https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/3.0/igo/legalcode>).

ພາຍໃຕ້ ເງື່ອນໄຂຂອງລິຂະສິດນີ້, ວຽກອາດມີການສຳເນົາ, ແຈກຢາຍ ແລະ ດັດແກ້ເພື່ອຈຸດປະສົງທີ່ບໍ່ແມ່ນການຄ້າ ໂດຍການຢັ້ງຢືນວ່າ ໜ້າວຽກແມ່ນໄດ້ຮັບການອ້າງອີງຢ່າງເໝາະສົມ. ການນຳໃຊ້ໃດໜຶ່ງຂອງວຽກນີ້ ຈະຕ້ອງບໍ່ເປັນການສະເໜີໃຫ້ອົງການ FAO ຮອງຮັບອົງກອນໃດໜຶ່ງສະເພາະ, ຜະລິດຕະພັນ ຫຼື ການບໍລິການ. ການນຳໃຊ້ໂລໂກ້ຂອງອົງການ FAO ແມ່ນບໍ່ອະນຸຍາດໃຫ້ມີ. ຖ້າຫາກວຽກໄດ້ຮັບການດັດແປງ, ຈະຕ້ອງໄດ້ລວມເອົາການຮຽກຮ້ອງໃຫ້ມີການອ້າງອີງປະໂຫຍກທີ່ວ່າ: ການແປນີ້ແມ່ນບໍ່ໄດ້ຖືກແປໂດຍອົງການອາຫານ ແລະ ການສະເສດແຫ່ງສະຫະປະຊາຊາດ (FAO). ອົງການ FAO ບໍ່ຮັບຜິດຊອບຕໍ່ກັບເນື້ອຫາ ຫຼື ຄວາມຊັດເຈນຂອງການແປ. ເຊິ່ງເອກະສານດັ້ງສະບັບແມ່ນແມ່ນເອກະສານທີ່ຖືກຕ້ອງ.

ຂໍ້ຂັດແຍ່ງທີ່ເກີດຂຶ້ນພາຍໃຕ້ລິຂະສິດທີ່ບໍ່ສາມາດແກ້ໄຂໄດ້ຢ່າງສັນຕິຈະຕ້ອງໄດ້ຮັບການແກ້ໄຂຜ່ານການໄກ່ເກ່ຍ ຕາມທີ່ໄດ້ລະບຸໃນ ມາດຕາ 8 ຂອງລິຂະສິດ, ຍົກເວັ້ນ ທີ່ໄດ້ລະບຸເປັນຢ່າງອື່ນ. ກົດລະບຽບວ່າດ້ວຍການໄກ່ເກ່ຍຂອງອົງການຊັບສິນທາງປັນຍາໂລກແມ່ນຢູ່ທີ່ເວັບຊ໌: <http://www.wipo.int/amc/en/mediation/rules> ແລະ ການໄກ່ເກ່ຍໃດໜຶ່ງແມ່ນຈະໄດ້ຮັບການປະຕິບັດຕາມກົດລະບຽບວ່າດ້ວຍ ການໄກ່ເກ່ຍຂອງຄະນະກຳມະການວ່າດ້ວຍ ກົດໝາຍການຄ້າສາກົນແຫ່ງອົງການສະຫະປະຊາຊາດ ຫຼື (UNCITRAL).

ສຳລັບເອກະສານຝ່າຍທີສາມ, ຜູ້ໃຊ້ທີ່ຕ້ອງການນຳໃຊ້ເອກະສານຄືນຈາກສິ່ງພິມນີ້ທີ່ມາຈາກສ່ວນປະກອບຂອງຝ່າຍທີສາມເຊັ່ນ: ຕາຕະລາງ, ຮູບ ຫຼື ຮູບພາບ ແມ່ນເປັນຄວາມຮັບຜິດຊອບໃນການກຳນົດວ່າ ຈະຕ້ອງໄດ້ຂໍອະນຸຍາດໃນການນຳໃຊ້ຄືນ ແລະ ການໄດ້ຮັບອະນຸຍາດຈາກເຈົ້າຂອງລິຂະສິດ. ຄວາມສ່ຽງທີ່ເປັນຜົນມາຈາກການລະເມີດຂອງຄູ່ສັນຍາຝ່າຍທີສາມທີ່ເປັນອົງປະກອບຂອງໜ້າວຽກແມ່ນເປັນຂອງຜູ້ໃຊ້ທັງໝົດ.

ການຂາຍແມ່ນສາມາດ ແລະ ລິຂະສິດ. ຜະລິດຕະພັນຂໍ້ມູນຂອງອົງການ FAO ແມ່ນສາມາດເບິ່ງທີ່ເວັບໄຊທີ່ (www.fao.org/publications) ແລະ ສາມາດຊື້ຜ່ານອີເມວ໌ publications-sales@fao.org. ການຮ້ອງຂໍການນຳໃຊ້ທາງການຄ້າ ຈະຕ້ອງໄດ້ຍື່ນເຖິງ www.fao.org/contact-us/license-request. ຄຳຖາມທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບສິດທິ ແລະ ການອະນຸຍາດຈະຕ້ອງຍື່ນເຖິງ: copyright@fao.org.

ສາລະບານ

ຂໍ້ຄວາມສະແດງຄວາມຮູ້ບຸນຄຸນ.....	iv
ບັນດາຄຳສັບຫຍໍ້ ແລະ ຄວາມໝາຍ.....	v
ສັງລວມບັນດາຈຸດທີ່ສຳຄັນ.....	vii
1. ຄຳແນະນຳ.....	1
2. ຈຸດປະສົງຂອງການເຝົ້າລະວັງ.....	3
2.1. ບໍ່ພົບມີພະຍາດ ASF.....	6
2.2. ການປະກົດມີພະຍາດ ASF.....	8
3. ນິຍາມຂອງກໍລະນີ ແລະ ເງື່ອນໄຂການລາຍງານ.....	11
4. ວິທີການເຝົ້າລະວັງພະຍາດ ASF.....	13
4.1. ການເຝົ້າລະວັງແບບບຮັບ.....	13
4.2. ການເຝົ້າລະວັງແບບບຸກ.....	17
5. ການພິຈາລະນາທົ່ວໄປກ່ຽວກັບການເຝົ້າລະວັງພະຍາດ ASF.....	27
5.1. ການພິຈາລະນາທາງດ້ານເສດຖະກິດ ແລະ ການນຳໃຊ້ຕົວຈິງ.....	27
5.2. ການວິເຄາະກ່ຽວກັບຕ່ອງໂສ້ການສະໜອງ ແລະ ຕ່ອງໂສ້ທາງດ້ານມູນຄ່າ.....	31
5.3. ຄວາມສາມາດທາງຫ້ອງວິໄຈ ແລະ ການກວດວິເຄາະ.....	32
5.4. ວິທີການເຝົ້າລະວັງທີ່ອີງໃສ່ຄວາມສ່ຽງ.....	33
5.5. ບັນດາສິ່ງທ້າທາຍຫຼັກໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດລະລິບການເຝົ້າລະວັງ.....	35
6. ການປະເມີນລະບົບການເຝົ້າລະວັງໂດຍລວມ.....	37
7. ການພິຈາລະນາ ແລະ ທິດທາງຂອງການເຝົ້າລະວັງພະຍາດ ASF ໃນ ອະນາຄົດ.....	41
ບັນດາເອກະສານອ້າງອີງ.....	51
ບັນດາຄຳສັບທີ່ໃຊ້.....	53

ຂໍ້ຄວາມສະແດງຄວາມຮູ້ບຸນຄຸນ

ເອກະສານສະບັບນີ້ແມ່ນເປັນຜົນໄດ້ຮັບດ້ານການປະສານງານລະຫວ່າງຫ້ອງການປະຈຳຂົງເຂດອາຊີ-ປາຊີຟິກຂອງອົງການອາຫານ ແລະ ການກະເສດແຫ່ງສະຫະປະຊາຊາດ (FAO RAP) ແລະ ມະຫາວິທະຍາໄລຊື່ຕີ, ຮົງກົງ. ເອກະສານສະບັບນີ້ແມ່ນໄດ້ຮັບການສະໜັບສະໜູນຈາກຈາກໜ່ວຍງານ ສຳນັກງານຊ່ວຍເຫຼືອທາງດ້ານມະນຸດສະທຳ (BHA), ອົງການພັດທະນາສາກົນແຫ່ງ ສະຫະລັດອາເມຣິກາ (USAID), ພາຍໃຕ້ໂຄງການເລກທີ. 720FDA19IO00092 ວ່າດ້ວຍ: **"ເສີມສ້າງຄວາມສາມາດວຽກງານພາກສະໜາມໃນການກວດຫາ ແລະ ໂຕ້ຕອບສຸກເສີນພະຍາດອະຫິວາໝູອາຟຣິກາ"**. ຄວາມຄິດເຫັນທີ່ໄດ້ລະບຸໃນຄູ່ມືສະບັບແມ່ນມາຈາກຜູ້ແຕ່ງ ແລະ ບໍ່ໄດ້ສະທ້ອນໃຫ້ເຫັນທັດສະນະຂອງອົງການ USAID ທັງໝົດ.

ຫ້ອງການ FAO RAP ມີຄວາມຍິນດີຕໍ່ກັບບັນດາຜູ້ແຕ່ງເຊິ່ງ ລວມມີ: ທ່ານ ເຈເຣມີ ໂຮ, ທ່ານ ແອັນດຣິວ ໂຄນັນ, ທ່ານ ຮາວ ຕັງ, ທ່ານ ຢູນີ ໂອ ແລະ ທ່ານ ເດິກ ໄຟເຟີໃນການແຕ່ງຄູ່ມືສະບັບນີ້. ພວກເຮົາ ຂໍສະແດງຄວາມຮູ້ບຸນຄຸນຕໍ່ກັບບັນດາຜູ້ຕາງໜ້າຈາກອົງການ FAO ເຊິ່ງປະກອບມີທ່ານ ເດວິດ ຮາດຣິວ, ທ່ານ ຟູເຊັງ ໂກ, ທ່ານ ປາວິນ ປາດັງໂທດ ແລະ ທ່ານ ເຣນີ ວິວລີສ໌ ສຳລັບຄຳເປັນທີ່ເປັນປະໂຫຍດໃນການຮ່າງເອກະສານສະບັບດັ່ງກ່າວນີ້. ເວີຊັນທີ່ໄດ້ຮັບການທົບທວນໂດຍຜູ້ຊ່ຽວຊານ ເຊິ່ງປະກອບດ້ວຍທ່ານ ຄາໂຣຣິນ ເບນິກໂກ (ບໍລິສັດ ວິທະຍາສາດສຸຂະພາບພິເວັດ), ທ່ານ ເຄດລິນ ໂຮລີ (ຜູ້ຕາງໜ້າ OIE ປະຈຳຂົງເຂດອາຊີ-ປາຊີຟິກ) ແລະ ໜ່ວຍປະຕິບັດງານ ASF ຂອງພະແນກອຸດສາຫະກຳສັດແຫ່ງຟີລິບປິນ ພາຍໃຕ້ ແນວຄິດຂອງກຸ່ມ Standing Group of Experts ວ່າດ້ວຍພະຍາດ ASF (SGE-ASF) ສຳລັບຂົງເຂດອາຊີ-ປາຊີຟິກ, ກອບສາກົນວ່າດ້ວຍ ການຄວາມຄຸມຄວາມຄືບໜ້າຂອງພະຍາດສັດທີ່ລະບາດຂ້າມເຂດແດນ (GF-TADs). ພວກເຮົາ ຂໍສະແດງຄວາມຂອບໃຈຕໍ່ກັບເວລາ ແລະ ການປະກອບສ່ວນທີ່ລ້ຳຄ່າໃນການປັບປຸງຄວາມສອດຄ່ອງຂອງຄູ່ມືສະບັບນີ້.

ຂໍຂອບໃຈທ່ານ ກາເຊນ ວົງສະຖາພອນໄຊ, ຜູ້ຈັດການສູນປະຕິບັດງານສຸກເສີນ ພະຍາດສັດຂ້າມແດນຂອງຫ້ອງການ FAO RAP (ECTAD) ສຳລັບຄຳແນະນຳທາງດ້ານວິຊາການໃນການພັດທະນາຄູ່ມື, ໃນຂະນະທີ່ທ່ານ ດາເນວລາ ສະໄໄລ້ ແລະ ທ່ານ ໂດມິໂກ ກາໂຣ ທີ່ໄດ້ໃຫ້ການສະໜັບສະໜູນເພີ່ມເຕີມ.

ບັນດາຄໍາສັບຫຍໍ້ ແລະ ຄວາມໝາຍ

ASF	ພະຍາດອະຫິວາໝູອາຟຣິກາ
ASFV	ໄວຣັດພະຍາດອະຫິວາໝູອາຟຣິກາ
CBA	ການວິເຄາະດ້ານຜົນປະໂຫຍດ ແລະ ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍ
CEA	ການວິເຄາະປະສິດທິພາບດ້ານຄ່າໃຊ້ຈ່າຍ
FAO	ອົງການອາຫານ ແລະ ການກະເສດແຫ່ງສະຫະປະຊາຊາດ
HACCP	ການວິເຄາະໄພອັນຕະລາຍ ແລະ ຈຸດຄວບຄຸມທີ່ສໍາຄັນ
LCA	ການວິເຄາະຄ່າໃຊ້ຈ່າຍທີ່ໜ້ອຍສຸດ
OIE	ອົງການສຸຂະພາບສັດສາກົນ
PCR	ການກວດຫາເຊື້ອໂດຍໃຊ້ເຕັກນິກ PCR
Terrestrial Code	ລະຫັດສຸຂະພາບຂອງສັດ OIE
Terrestrial Manual	ຄູ່ມື OIE ວ່າດ້ວຍ ສຸຂະພາບສັດ

ສັງລວມບັນດາຈຸດທີ່ສໍາຄັນ

1

ຄໍານໍາ

ເອກະສານສະບັບນີ້ ມີເປົ້າໝາຍໃນການໃຫ້ຄໍາແນະນໍາພະນັກງານລັດຖະກອນ ໃນການ:

- ກໍານົດຈຸດປະສົງໃນການເຝົ້າລະວັງ;
- ສ້າງນິຍາມກໍລະນີທີ່ກ່ຽວກັບ ASF ແລະ ເງື່ອນໄຂໃນການລາຍງານ;
- ຍົກຕົວຢ່າງວິທີທີ່ເປັນໄປໄດ້ກ່ຽວກັບການເຝົ້າລະວັງພະຍາດ ASF;
- ກໍານົດບັນດາປັດໃຈສໍາຄັນໃນການພິຈາລະນາກ່ຽວກັບລະບົບການເຝົ້າລະວັງ; ແລະ
- ປະເມີນລະບົບເຝົ້າລະວັງ.

2

ຈຸດປະສົງຂອງການເຝົ້າລະວັງ

2.1. ບໍ່ພົບກໍລະນີພະຍາດອະຫິວາໝູອາຟຣິກາ (ASF)

2.1.1. ການຄົ້ນຫາພະຍາດອະຫິວາໝູອາຟຣິກາ (ASF) ແຕ່ຫົວທີ

- ສ້າງລະບົບການເຕືອນໄພລ່ວງໜ້າ ແລະ ການດໍາເນີນການຕອບໂຕ້ແຕ່ຫົວທີແມ່ນ ເພື່ອເປັນການຫຼີກການແຜ່ລະບາດ ເຊິ່ງຈະສ້າງຄວາມເສຍຫາຍຢ່າງໃຫ່ຍຫຼວງ ແລະ ຄວາມສູນເສຍເສຍຫາຍຕໍ່ກອດສາຫະກຳການລ້ຽງໝູຂອງທ້ອງຖິ່ນ.
- ສໍາລັບການກວດຫາແຕ່ຫົວທີ່ທີ່ມີປະສິດທິພາບ, ລະບົບການເຝົ້າລະວັງ ຈະຕ້ອງເປັນຕົວແທນໃຫ້ແກ່ປະຊາກອນຫຼາຍທີ່ສຸດເທົ່າທີ່ເປັນໄປໄດ້.
- ໂດຍປົກກະຕິ, ການອອກແບບອັດຕາສ່ວນການເກີດພະຍາດແມ່ນຈະຕັ້ງຄ່າໄວ້ຕໍ່າທີ່ສຸດ, ເຊິ່ງກວມເອົາປະຊາກອນສັດໃຫ້ຫຼາຍເທົ່າທີ່ຈະຫຼາຍໄດ້.
- ໃນຂະນະທີ່ບໍ່ສາມາດເຮັດໄດ້ເພື່ອເປົ້າໝາຍໃນກໍລະນີທໍາອິດຂອງພະຍາດ ASF, ຈະຕ້ອງວາງເປົ້າໝາຍໃສ່ການກວດຫາພະຍາດ ASF ທໍາອິດພາຍໃນ 45-60 ວັນ.
- ການເຝົ້າລະວັງ ຈະຕ້ອງໄດ້ດໍາເນີນຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງ ພ້ອມກັບການເພີ່ມຄວາມຖີ່ການເຝົ້າລະວັງທີ່ເໝາະສົມກໍລະນີທີ່ມີຄວາມສ່ຽງເພີ່ມຂຶ້ນ.

2.1.2. ການສາທິດໃຫ້ເຫັນເຖິງການປາດສະຈາກການຕິດເຊື້ອໄວຣັດອະຫິວາໝູອາຟຣິກາ ASFV

- ການປາດສະຈາກການຕິດເຊື້ອໄວຣັດອະຫິວາໝູອາຟຣິກາ ASFV ແມ່ນເປັນຂໍ້ກໍານົດທົ່ວໄປ ໃນການເຂົ້າຮ່ວມໃນການຄ້າຂາຍສັດ ແລະ ຜະລິດຕະພັນສັດ.
- ເນັ້ນໃສ່ການສະໜອງຫຼັກຖານທີ່ພຽງພໍເພື່ອສະແດງໃຫ້ເຫັນລະດັບຄວາມໝັ້ນໃຈວ່າ ການຕິດເຊື້ອຈາກໄວຣັດອະຫິວາໝູອາຟຣິກາ ASFV ຖ້າຫາກພົບ ແມ່ນໜ້ອຍກວ່າອັດຕາສ່ວນທີ່ລະບຸຂອງປະຊາກອນສັດ (ເຊັ່ນ: ການອອກອັດຕາສ່ວນ).
- ການອອກແບບອັດຕາສ່ວນ ໃນການສາທິດໃຫ້ເຫັນເຖິງການປາດສະຈາກການຕິດເຊື້ອຈາກໄວຣັດ ASFV ໂດຍອີງໃສ່ ມາດຕະຖານ ຫຼື ຂໍ້ຕົກລົງສາກົນ.
- ຂະໜາດຕົວຢ່າງໃນການສະແດງໃຫ້ເຫັນການປາດສະຈາກການຕິດເຊື້ອໄວຣັດ ASFV ຈະຕ້ອງມີພຽງພໍເພື່ອໃຫ້ບັນລຸເປົ້າໝາຍລະດັບຄວາມໝັ້ນໃຈ, ເຊິ່ງໂດຍທົ່ວໄປແມ່ນຕັ້ງໄວ້ທີ່ 95 ສ່ວນຮ້ອຍ ຫຼື 99 ສ່ວນຮ້ອຍ.
- ການເຝົ້າລະວັງແບບສະເພາະກິດ ຫຼື ບໍ່ຕໍ່ເນື່ອງ (ເຊັ່ນ: ການເຝົ້າລະວັງໃນເວລາປົກກະຕິ) ແມ່ນພຽງພໍ.

2.2. ການກວດພົບພະຍາດ ASF

2.2.1 ການອະທິບາຍລະດັບຂອງການເກີດພະຍາດ ASF

- ເນັ້ນໃສ່: ລະດັບຂອງການເກີດພະຍາດ ASF ແມ່ນຢູ່ຂັ້ນໃດ ແລະ ສະຖານທີ່ໃດ? .
- ການເຝົ້າລະວັງ ຈະຕ້ອງເປັນການເຝົ້າລະວັງພະຍາດ ASF ສະເພາະເພື່ອໃຫ້ສາມາດກວດພົບກໍລະນີຂອງພະຍາດ ASF.
- ຄາດຄະເນການເກີດຂຶ້ນຂອງພະຍາດ ASF ຫຼື ການອຸບັດຂຶ້ນ ເພື່ອສົມທຽບກັບການກວດພົບດ້ານການປ່ຽນແປງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບພະຍາດ ASF (ເຊັ່ນ: ລະດັບຂອງການເກີດພະຍາດ ASF ຜ່ານມາ ຫຼື ຈຸດພູມມິສາດ).
- ຄວາມຖືກຕ້ອງການກວດຫາການເກີດພະຍາດ ASF ອາດມີຜົນຈາກຂໍ້ຜິດພາດຂອງລະບົບ (ຄວາມລ່າຮຽງໃນການຄັດເລືອກ) ຫຼື ຂໍ້ຜິດພາດຈາກການຊຸ່ມເລືອກ.
- ການເຝົ້າລະວັງແບບສະເພາະກິດ ຫຼື ບໍ່ຕໍ່ເນື່ອງ ອາດພຽງພໍ.

2.2.2 ການກວດພົບກໍລະນີຕິດເຊື້ອພະຍາດ ASF

- ໃນພາກປະຕິບັດ, ການກວດພົບເຊື້ອພະຍາດ ASF ຈາກການເຝົ້າລະວັງອາດນໍາໃຊ້ໃນແຜນງານການທົດລອງໃນໂຮງຂ້າສັດ, ແຜນງານການລົບລ້າງຄວາມກ້າວໜ້າຂອງພະຍາດໃນຝູງສັດທີ່ໄດ້ຮັບການຮັບຮອງ, ແຜນງານການເຝົ້າລະວັງສຸຂະພາບສັດໃນໂຮງຂ້າສັດ ແລະ ອື່ນໆ.
- ຈະເປັນການດີຖ້າສາມາດກວມເອົາກຸ່ມປະຊາກອນໂດຍລວມ.
 - ອາດລວມເອົາອົງປະກອບຕ່າງໆທີ່ແຕກຕ່າງກັນດ້ານການເຝົ້າລະວັງເສີມເພື່ອສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ແກ່ການລວມລວມເອົາຂອງການເຝົ້າລະວັງ.
- ການເຝົ້າລະວັງສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນຈະຕໍ່ເນື່ອງ, ແຕ່ວ່າອາດມີການເຝົ້າລະວັງແບບສະເພາະກິດ ຫຼື ບໍ່ຕໍ່ເນື່ອງໃນບາງຄັ້ງ.

3

ນິຍາມກໍລະນີ ແລະ ເງື່ອນໄຂການລາຍງານ

- ສາມາດກຳນົດນິຍາມກ່ຽວກັບກໍລະນີທີ່ແຕກຕ່າງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບພະຍາດ ASF ເຊັ່ນ: ກໍລະນີສົງໄສວ່າມີການຕິດເຊື້ອ, ອາດມີການຕິດເຊື້ອ ແລະ ກໍລະນີຢັ້ງຢືນການຕິດເຊື້ອ.
- ນິຍາມກໍລະນີຈະຕ້ອງມີຄວາມຊັດເຈນ ແລະ ໃນຮູບແບບທີ່ງ່າຍດາຍ, ມີລາຍລະອຽດຊັດເຈນທາງດ້ານພະຍາດ ASF ສະເພາະໃນລະດັບສັດໂຕໜຶ່ງ ຫຼື ລະດັບຝູງສັດ.
- ຈະຕ້ອງມີລະບົບລາຍງານທີ່ວ່ອງໄວສໍາລັບກໍລະນີທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບພະຍາດ ASF ເພື່ອການລາຍງານກໍລະນີດັ່ງກ່າວໃຫ້ແກ່ເຈົ້າໜ້າທີ່ສັດຕະວະແພດທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.
 - ເມື່ອໄດ້ຮັບການລາຍງານແລ້ວ, ເຈົ້າໜ້າທີ່ສັດຕະວະແພດ ຈະຕ້ອງເລີ່ມຕົ້ນການສືບສວນ-ສອບສວນຢ່າງເປັນທາງການໃຫ້ໄວເທົ່າທີ່ຈະໄວໄດ້ ແລະ ດຳເນີນການຕິດຕາມທີ່ຈຳເປັນ.
- ອາດມີການພິຈາລະນາໃຫ້ມີການມີມາດຕະການເສີມເພື່ອສົ່ງເສີມໃຫ້ມີການລາຍງານ, ຕົວຢ່າງ:
 - ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດການຊົດເຊີຍ; ແລະ
 - ດຳເນີນການກວດຫາພະຍາດ ASF ແຕ່ບ່ອນໃດທີ່ມີຄວາມເປັນໄປໄດ້ອະນຸຍາດໃຫ້ມີການຂາຍໝູທີ່ສຸຂະພາບດີໃຫ້ແກ່ໂຮງຂ້າສັດ.

- ຫຼາຍໆວິທີການເຝົ້າລະວັງພະຍາດ ASF ແມ່ນບໍ່ໄດ້ມີການໃຊ້ວິທີການໃດໜຶ່ງສະເພາະ ແລະ ຈະຕ້ອງໄດ້ໃຊ້ຫຼາຍວິທີຮ່ວມກັນໃຫ້ຫຼາຍທີ່ສຸດ.
- ບໍ່ວ່າຈະໃຊ້ວິທີການເຝົ້າລະວັງປະເພດໃດກໍ່ຕາມ, ໝູທີ່ຕາຍແລ້ວ ແມ່ນເປັນແຫຼ່ງທີ່ດີທີ່ສຸດສໍາລັບຕົວຢ່າງຂອງການກວດຫາເຊື້ອພະຍາດ ASF ແລະ ຈະຕ້ອງມີການເກັບຕົວຢ່າງໆເປັນປົກກະຕິ.

4.1. ການເຝົ້າລະວັງແບບບຮັບ

- ການເກັບກຳຂໍ້ມູນຢ່າງເປັນປົກກະຕິທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບສາເຫດຂອງພະຍາດ ASF ຈາກແຫຼ່ງທີ່ອາດບໍ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບພະຍາດ ASF.

4.1.1. ການລາຍງານພະຍາດແບບບຮັບ

- ນີ້ແມ່ນເປັນວິທີການທົ່ວໄປທີ່ສຸດ ແລະ ອາດເປັນວິທີການເຝົ້າລະວັງທີ່ສໍາຄັນທີ່ສຸດ.
- ອີງໃສ່ ການກວດວິເຄາະທີ່ສາມາດບົ່ງມະຕິຫຼາຍໆພະຍາດ (ເຊິ່ງບໍ່ພຽງແຕ່ພະຍາດ ASF ເທົ່ານັ້ນ).
- ການລາຍງານກ່ຽວກັບພະຍາດ, ໂດຍສະເພາະ ທີ່ໄດ້ຮັບການສະໜັບສະໜູນຈາກຫ້ອງວິໃຈ ອາດສາມາດສະໜອງຂໍ້ມູນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບພະຍາດ ແລະ ສະຖານທີ່ໆເກີດມີພະຍາດ ແລະ ຊັບອກກ່ຽວກັບການຮັບມືທີ່ຈຳເປັນສໍາລັບການລະບາດທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.
- ຂໍ້ເສຍ ເຊັ່ນ: ການລາຍງານທີ່ບໍ່ຄົບ ແລະ ບໍ່ຮູ້ຂະໜາດຂອງປະຊາກອນສັດທີ່ກວມລວມເອົາໂດຍລະບົບ ຈະຕ້ອງໄດ້ຮັບການພິລະນາຢ່າງລະມັດລະວັງ.

4.1.2. ການເຝົ້າລະວັງຢູ່ໂຮງຂ້າສັດ

- ການເຝົ້າລະວັງປະເພດນີ້ແມ່ນມີຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຕໍ່າ.
- ມີການສະໜອງໝູ່ຈຳນວນຫຼາຍຈາກຫຼາຍຟາມ ແລະ ຫຼາຍບ້ານ, ແຕ່ພຽງກວມເອົາພຽງແຕ່ປະຊາກອນສັດທີ່ນຳເອົາມາຂ້າໃນໂຮງຂ້າສັດ.
- ຂໍ້ມູນການເຝົ້າລະວັງ ອາດມີການເກັບກຳຈາກການກວດກາກ່ອນຕາຍ (Anti-mortem), ການກວດກາພາຍຫຼັງການຕາຍ (Post-mortem) ແລະ/ຫຼື ການເກັບຕົວຢ່າງທາງດ້ານຊີວະເພີ່ອການກວດຫາພະຍາດ ASF.
- ຈະຕ້ອງມີການຮອງຮັບລະບົບການຕິດຕາມທີ່ເໝາະສົມ.

4.1.3. ການເຝົ້າລະວັງໝູ່ປ່າ

- ການເຝົ້າລະວັງແບບບຮັບແມ່ນ ເປັນວິທີທີ່ມີປະສິດທິພາບທີ່ສຸດໃນການຄົ້ນຫາພະຍາດ ASF ໃນໝູ່ປ່າ ແລະ ເປັນການຕິດຕາມໄລຍະການແຜ່ລະບາດໃນປະຊາກອນໝູ່ປ່າທີ່ຕິດເຊື້ອ.
- ຈະຕ້ອງມີການກວດຫາເຊື້ອພະຍາດ ASF ຈາກໝູ່ປ່າທຸກໂຕທີ່ປ່ວຍ ຫຼື ຕາຍ.
- ການເຝົ້າລະວັງທີ່ເປັນເປົ້າໝາຍເພີ່ມເຕີມໃນສະຖານທີ່ໆມີຄວາມສ່ຽງສູງທີ່ຈະມີການເກີດ ແລະ ແຜ່ລະບາດຂອງພະຍາດ ASF.
- ແນະນຳໃຫ້ມີການສຶກສາລະບົບນິເວດຂອງໝູ່ປ່າ ເພື່ອທີ່ຈະສາມາດ:
 - ຕິດຕາມການຕາຍຂອງໝູ່ປ່າ; ແລະ
 - ຕິດຕາມອຸນຫະພູມຮ່າງກາຍໃນຈຸດທີ່ດຳເນີນງານເພື່ອກຳນົດວ່າ ໝູ່ປ່າທີ່ເປັນໄຂ້ ຖ້າຫາກເປັນໄປໄດ້.

4.2. ການເຝົ້າລະວັງແບບບຸກ

- ຜູ້ນຳໃຊ້ຂໍ້ມູນຫຼັກຈະຕ້ອງໄດ້ມີຄວາມພະຍາຍາມຢ່າງຕັ້ງໜ້າໃນການເກັບກຳຂໍ້ມູນທີ່ຕ້ອງການ ຫຼື ຈຸດປະສົງໃນການເກັບຂໍ້ມູນແມ່ນ ການເຝົ້າລະວັງ.
- ເວລາທີ່ດຳເນີນການເຝົ້າລະວັງແບບບຸກເພື່ອກວດຫາພະຍາດ ASF, ຈຸດທີ່ຕົວຢ່າງ (ທີ່ຕັ້ງພູມສາດ), ຄວາມຖີ່ໃນການເກັບຕົວຢ່າງ ແລະ ຂະໜາດຂອງຕົວຢ່າງ ຈະຕ້ອງໄດ້ມີການເກັບກຳລ່ວງໜ້າເພື່ອທີ່ຈະຮັບປະກັນວ່າຕົວຢ່າງດັ່ງກ່າວເປັນຕົວແທນທີ່ດີປະຊາກອນສັດດັ່ງກ່າວ.
- ການອອກໃຫ້ກັບເຊື້ອ ແລະ ລະດັບຄວາມໝັ້ນໃຈໃນການຄົ້ນຫາກໍລະນີຂອງພະຍາດ ASF ຈະຕ້ອງໄດ້ຮັບການກຳນົດຢ່າງຊັດເຈນ, ລວມເອົາ ບັນດາອົງປະກອບດ້ານຄຸນະພາບ ຂອງການທົດສອບ (ເຊັ່ນ: ຄວາມລະອຽດອ່ອນ ແລະ ສະເພາະເຈາະຈົງ) ແລະ ຄວາມລະອຽດອ່ອນດ້ານການເຝົ້າລະວັງທີ່ຕ້ອງການ.
- ໃນກໍລະນີທີ່ມີຂໍ້ຈຳກັດທາງດ້ານຊັບພະຍາກອນ, ການເຝົ້າລະວັງແບບບຸກ ອາດມີການຕັ້ງເປົ້າໝາຍໃສ່ຈຸດຄວບຄຸມສຳຄັນທີ່ແນ່ນອນ.

4.2.1. ການເຝົ້າລະວັງຕາມອາການ

- ການກວດຫາສັດທີ່ເຈັບປ່ວຍ ຈະຕ້ອງດຳເນີນບົນພື້ນຖານອາການທົ່ວໄປ ຫຼື ແນວໂນ້ມຂອງພະຍາດ (ເຊັ່ນ: ທາງລະບົບຫາຍໃຈ) ກວ່າການເຝົ້າລະວັງພະຍາດສະເພາະ.
- ກຳນົດໃຫ້ເປັນ ການວິເຄາະຂໍ້ມູນດ້ານສຸຂະພາບຢ່າງເປັນລະບົບ ລວມມີ: ອັດຕາການປ່ວຍ ແລະ ອັດຕາການຕາຍ, ຂໍ້ມູນການຜະລິດ ແລະ ຕົວແປອື່ນໆທີ່ສາມາດນຳໃຊ້ໃນບົ່ງບອກສັນຍານທີ່ເປັນການຊີ້ບອກກ່ຽວກັບການປ່ຽນແປງໃນການເກີດການຕິດເຊື້ອ .
- ຈຸດປະສົງຫຼັງບໍ່ແມ່ນການວິເຄາະຫາພະຍາດໃດໜຶ່ງສະເພາະ, ແຕ່ເປັນການກວດຫາແນວໂນ້ມທີ່ຜິດປົກກະຕິຂອງສັນຍານທີ່ອາດນຳໄປສູ່ພະຍາດໜຶ່ງ ຫຼື ຫຼາຍພະຍາດ.
- ອາດມີການນຳໃຊ້ໃນການກວດຫາພະຍາດແຕ່ຫົວທີໃນບັນດາຟາມທີ່ຖືກຄັດເລືອກ ແລະ/ຫຼື ລະບົບການເຝົ້າລະວັງທີ່ອີງໃສ່ຊຸມຊົນເປັນຫຼັກ.

4.2.2. ການເຝົ້າລະວັງແບບເຝົ້າຍາມ

- ນຳໃຊ້ການເຝົ້າລະວັງແບບຍາມຝູງສັດເປັນຕົວຊີ້ບອກກ່ຽວກັບກຸ່ມປະຊາກອນສັດທີ່ເຫຼືອ.
- ຝູງສັດທີ່ໄດ້ຮັບການເຝົ້າຍາມ ສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນປະກອບດ້ວຍຈຳນວນສັດທີ່ໜ້ອຍ, ເຊິ່ງໄດ້ຢູ່ລວມກັນ ແລະ ໄດ້ຮັບການຕິດຕາມເປັນປົກກະຕິ ແລະ ມີການກວດຫາເຊື້ອຕາມຄວາມເໝາະສົມ.
- ທີ່ຕັ້ງການການເຝົ້າຍາມຝູງສັດ ຈະຕ້ອງເປັນທີ່ຕັ້ງທາງຍຸດທະສາດເພື່ອທີ່ຈະສາມາດກວດຫາການເກີດຂຶ້ນຂອງພະຍາດທີ່ເປັນໄປໄດ້ໂດຍອີງໃສ່ຄວາມສ່ຽງທີ່ພົບເຫັນ.
- ຄວາມຖີ່ຂອງການກວດຫາເຊື້ອພະຍາດ ASF ໃນຝູງສັດທີ່ໄດ້ຮັບການເຝົ້າຍາມແມ່ນ ຂຶ້ນກັບຈຸດປະສົງຂອງການເຝົ້າລະວັງ ແລະ ສະຖານະການການແຜ່ລະບາດຂອງພະຍາດ ASF ໃນທ້ອງຖິ່ນ.

4.2.3. ການເຝົ້າລະວັງພະຍາດທີ່ມີສ່ວນຮ່ວມ

- ນີ້ເປັນຮູບແບບການເຝົ້າລະວັງພະຍາດແບບບຸກທີ່ອີງໃສ່ຄວາມສ່ຽງເປັນຫຼັກເຊິ່ງໄດ້ຮັບການອອກແບບສະເພາະສຳລັບບັນດາປະເທດກຳລັງພັດທະນາ ແລະ ປະເທດທີ່ກຳລັງມີການຈະເລີນເຕີບໂຕ, ເຊິ່ງໄດ້ອີງໃສ່ວິທີການທີ່ມີສ່ວນຮ່ວມ (ເຊັ່ນ: ການສຳພາດ).
- ມີການນຳໃຊ້ທິມທີ່ໄດ້ຮັບການຝຶກອົບຮົມໃນການດຳເນີນການສຳພາດທີ່ມີການກຳນົດຮູບແບບໂຄງຮ່າງ ແລະ ແບບທີ່ບໍ່ມີການກຳນົດຮູບແບບໂຄງຮ່າງຮ່ວມກັບຊາວກະສິກອນ ພ້ອມກັບການນຳໃຊ້ເຄື່ອງມືຊ່ວຍຫຼາຍປະເພດ.
- ທິມງານທີ່ໄດ້ຮັບການຝຶກອົບຮົມ ຈະມີການລົງຢ້ຽມຢາມບັນດາບ້ານ (ລວມທັງ ຄົວເຮືອນທີ່ລ້ຽງໝູຂະໜາດນ້ອຍ) ແລະ ໂອ້ລົມກັບຊາວກະສິກອນຢ່າງຕັ້ງໜ້າເພື່ອທີ່ຈະໄດ້ຂໍ້ມູນການເຝົ້າລະວັງ.

4.2.4. ການສໍາຫຼວດກ່ຽວກັບພະຍາດ

- ການສືບສວນ-ສອບສວນ ຫຼື ການສຶກສາ (ເຊັ່ນ: ຜ່ານການສັງເກດການທາງດ້ານການຄຣິນິກ ແລະ ການເກັບຕົວຢ່າງ) ພາຍໃນໄລຍະເວລາທີ່ກຳນົດເພື່ອເກັບກຳຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບພະຍາດທີ່ເປັນລະບົບໃນຈຸດທີ່ມີການແຜ່ລະບາດ ແລະ ຄວາມລະອຽດອ່ອນທາງດ້ານການເຝົ້າລະວັງທີ່ຕ້ອງການ.
- ນໍາໃຊ້ວິທີການໆເຝົ້າລະວັງທີ່ອີງໃສ່ຄວາມສ່ຽງເລັ່ງໃສ່ປະຊາກອນສັດທີ່ມີຄວາມສ່ຽງສູງໃນການຕິດເຊື້ອຈາກໄວຣັດພະຍາດ ASFV ເຊິ່ງເຮັດໃຫ້ຜົນໃນຄວາມລະອຽດໃນການເຝົ້າລະວັງ ເພື່ອປະສິດທິຜົນທີ່ສູງຂຶ້ນ ແລະ ປະສິດທິພາບດ້ານຄ່າໃຊ້ຈ່າຍ.
- ການສໍາຫຼວດ ຈຳເປັນທີ່ຈະຕ້ອງມີຄວາມເຂົ້າໃຈທີ່ດີກ່ຽວກັບການລະບາດຂອງພະຍາດ ASF ໃນກຸ່ມປະຊາກອນສັດ(ເຊັ່ນ: ການຈຳແນກແລະການກຳນົດເຊິ່ງປະລິມານບັນດາປັດໃຈທາງດ້ານຄວາມສ່ຽງ).
 - ຈະຕ້ອງມີການດຳເນີນການສຶກສາທາງດ້ານຕ່ອງໂສ້ການສະໜອງ ແລະ ການສ້າງແຜນທີ່ທາງດ້ານຕ່ອງໂສ້ຄຸນຄ່າ, ການປະເມີນຄວາມສ່ຽງ ແລະ ການສຶກສາປັດໃຈທາງດ້ານຄວາມສ່ຽງ.

4.2.5. ການເຝົ້າລະວັງສັດທີ່ເປັນພາຫະນຳເຊື້ອ (ຕາມຄວາມເໝາະສົມ)

- ການກຳນົດທາງດ້ານການປ່ຽນແປງກ່ຽວກັບການລະບາດວິທະຍາຂອງພະຍາດ ASF ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການແຈກຢາຍທາງດ້ານພູມສາດ ແລະ ຄວາມໜ້າແໜ້ນຂອງປະຊາກອນສັດທີ່ເປັນພາຫະນຳເຊື້ອ.
- ຊ່ວຍໃນການກຳນົດທາງດ້ານເຂດພູມສາດທີ່ມີການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງປະຊາກອນສັດໃນໄລຍະເວລາສັ້ນ ແລະ ຍາວ.
- ການຈຳແນກແມງໄມ້ທີ່ຖືກຕ້ອງແມ່ນມີຄວາມສຳຄັນ, ໂດຍສະເພາະໃນຂົງເຂດທີ່ບໍ່ພົບພະຍາດ ASF.
- ການໄຈ້ແຍກພະຍາດໄວຣັດ ASFV ຈາກຫາຫະນຳເຊື້ອ ອາດບໍ່ມີປະສິດທິພາບທາງດ້ານຄ່າໃຊ້ຈ່າຍເທົ່າກັບການເຝົ້າລະວັງປົກກະຕິ.

5.1. ການພິຈາລະນາທາງດ້ານເສດຖະກິດ ແລະ ການນໍາໃຊ້ຕົວຈິງ

5.1.1. ການວິເຄາະທາງດ້ານເສດຖະກິດສໍາລັບການເຝົ້າລະວັງພະຍາດ ASF

5.1.1.1. ການວິເຄາະດ້ານຜົນປະໂຫຍດ ແລະ ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍ (CBA)

- ການກຳນົດໂຕເລກກ່ຽວກັບຜົນປະໂຫຍດ ແລະ ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຂອງແຜນງານການຄວບຄຸມພະຍາດ ໃນດ້ານການເງິນ.

5.1.1.2. ການວິເຄາະດ້ານຄ່າໃຊ້ຈ່າຍ ແລະ ປະສິດທິພາບ (CEA)

- ປະເມີນຜົນໄດ້ຮັບຈາກແຜນງານການຄວບຄຸມພະຍາດໃນຮູບແບບເງິນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບຄ່າໃຊ້ຈ່າຍ.
- ການເຝົ້າລະວັງດ້ານ CEA ສາມາດໄດ້ຮັບການປະຕິບັດຢ່າງມີຜົນດ້ານການຈັດສັນຊັບພະຍາກອນ ບົນພື້ນຖານທີ່ປະສິດທິພາບແມ່ນໄດ້ຮັບການອະທິບາຍໃນມູນຄ່າທີ່ສາມາດຕີຄວາມໝາຍໄດ້ (ເຊັ່ນ: ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຕໍ່ວັນສໍາລັບການກວດຫາເຊື້ອແຕ່ຫົວທີ).

5.1.1.3. ການວິເຄາະດ້ານຄ່າໃຊ້ຈ່າຍທີ່ໜ້ອຍທີ່ສຸດ (LCA)

- ຈະຕ້ອງມີການນໍາໃຊ້ບົນພື້ນຖານທາງດ້ານປະສິດທິພາບຂອງຫຼາຍຮູບແບບການເຝົ້າລະວັງໃນແຜນງານການຄວບຄຸມພະຍາດ ASF ແມ່ນຄືກັນ.
- LCA ທີ່ມີເປົ້າໝາຍເປັນຫຼັກ:
 - ການປຽບທຽບຫຼາຍໆວິທີການເຝົ້າລະວັງທີ່ໄດ້ສັງລວມເປົ້າໝາຍດຽວກັນທາງດ້ານປະສິດທິພາບ.
- LCA ທີ່ມີວິທີການເປັນຫຼັກ:
 - ໄດ້ຮັບການຮັບຮອງວິທີການເຝົ້າລະວັງທີ່ເປັນມາດຕະຖານ (ເຊັ່ນ: ນິຕິກຳລະດັບຊາດ ຫຼື ຕາມມາດຕະຖານສາກົນ).

5.1.2. ການພິຈາລະນາແລະການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດທີ່ແທ້ຈິງໃນລະບົບການເຝົ້າລະວັງທີ່ມີປະສິດທິພາບດ້ານຄ່າໃຊ້ຈ່າຍ

5.1.2.1. ການກຳນົດຈຸດທີ່ສໍາຄັນ

- ອີງໃສ່ ວິທີການທີ່ອາໄສຄວາມສ່ຽງ ແລະ ຫຼັກການຂອງການວິເຄາະຄວາມອັນຕະລາຍ ແລະ ຈຸດຄວບຄຸມທີ່ສໍາຄັນ (HACCP).

5.1.2.2. ຄວາມຖີ່ຂອງການເຝົ້າລະວັງ

ແມ່ນໄດ້ຮັບການກຳນົດໂດຍ:

- ຄວາມສ່ຽງຂອງພະຍາດ ASF ທີ່ເຫັນໄດ້ໃນແຕ່ລະຈຸດທີ່ສໍາຄັນ;
- ອັດຕາການປ່ຽນແປງຂອງປະຊາກອນສັດໃນແຕ່ລະຈຸດທີ່ສໍາຄັນ;
- ໄລຍະການຟັກຕົວຂອງພະຍາດ ASFV, ແລະ
- ຂໍ້ຈຳກັດທາງດ້ານການເງິນ.

5.1.2.3. ຈຸດທີ່ບໍ່ສໍາຄັນ

- ສ່ວນອື່ນຂອງປະເທດ ຫຼື ເຂດທີ່ໜ້າສົນໃຈທາງດ້ານພູມສາດ.
- ການເຝົ້າລະວັງອາດໄດ້ຮັບການດໍາເນີນໃນຄວາມຖີ່ທີ່ຕໍ່າ.

5.1.2.4. ດ້ານອື່ນທີ່ຈະຕ້ອງໄດ້ຮັບການພິຈາລະນາ:

- ຄວາມເຂົ້າໃຈຂອງຊາວກະສິກອນ;
- ການຝຶກອົບຮົມ;
- ຮຽກຮ້ອງໃຫ້ມີການລາຍງານກ່ຽວກັບພະຍາດ; ແລະ
- ຄວາມໂປ່ງໃສຂອງລະບົບການເຝົ້າລະວັງ.

5.2. ການວິເຄາະທາງດ້ານຕ່ອງໂສ້ການສະໜອງ ແລະ ຕ່ອງໂສ້ມູນຄ່າ

- ລະບົບການເຝົ້າລະວັງພະຍາດ ASF ຈະຕ້ອງສາມາດປັບຕົວໃຫ້ເຂົ້າກັບສະຖານະການສະເພາະຂອງປະເທດ ຫຼື ເຂດທີ່ມີຄວາມສໍາຄັນທາງດ້ານພູມສາດ.
 - ຄວາມເຂົ້າໃຈລະອຽດກ່ຽວກັບໝູທ້ອງຖິ່ນ/ຕ່ອງໂສ້ການສະໜອງຊີ້ນໝູແລະ ຕ່ອງໂສ້ມູນຄ່າແມ່ນຈໍາເປັນສໍາລັບການປະເມີນຄວາມສ່ຽງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.
- ຕ່ອງໂສ້ການສະໜອງແມ່ນກ່ຽວຂ້ອງກັບທຸກໆຂັ້ນຕອນໃນຂະບວນການຜະລິດໂດຍສະເພາະຜົນໄດ້ຮັບໃຫ້ແກ່ລູກຄ້າ.
- ຕ່ອງໂສ້ການສະໜອງແມ່ນໃຫ້ມູມມອງທີ່ກ້ວາງຂຶ້ນໂດຍການ ລວມເອົາບັນດາກິດຈະກຳ ແລະ ຄວາມສົນໃຈຂອງຫຼາຍໆຄົນທີ່ມີສ່ວນຮ່ວມກ່ຽວຂ້ອງກັບຕ່ອງໂສ້ການສະໜອງ.
- ໂຄງສ້າງຂອງຕ່ອງໂສ້ການສະໜອງໝູ ແລະ ຕ່ອງໂສ້ມູນຄ່າ ອາດມີການປັບປ່ຽນເພື່ອໃຫ້ສາມາດຮອງຮັບຫຼາຍໆຂັ້ນຕອນທີ່ນໍາໄປສູ່ຜະລິດຕະພັນສຸດທ້າຍ ເຊິ່ງໄດ້ແບ່ງອອກເປັນ 3 ກຸ່ມຫຼັກຄື:
 - ການຜະລິດອາຫານສັດ, ຂະບວນການຜະລິດ ແລະ ການເກັບຮັກສາ;
 - ການຜະລິດໝູ (ລວມທັງ ການຂະຫຍາຍພັນ); ແລະ
 - ການຂ້າ ແລະ ຂະບວນການຜະລິດຫຼັກ.
- ແຫຼ່ງທີ່ເປັນໄປໄດ້ຂອງໄວຣັດ ASFV ແລະ ເສັ້ນທາງຄວາມສ່ຽງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ລວມມີ ຫຼາຍໆກິນໄກ ແລະ ກິນໄກດັ່ງກ່າວແມ່ນໄດ້ຮັບອິດທິພົນຈາກພຶດຕິກຳມະນຸດ ດັ່ງທີ່ໄດ້ສະທ້ອນໃຫ້ເຫັນໃນຕ່ອງໂສ້ມູນຄ່າ.
- ຈະຕ້ອງມີການນໍາມາພິຈາລະນາໃນການອອກແບບລະບົບການເຝົ້າລະວັງພ້ອມກັບການປະເມີນຄວາມສ່ຽງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.

5.3. ຄວາມສາມາດຂອງຫ້ອງວິໄຈ ແລະ ການວິເຄາະຫາເຊື້ອ

- ເຈົ້າໜ້າທີ່ສັດຕະວະແພດຂອງປະເທດ ຈະຕ້ອງໃຫ້ການຊຸກຍູ້ການເຝົ້າລະວັງພະຍາດ ASF ຜ່ານການກວດຫາເຊື້ອຕົວຢ່າງໃນຫ້ອງທົດລອງທີ່ເປັນທາງການ.
- ການກວດຫາເຊື້ອ ASF ໃນຫ້ອງທົດລອງຈະຕ້ອງມີຄວາມໝາະສົມ ອີງຕາມວິທີການທີ່ໄດ້ລະບຸໃນມາດຕາ 3.8.1 ວ່າດ້ວຍຄູ່ມື ກ່ຽວກັບການວິໄຈພະຍາດ ແລະ ວັກຊິນສໍາລັບສັດ (Terrestrial Manual) ຂອງອົງການ ສຸຂະພາບສັດສາກົນ (OIE).
- ຖ້າຫາກ ໝາະສົມ, ຜົນຂອງການກວດຫາເຊື້ອ ຈະຕ້ອງໄດ້ຮັບການຢືນຢັນຈາກຫ້ອງວິໄຈອ້າງອີງ.
- ເພື່ອທີ່ຈະຮັບປະກັນຜົນໄດ້ຮັບຈາກຫ້ອງວິໄຈທີ່ສາມາດປຽບທຽບກັນ ລະຫວ່າງ ຫຼາຍໆຫ້ອງທົດລອງ, ຈະຕ້ອງມີການກຳນົດມາດຕະຖານທີ່ເໝາະສົມສໍາລັບການກວດຫາເຊື້ອໃນຫ້ອງວິໄຈ.

5.4. ວິທີການເຝົ້າລະວັງໂດຍອາໄສຄວາມສ່ຽງເປັນຫຼັກ

- ບັນດາກິດຈະກຳການເຝົ້າລະວັງ ທີ່ມີເປົ້າໝາຍແນໃສ່ກຸ່ມປະຊາກອນສັດທີ່ມີຄວາມສ່ຽງສູງທີ່ຖືກຄັດເລືອກ.
- ອີງໃສ່ການປະເມີນຄວາມສ່ຽງທີ່ມີການນຳໃຊ້ທີ່ສົມດຸນທາງດ້ານຊັບພະຍາກອນໃນການເຝົ້າລະວັງ.
- ຮຽກຮ້ອງໃຫ້ມີຄວາມຮູ້ກ່ຽວກັບວຽກງານລະບາດວິທະຍາຂອງພະຍາດ ASF ກ່ອນ ແລະ ປັດໃຈສ່ຽງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບພະຍາດ ASF ແລະ ທັກສະທາງດ້ານລະບາດວິທະຍາທີ່ເໝາະສົມ.
- ສຳຄັນທີ່ຈະຕ້ອງໄດ້ຮັກສາຄວາມໂປ່ງໃສກ່ຽວກັບການຕັດສິນໃຈ ແລະ ວິທີການທີ່ຖືກນຳໃຊ້.

5.5. ສິ່ງທ້າທາຍຫຼັກໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດລະບົບການເຝົ້າລະວັງ

- ບັນດາກາປັດໃຈທີ່ເປັນຂໍ້ຈຳກັດທີ່ຕ້ອງໄດ້ຮັບການແກ້ໄຂ ລວມມີ:
 - ບັນດາຜູ້ກຳນົດນະໂຍບາຍ ແລະ ຜູ້ທີ່ມີສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງລະດັບຊາດ ແລະ ຮອງລົງມາຂາດຄວາມເຂົ້າໃຈກ່ຽວກັບຄວາມສຳຄັນຂອງການເຝົ້າລະວັງ;
 - ເຈົ້າໜ້າທີ່ເນັ້ນໜັກໃສ່ແຕ່ລະພາລະບົດບາດຂອງຕົນຫຼາຍເກີນໄປ ແທນທີ່ຈະຄິດເພື່ອສ່ວນລວມ, ການຮ່ວມມື ແລະ ປະສານງານ;
 - ປະມານບໍ່ພຽງພໍສຳລັບການເຝົ້າລະວັງ;
 - ຂາດຄວາມສາມາດທາງດ້ານລະບາດວິທະຍາ (ລວມທັງ ຊັບພະຍາກອນມະນຸດ, ເຄື່ອງມື ແລະ ອື່ນໆ);
 - ຂາດການຝຶກອົບຮົມທີ່ພຽງພໍບັນກາວິທີການໃນການເຝົ້າລະວັງ.

6

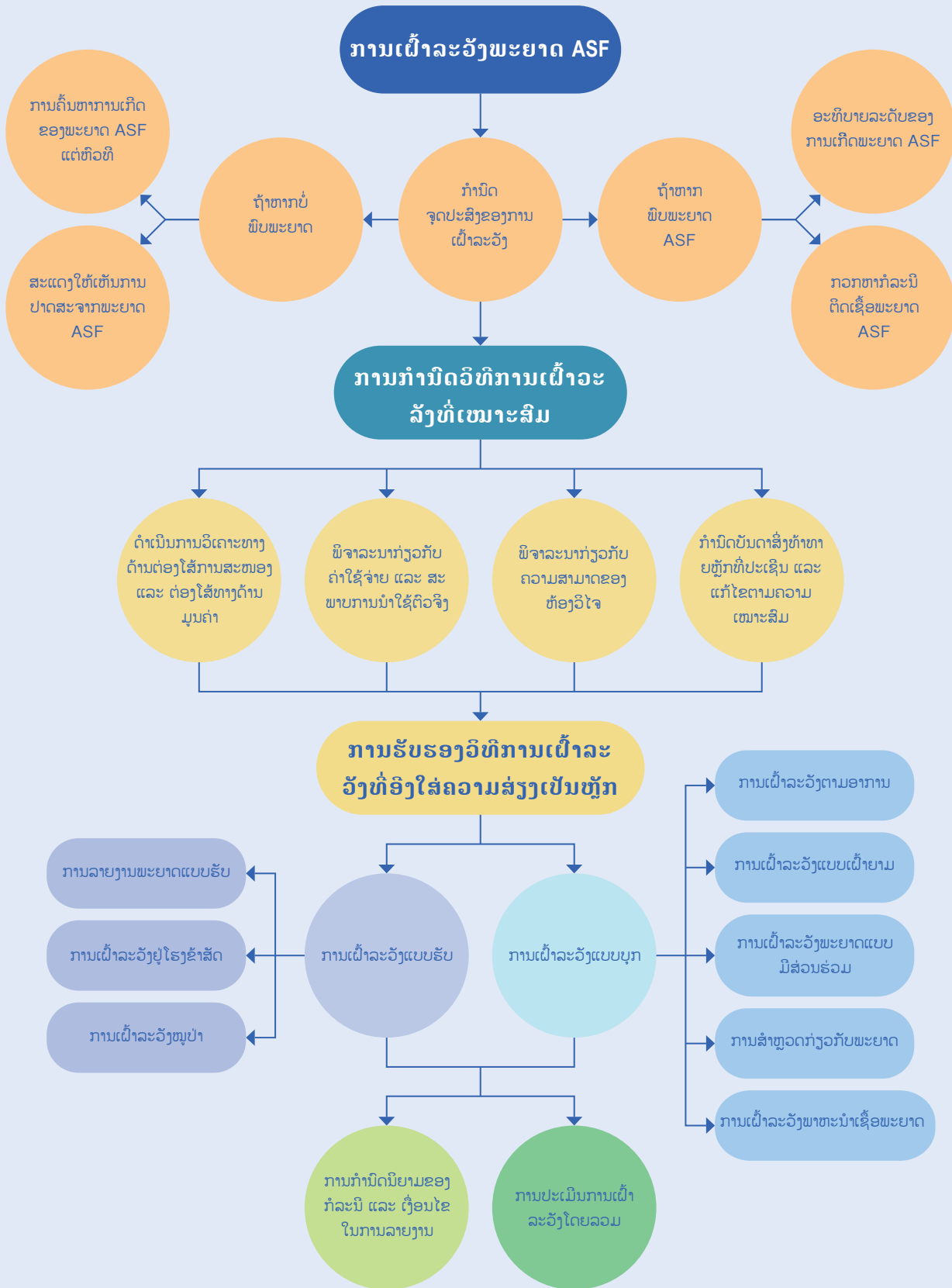
ການປະເມີນລະບົບເຝົ້າລະວັງໂດຍລວມ

- ລະບົບເຝົ້າລະວັງ ສາມາດໄດ້ຮັບການປະເມີນໂດຍນຳໃຊ້ເຄື່ອງມືການປະເມີນການເຝົ້າລະວັງຂອງອົງການ FAO (SET) ເຊິ່ງຈະມີການປະເມີນ 90 ໂຕຊີວັດ ທີ່ແບ່ງອອກເປັນ 19 ປະເພດໃນ 7 ຂົງເຂດ ເຊັ່ນ: (1) ປະເມີນອົງກອນທີ່ເປັນສະຖາບັນ; (2) ຫ້ອງວິໄຈ; (3) ກິດຈະກຳການເຝົ້າລະວັງ; (4) ໜ່ວຍປະຕິບັດງານທາງດ້ານການລະບາດວິທະຍາ; (5) ການຄຸ້ມຄອງຂໍ້ມູນ; (6) ການສື່ສານ; ແລະ (7) ການປະເມີນຜົນ.
- ຜົນຂອງການປະເມີນສາມາດສະແດງຜົນເປັນກຣາຟຟືກທີ່ສະແດງລັກສະນະຂອງອົງປະກອບຫຼັກ ແລະ ອົງປະກອບການດຳເນີນງານຂອງລະບົບການເຝົ້າລະວັງ ທີ່ສະແດງໃຫ້ເຫັນຈຸດທີ່ເຂັ້ມແຂງ ແລະ ຈຸດອ່ອນຂອງລະບົບໃນ 19 ປະເພດ ແລະ 7 ຂົງເຂດ.
- ການວິເຄາະລາຍລະອຽດຈຸດແຂງ, ຈຸດອ່ອນ, ໂອກາດ ແລະ ຂໍ້ຄົງຄ້າງ (SWOT) ອາດສາມາດດຳເນີນຂຶ້ນເພື່ອສ້າງຄວາມເຂົ້າໃຈທີ່ດີຂຶ້ນກ່ຽວກັບຜົນຂອງການປະເມີນ.
- ສາມາດສ້າງຄຳແນະນຳທີ່ສະເພາະເຈາະຈົງ, ສາມາດວັດແທກໄດ້, ສາມາດຮັກສາໄດ້, ມີສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງ ແລະ ທັນເວລາ (SMART) ທີ່ສາມາດສ້າງຮ່ວມກັນໃນການປະສານງານຢ່າງໃກ້ຊິດກັບຈຸດສຸມລະດັບຊາດຈາກໜ່ວຍງານການບໍລິການສັດຕະວະແພດ.
- ລາຍລະອຽດບົດລາຍງານຂອງການປະເມີນໄດ້ເນັ້ນໃຫ້ເຫັນກ່ຽວກັບໄລຍະການເກັບກຳຂໍ້ມູນ, ການໃຫ້ຄະແນນ ແລະ ແຜນການດຳເນີນງານທີ່ມີຂໍ້ແນະນຳ ທີ່ສາມາດສ້າງເພື່ອແນະແນວກ່ຽວກັບບັນດາກິດຈະກຳໃນການສ້າງຂີດຄວາມສາມາດຂອງການເຝົ້າລະວັງ.
- ໄດ້ມີການແນະນຳໃຫ້ຕິດຕໍ່ຫ້ອງການ FAO ກ່ອນການນຳໃຊ້ເຄື່ອງມື SET, ເນື່ອງຈາກວ່າ ຫ້ອງການ FAO ສາມາດໃຫ້ການຊ່ວຍເຫຼືອທີ່ຈຳເປັນ ແລະ ການແນະນຳທີ່ເໝາະສົມກ່ຽວກັບການປະເມີນ SET. ສຳລັບຂໍ້ມູນເພີ່ມເຕີມກ່ຽວກັບເຄື່ອງມື SET ແມ່ນສາມາດເຂົ້າໄປເບິ່ງໃນເວັບໄຊທີ່:
http://www.fao.org/ag/againfo/programmes/en/empres/tools_SET.html.

- ລະບົບການເຝົ້າລະວັງພະຍາດ ASF ຈະຕ້ອງໄດ້ຮັບປັບຕົວເຂົ້າກັບການປ່ຽນແປງທີ່ໄວວາກດ້ານລະບາດວິທະຍາຂອງພະຍາດ ASF.
 - ການວິເຄາະທີ່ຕໍ່ເນື່ອງກ່ຽວກັບຕ່ອງໂສ້ການສະໜອງຂອງໝູ/ຊີ້ນໝູໃນທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ຕ່ອງໂສ້ມູນຄ່າ, ລວມທັງການປະເມີນຄວາມສ່ຽງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ (ຖ້າຫາກຈໍາເປັນ).
- ບົດລາຍງານລ່າສຸດກ່ຽວກັບການອຸບັດຂັ້ນຂອງສາຍພັນໄວຣັດ ASFV ບໍ່ຮຸນແຮງ ແມ່ນໄດ້ຮັບການບັນທຶກ, ນີ້ໝາຍຄວາມວ່າ:
 - ການກໍາຈັດໄວຣັດ ASFV ແມ່ນຈະຫຼຸດຢາກຂຶ້ນຕື່ມ;
 - ສິ່ງທ້າທາຍທີ່ສໍາຄັນແມ່ນການກວດຫາໄວຣັດ ASFV ແຕ່ຫົວທີ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ຄວບຄຸມການແຜ່ລະບາດທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ; ແລະ
 - ຕົວຢ່າງ ຈະຕ້ອງໄດ້ສົ່ງໄປທີ່ທ້ອງວິໄຈອ້າງອີງ OIE ASF ກໍລະນີສົງໄສສາຍພັນໃໝ່ຂອງໄວຣັດ ASFV ອຸບັດຂັ້ນ.
- ປະຈຸບັນ, ຍັງບໍ່ມີວັກຊີນທີ່ໄດ້ຮັບອະນຸມັດໃຫ້ສັກເພື່ອປ້ອງກັນພະຍາດ ASF:
 - ການນໍາໃຊ້ວັກຊີນ ASF ທີ່ບໍ່ໄດ້ຮັບອະນຸມັດອາດນໍາໄປສູ່ບັນຫາເລື້ອລັງຂອງພະຍາດ ASF ທີ່ມີອັດຕາການຕາຍທີ່ຕໍ່າເຊິ່ງຈະມີຜົນທາງດ້ານລະບາດວິທະຍາຂອງພະຍາດ ASF ແລະ ຈະຫັນປ່ຽນຍຸດທະສາດການເຝົ້າລະວັງ; ແລະ
 - ຖ້າຫາກ ການນໍາໃຊ້ວັກຊີນ ASF ທີ່ໄດ້ຮັບອະນຸມັດໃນອະນາຄົດ, ຈະຕ້ອງມີການພິຈາລະນາກ່ຽວກັບວິທີການເຝົ້າລະວັງແບບ DIVA.
- ການກໍາຈັດໄວຣັດ ASFV ຈາກໝູບ້ານແມ່ນ ຂ້ອນຂ້າງຈະເປັນການຍາກທີ່ຈະສາມາດບັນລຸໄດ້ໃນຫຼາຍໆປະເທດໃນອາຊີ ໃນໄລຍະສັ້ນ ແລະ ໄລຍະກາງ ຫຼື ແມ້ແຕ່ໄລຍະຍາວ ເຊິ່ງ ໝາຍຄວາມວ່າ:
 - ການສ້າງຕ່ອງໂສ້ທີ່ປາດສະຈາກພະຍາດ ASF ອາດເປັນວິທີທີ່ສາມາດນໍາໃຊ້ໄດ້ຕົວຈິງຫຼາຍກວ່າ; ແລະ
 - ຈຸດປະສົງຂອງການເຝົ້າລະວັງອາດປ່ຽນຈາກລົບລ້າງ ມາເປັນການຈຳກັດການແຜ່ເຊື້ອໄວຣັດ ASFV.
 - ຫ້ອງການ FAO ຈະສືບຕໍ່ຕິດຕາມ ແລະ ອັບເດດສະຖານະການການລະບາດຂອງພະຍາດ ASF ໃນຂົງເຂດແລະອອກຄໍາແນະນໍາທີ່ທັນການ, ລວມທັງໃຫ້ການຊຸກຍູ້ທາງດ້ານເຕັກນິກທີ່ເໝາະສົມ.

ແຜນວາດແນວຄວາມຄິດ (Mind map)

ພາບລວມຂອງບັນດາອົງປະກອບການເຝົ້າລະວັງພະຍາດ ASF

1 | ຄໍາແນະນໍາ

ການເຝົ້າລະວັງ ໝາຍເຖິງ: ລະບົບການເກັບກໍາ, ການປຽບທຽບ ແລະ ການວິເຄາະຂໍ້ມູນຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບສຸຂະພາບຂອງສັດ ແລະ ການແຈກຢາຍຂໍ້ມູນທີ່ທັນເວລາ ເຊິ່ງເຮັດໃຫ້ສາມາດດໍາເນີນງານໄດ້ທັນເວລາ. ໃນເນື້ອຫາກ່ຽວກັບພະຍາດ ASF, ການເຝົ້າລະວັງແມ່ນ ເປັນການຈັດການກັບພະຍາດທີ່ມີປະສິດທິພາບ ແລະ ມີຄວາມສໍາຄັນຕໍ່ກັບເສດຖະກິດຂອງປະເທດ, ຄວາມໝັ້ນຄົງທາງດ້ານສະບຽງອາຫານ ແລະ ການຄ້າ (OIE, 2019e). ໃນມຸມມອງຂອງການແຜ່ລະບາດທີ່ວ່ອງໄວ ແລະ ຜົນກະທົບອັນໃຫຍ່ຫຼວງທາງດ້ານເສດຖະກິດ-ສັງຄົມຈາກພະຍາດ ASF, ການເຝົ້າລະວັງແມ່ນ ສໍາຄັນຕໍ່ກັບການຕິດຕາມ ແລະ ການຄວບຄຸມພະຍາດໃນລະດັບຊາດ, ຂົງເຂດພາກພື້ນ ແລະ ສາກົນ.

ຄູ່ມືສະບັບນີ້ ຍົກໃຫ້ເຫັນຕົວຢ່າງວິທີການເຝົ້າລະວັງທີ່ເປັນທໍາແຮງໃນການສ້າງລະບົບການເຝົ້າລະວັງພະຍາດ ASF ແລະ ມີເປົ້າໝາຍໃນການຊຸກຍູ້ເຈົ້າໜ້າທີ່ລັດຖະບານໃນການກໍານົດກ່ຽວກັບຈຸດປະສົງໃນການເຝົ້າລະວັງ, ສ້າງນິຍາມກໍລະນີທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບພະຍາດ ASF ແລະ ເງື່ອນໄຂໃນການລາຍງານ, ກໍານົດຫຼາຍໆປັດໃຈທີ່ສໍາຄັນໃນການພິຈາລະນາກ່ຽວກັບລະບົບການເຝົ້າລະວັງ ແລະ ປະເມີນກ່ຽວກັບລະບົບການເຝົ້າລະວັງ.

© FAO/T. Dejong

2

ຈຸດປະສົງຂອງການເຝົ້າລະວັງ

ການເຝົ້າລະວັງໂດຍທົ່ວໄປແມ່ນໄດ້ຮັບການສ້າງຂຶ້ນບົນພື້ນຖານຈຸດປະສົງດຽວ ຕົວຢ່າງ: ເພື່ອກຳນົດກ່ຽວກັບການເກີດພະຍາດ ຫຼື ການກວດຫາການເກີດພະຍາດແຕ່ຫົວທີ. ແຕ່ສາມາດລວບລວມ ບັນດາຈຸດປະສົງທີ່ແຕກຕ່າງຢ່າງມີປະສິດທິພາບຂອງການເຝົ້າລະວັງໃຫ້ກາຍເປັນລະບົບການເຝົ້າລະວັງດຽວ. ພາກນີ້ ນຳສະເໜີ 4 ຈຸດປະສົງລວມຂອງ ການເຝົ້າລະວັງ ອີງຕາມເນື້ອຫາຂອງພະຍາດ ASF (RISKSUR, 2015).

- ການກວດຫາພະຍາດ ASF ແຕ່ຫົວທີ.
- ສະແດງໃຫ້ເຫັນການປາດສະຈາກຕິດເຊື້ອໄວຣັດ ASFV.
- ອະທິບາຍກ່ຽວກັບລະດັບການເກີດພະຍາດ ASF.
- ການກວດຫາກໍລະນີຕິດເຊື້ອພະຍາດ ASF.

ຕາຕະລາງທີ 1. ສັງລວມກ່ຽວກັບລັກສະນະຂອງ 4 ຈຸດປະສົງຂອງການເຝົ້າລະວັງ. ທາງເລືອກກ່ຽວກັບຈຸດປະສົງຂອງການເຝົ້າລະວັງແມ່ນໄດ້ຮັບການກຳນົດໂດຍ ຈຸດປະສົງທາງດ້ານນະໂຍບາຍ, ທາງດ້ານລະບາດວິທະຍາຂອງພະຍາດ ASF ແລະ ສະຖານະການປະຈຸບັນຂອງພະຍາດ ASF (ທີ່ປະກົດມີ ແລະ ບໍ່ປະກົດມີພະຍາດ ASF) ໃນປະເທດ ຫຼື ຂົງເຂດທາງດ້ານພູມສາດທີ່ເປັນຈຸດສົນໃຈ. ລວມທັງ, ຜົນໄດ້ຮັບທີ່ຕ້ອງການກ່ຽວກັບການເຝົ້າລະວັງ.

ຕາຕະລາງທີ 1. ສັງລວມບັນດາຈຸດປະສົງຂອງການເຝົ້າລະວັງ ແລະ ລັກສະນະຕ່າງໆໃນເນື້ອຫາຂອງການເຝົ້າລະວັງພະຍາດ

ການກວມລວມທາງດ້ານປະຊາກອນ/ຂະໜາດຕົວຢ່າງ	ບັນດາປັດໃຈຫຼັກທີ່ມີຜົນຕໍ່ກັບຄວາມຊັດເຈນຂອງການເຝົ້າລະວັງ	ຄວາມເໝາະສົມຂອງວິທີການເຝົ້າລະວັງທີ່ອີງໃສ່ຄວາມສ່ຽງເປັນຫຼັກ	ບັນດາລັກສະນະອື່ນໆ
ຈຸດປະສົງຂອງການເຝົ້າລະວັງ: ການກວດຫາລ່ວງໜ້າກ່ຽວກັບການຕິດເຊື້ອພະຍາດ ASF ຄວາມຖີ່ຂອງການເຝົ້າລະວັງ: ຕໍ່ເນື່ອງ			
ການກວມລວມທາງດ້ານປະຊາກອນ ຫຼື ປະຊາກອນຂອງສັດໃຫ້ຫຼາຍທີ່ສຸດ	ຄວາມລະອຽດອ່ອນຂອງການເຝົ້າລະວັງ: ຄ່າການອອກແບບໃຫ້ພົບເຊື້ອພະຍາດ ຈະຕ້ອງເຮັດໃຫ້ຕໍ່າທີ່ສຸດ ປະມານ 1%.	ສາມາດໄດ້ຮັບການຮັບຮອງເມື່ອປະຊາກອນສັດມີຄວາມສ່ຽງສູງທີ່ຈະມີການຕິດພະຍາດໄວຣັດ ASFV ແລະ ເມື່ອຜົນໄດ້ຮັບທີ່ຕາມມາຄາດວ່າຈະມີສູງ.	ການກວດຫາການເກີດພະຍາດ ASF ພາຍໃນ 3 ຫຼື 4 ລຸ້ນແລກຂອງການແຜ່ກະຈາຍແມ່ນເປັນສິ່ງທີ່ພິງປະຕິບັດ.
ຈຸດປະສົງຂອງການເຝົ້າລະວັງ: ສະແດງໃຫ້ເຫັນການປາດສະຈາກການຕິດເຊື້ອພະຍາດ ASF ຄວາມຖີ່ຂອງການເຝົ້າລະວັງ: ເປັນໄລຍະ ຫຼື ບາງຄັ້ງຄາວ			
ການກວມລວມປະຊາກອນແມ່ນບໍ່ຈຳເປັນຕ້ອງຄົບຖ້ວນ, ແຕ່ວ່າ ຂະໜາດຂອງຕົວຢ່າງຈະຕ້ອງພຽງພໍເພື່ອໃຫ້ບັນລຸເປົ້າໝາຍໄດ້ຢ່າງໝັ້ນໃຈ	ຄວາມລະອຽດອ່ອນຂອງການເຝົ້າລະວັງ: ການອອກແບບຄ່າໃຫ້ພົບພະຍາດແມ່ນຂຶ້ນກັບຄວາມໄວຂອງການລະບາດຂອງພະຍາດ, ແຕ່ສ່ວນໃຫຍ່ສູງກວ່າການນຳໃຊ້ເພື່ອກວດຫາພະຍາດແຕ່ຫົວທີ, ປະມານ 1% 10%.	ການທີ່ມີຄວາມຮູ້ລະດັບດີກ່ຽວກັບບັນດາປັດໃຈທາງດ້ານຄວາມສ່ຽງຂອງພະຍາດ ASF, ກຸ່ມຄວາມສ່ຽງທີ່ສູງຂອງການຕິດເຊື້ອພະຍາດໄວຣັດ ASFV ໃນປະຊາກອນສັດ ແມ່ນໄດ້ຮັບການກຳນົດເພື່ອໃຫ້ຮອງຮັບຕົວຢ່າງທີ່ອາໄສຄວາມສ່ຽງຫຼັກ.	ບັນດາກິດຈະກຳການເຝົ້າລະວັງຈະຕ້ອງໄດ້ພິຈາລະນາກ່ຽວກັບມາດຕະການໃນການປ້ອງກັນພະຍາດ ASF ສະເພາະ.

ຕາຕະລາງທີ 1. ສັງລວມບັນດາຈຸດປະສົງຂອງການເຝົ້າລະວັງ ແລະ ລັກສະນະຕ່າງໆໃນເນື້ອຫາຂອງການເຝົ້າລະວັງພະຍາດ

ການກວມລວມທາງດ້ານປະຊາກອນ/ຂະໜາດຕົວຢ່າງ	ບັນດາປັດໃຈຫຼັກທີ່ມີຜົນຕໍ່ກັບຄວາມຊັດເຈນຂອງການເຝົ້າລະວັງ	ຄວາມເໝາະສົມຂອງວິທີການເຝົ້າລະວັງທີ່ອີງໃສ່ຄວາມສ່ຽງເປັນຫຼັກ	ບັນດາລັກສະນະອື່ນໆ
<p>ຈຸດປະສົງຂອງການເຝົ້າລະວັງ: ສະແດງໃຫ້ເຫັນລະດັບຂອງການເກີດພະຍາດ ASF ຄວາມຖີ່ຂອງການເຝົ້າລະວັງ: ໃຫ້ເປັນການຕໍ່ເນື່ອງ ຫຼື ອາດເປັນໄລຍະ ຫຼື ບາງຄັ້ງຄາວ</p>			
<p>ອາດມີການຮອງຮັບຕົວຢ່າງທີ່ເປັນຕົວແທນເພື່ອໃຫ້ສາມາດຫຼີກລ້ຽງການລ່າອຽງເຊິ່ງຈະຕ້ອງນຳໃຊ້ຂະໜາດຂອງຕົວຢ່າງທີ່ໃຫຍ່ພໍ ເພື່ອໃຫ້ໄດ້ຜົນຮັບທີ່ຊັດເຈນ.</p>	<p>ຂໍ້ຜິດພາດທາງລະບົບ (ການລ່າອຽງທາງດ້ານການຄັດເລືອກ) ຫຼື ຂໍ້ຜິດພາດທີ່ຖືກຊຸ່ມເລືອກ</p>	<p>ອາດມີການຮອງຮັບໂດຍການສົມມຸດຖານທີ່ເໝາະສົມພ້ອມດ້ວຍຄວາມລະມັດລະວັງ, ເຈົ້າໜ້າທີ່ສັດຕະວະແພດ ຈະຕ້ອງມີການພິຈາລະນາຢ່າງລະມັດລະວັງກ່ຽວກັບ:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ການສົມມຸດຖານທີ່ມີຂຶ້ນ; 2. ຄວາມເປັນໄປໄດ້ກ່ຽວກັບຄວາມສອດຄ່ອງຂອງການສົມມຸດຖານ; ແລະ 3. ຜົນທີ່ຕາມມາຂອງການຕັດສິນໃຈທີ່ຜິດທີ່ອີງໃສ່ຂໍ້ມູນທີ່ມີຄວາມລ່າອຽງ. <p>ຈຸດປະສົງຂອງການເຝົ້າລະວັງ: ການກວດຫາກໍລະນີຕິດເຊື້ອພະຍາດ ASF ຄວາມຖີ່ຂອງການເຝົ້າລະວັງ: ໃຫ້ເປັນການຕໍ່ເນື່ອງ ຫຼື ອາດເປັນໄລຍະ ຫຼື ບາງຄັ້ງຄາວ</p>	<p>ການປຽບທຽບກ່ຽວກັບລະດັບຂອງການເກີດຂຶ້ນຂອງພະຍາດຈະຊ່ວຍໃນການກຳນົດທາງດ້ານເຂດພູມສາດທີ່ມີການເກີດພະຍາດ ASF ທີ່ຕໍ່າ ເຊິ່ງຄວາມພະຍາຍາມໃນການກຳຈັດພະຍາດ ASF ແມ່ນສາມາດໄດ້ຮັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໃນການກຳຈັດພະຍາດ ASF ໃຫ້ເປັນເຂດທີ່ປາດສະຈາກພະຍາດ ASF.</p>
<p>ຈຸດປະສົງຂອງການເຝົ້າລະວັງ: ສະແດງໃຫ້ເຫັນການປາດສະຈາກການຕິດເຊື້ອພະຍາດ ASF ຄວາມຖີ່ຂອງການເຝົ້າລະວັງ: ເປັນໄລຍະ ຫຼື ບາງຄັ້ງຄາວ</p>			
<p>ຄວນຈະມີການກວມລວມເອົາປະຊາກອນໃຫ້ຫຼາຍທີ່ສຸດ, ແຕ່ວ່າ ອາດມີການຮັບຮອງເອົາວິທີການເກັບຕົວຢ່າງທີ່ອາໄສຄວາມສ່ຽງເປັນຫຼັກ.</p>	<p>ຄວາມລະອຽດອ່ອນຂອງແຕ່ລະບຸກຄົນທີ່ໃຊ້ກວດຫາການຈຳແນກກໍລະນີຕິດເຊື້ອ ASF.</p>	<p>ອາດມີການຮັບຮອງເພື່ອໃຫ້ກຳນົດກຸ່ມຄວາມສ່ຽງສູງທີ່ຈະຕິດພະຍາດໄວຣັດ ASFV ໃນປະຊາກອນສັດໃນການເພີ່ມຄວາມເປັນໄປໄດ້ຂອງການກວດຫາພະຍາດ ASF.</p>	<p>ການກວມລວມປະຊາກອນທີ່ຄົບຊຸດແມ່ນຍາກໃນການກວດຫາກໍລະນີຕິດເຊື້ອ, ອົງປະກອບເສີມທີ່ແຕກຕ່າງກັນອາດສາມາດລວມກັນເພື່ອໃຫ້ເສີມຂະຫຍາຍການກວມລວມຂອງການເຝົ້າລະວັງໂດຍລວມສຳລັບການກວດຫາພະຍາດ ASF.</p>

2.1. ບໍ່ພົບພະຍາດ ASF

2.1.1. ການຄົ້ນຫາການເກີດພະຍາດ ASF ແຕ່ຫົວທີ

ການຄົ້ນຫາແຕ່ຫົວທີແມ່ນ ເປັນກຸນແຈສໍາຄັນໃນການຮັບມືກັບການລະບາດຂອງພະຍາດ ASF ເຊິ່ງເຮັດໃຫ້ມີການດໍາເນີນງານດ້ານການກວດຫາລ່ວງໜ້າ ແລະ ການຮັບມືໂດຍໄວ (RISKSUR, 2015). ເມື່ອພິຈາລະນາຜົນກະທົບທາງກົງ ແລະ ທາງອ້ອມທີ່ເຮັດໃຫ້ມີການລະບາດຂອງພະຍາດ ASF ໃຫ້ແກ່ອຸດສາຫະກໍາການລ້ຽງໝູທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ຜູ້ທີ່ມີສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງຕ່າງໆ ແມ່ນຈໍາເປັນທີ່ຈະຕ້ອງກວດຫາກໍລະນີການລະບາດໃໝ່ຂອງພະຍາດ ASF ໃຫ້ໄວເທົ່າທີ່ຈະໄວໄດ້ໃນ 3 ໄລຍະຂອງການຂະຫຍາຍຕົວຂອງການລະບາດ. ມາດຕະການໃນການແກ້ໄຂ ຈະຕ້ອງໄດ້ຮັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດທັນທີ ເພື່ອຫຼີກລ້ຽງການແຜ່ລະບາດໄປເຂດອື່ນເພີ່ມ, ເພື່ອຈໍາກັດຄວາມເສຍຫາຍທີ່ຮ້າຍແຮງ ແລະ ການສູນເສຍຕໍ່ກັບອຸດສາຫະກໍາການລ້ຽງໝູ. ເພື່ອທີ່ຈະບັນລຸຈຸດປະສົງດັ່ງກ່າວນັ້ນ, ລະບົບການເຝົ້າລະວັງ ຈະຕ້ອງມີເພື່ອທີ່ຈະສາມາດເປີດເຜີຍກໍລະນີການຕິດເຊື້ອໄວຣັດ ASFV ເມື່ອມີການພົບເຫັນຄັ້ງທໍາອິດ.

ປະສິດທິພາບຂອງລະບົບເຝົ້າລະວັງໃນການກວດຫາເຊື້ອພະຍາດເບື້ອງຕົ້ນແມ່ນໄດ້ມີການອະທິບາຍເປັນຄວາມລະອຽດອ່ອນຂອງການເຝົ້າລະວັງ. ຄວາມລະອຽດອ່ອນຂອງການເຝົ້າລະວັງ ໝາຍເຖິງ: ຄວາມເປັນໄປໄດ້ທີ່ສັດທີ່ຕິດເຊື້ອ 1 ໂຕ ສາມາດໄດ້ຮັບການກວດຫາເຊື້ອຈາກລະບົບເຝົ້າລະວັງ, ຖ້າຫາກ ປະຊາກອນສັດແມ່ນຕິດເຊື້ອ ຕົວຢ່າງ: ລະບົບການເຝົ້າລະວັງທີ່ມີຄວາມລະອຽດອ່ອນ 95% ໃນ 1% ຂອງການແຜ່ລາມ ເຊິ່ງມີໂອກາດ 95% ທີ່ມີໂອກາດໃນການກວດຫາຢ່າງໜ້ອຍສັດ 1 ໂຕທີ່ຕິດເຊື້ອໃນປະຊາກອນສັດ, ໂດຍການກໍານົດວ່າ 1% ຂອງສັດທີ່ຕິດເຊື້ອ. ສໍາລັບຈຸດປະສົງໃນການຄົ້ນຫາເຊື້ອແຕ່ຫົວທີ, ການແຜ່ລາມ ສ່ວນໃຫ້ແມ່ນກໍານົດໃຫ້ຕໍ່າຫຼາຍ ປະມານ 1% (Cameron, 2012). ສໍາລັບການຄົ້ນຫາເຊື້ອແຕ່ຫົວທີ, ລະບົບເຝົ້າລະວັງ ຈະຕ້ອງກວມເອົາປະຊາກອນສັດທັງໝົດໃຫ້ຫຼາຍທີ່ສຸດ (Cameron, 2012). ອາດບໍ່ສອດຄ່ອງກັບຕົວຈິງໃນການວາງເປົ້າໝາຍໃສ່ການກວດຫາກໍລະນີທໍາອິດຂອງການຕິດເຊື້ອພະຍາດ, ການກວດຫາພາຍໃນ 3-4 ໄລຍະຂອງການລະບາດແມ່ນເປັນການດີ. ເພື່ອພິຈາລະນະກ່ຽວກັບໄລຍະການຟືກຕົວຂອງພະຍາດ ASF ທີ່ມີໄລຍະ 15 ວັນເພື່ອຈຸດປະສົງຕາມທີ່ໄດ້ລະບຸໃນລະຫັດ OIE Terrestrial Code, ການເຝົ້າລະວັງເພື່ອກວດຫາເຊື້ອພະຍາດ ASF ຈະຕ້ອງແນໃສ່ການກວດຫາເຊື້ອພາຍໃນ 45-60 ວັນສໍາລັບກໍລະນີທໍາອິດ (Cameron, 2012; OIE, 2019a).

ການເຝົ້າລະວັງເພື່ອຄົ້ນຫາເຊື້ອແຕ່ຫົວທີ ຈະຕ້ອງມີການດໍາເນີນຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງ ແລະ ເພີ່ມຄວາມຖີ່ຢ່າງເໝາະສົມຖ້າຫາກ ຄວາມສ່ຽງແມ່ນສູງຂຶ້ນ ແລະ ມີຜົນທີ່ຕາມມາທີ່ໄດ້ຄາດຄະເນ. ວິທີການໃນການເຝົ້າລະວັງທີ່ອີງໃສ່ຄວາມສ່ຽງເປັນຫຼັກ (ພາກທີ 5.4) ອາດມີການຮອງຮັບເມື່ອປະກົດມີປະຊາກອນສັດທີ່ມີຄວາມສ່ຽງສູງ ແລະ ຄາດຄະເນວ່າຈະມີຜົນທີ່ຕາມມາທີ່ສູງ ແລະ ກ່ຽວຂ້ອງ ຕົວຢ່າງ: ເມື່ອຊາບວ່າ ການຕິດເຊື້ອຫາກສາມາດສັງຄວາມເສຍຫາຍທີ່ບໍ່ສາມາດເອົາຄືນມາໄດ້ (RISKSUR, 2015).

2.1.2. ການສະແດງໃຫ້ເຫັນການປາດສະຈາກການຕິດເຊື້ອໄວຣັດ ASFV

ການສະແດງໃຫ້ເຫັນການປາດສະຈາກການຕິດເຊື້ອໃນປະເທດ, ເຂດພູມມິສາດທີ່ມີຄວາມສົນໃຈ ຫຼື ຝາມ ແມ່ນເປັນຂໍ້ກໍານົດທົ່ວໄປສໍາລັບການມີສ່ວນຮ່ວມທາງດ້ານການຄ້າສັດ ແລະ ຜະລິດຕະພັນສັດ. ການສະແດງໃຫ້ເຫັນດັ່ງກ່າວນີ້ ຍັງສາມາດນໍາໃຊ້ເປັນການຍົກເວັ້ນຈາກມາດຕະການເພີ່ມເຕີມທີ່ກໍານົດໃຫ້ເພື່ອທີ່ຈະສາມາດພິສູດກ່ຽວກັບສະຖານະຂອງສັດທີ່ສາມາດເປັນທີ່ຍອມຮັບໄດ້ (ເຊັ່ນ: ການກວດຫາເຊື້ອກ່ອນການເຄື່ອນຍ້າຍ). ນອກຈາກຜົນປະໂຫຍດທາງການຄ້າ, ການປາດສະຈາກການຕິດເຊື້ອຍັງເປັນການປັບປຸງທີ່ສໍາຄັນທາງດ້ານສຸຂະພາບສັດໂດຍລວມ ພ້ອມກັບການສະໜັບສະໜູນກ່ຽວກັບການຕັດສິນໃຈກ່ຽວກັບການຄວບຄຸມພະຍາດ ແລະ ບັນດາກິດຈໍາຕ່າງກ່ຽວກັບການກໍາຈັດພະຍາດ, ພ້ອມທັງ ເປັນການຫຼຸດຜ່ອນຄ່າໃຊ້ຈ່າຍ ແລະ ການມີສ່ວນຮ່ວມທີ່ມີຜົນຈາກພະຍາດທີ່ເກີດສະເພາະພື້ນທີ່ (RISKSUR, 2015). ໃນການປຽບທຽບການຄົ້ນຫາເຊື້ອແຕ່ຫົວທີ, ສັດສ່ວນທາງດ້ານຫຼັກຖານຂອງການປາດສະຈາກການຕິດເຊື້ອແມ່ນບໍ່ຈໍາເປັນສະເໝີໄປ ດັ່ງຕົວຢ່າງ: ຫຼັກຖານສະໜັບສະໜູນ ອາດບໍ່ຈໍາເປັນໃນການເຈລະຈາທາງດ້ານສັນຍາການຄ້າ ຫຼື ການຕັດສິນໃຈວ່າ ຈະຍຸດຕິມາດຕະການໃນການຄວບຄຸມພະຍາດ ຫຼື ບໍ່. ນອກຈາກການເຝົ້າລະວັງແບບຕໍ່ເນື່ອງແລ້ວ: ການເຝົ້າລະວັງແບບບາງຄັ້ງຄາວ ຫຼື ສະເພາະກິດ (ເຊັ່ນ: ການເຝົ້າລະວັງຕາມຮອບວຽນປົກກະຕິ) ອາດພຽງພໍໃນການສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າ ບໍ່ປະກົດມີພະຍາດນັບຕັ້ງແຕ່ການເຝົ້າລະວັງຄັ້ງລ່າສຸດ (Cameron, 2012).

ການປາດສະຈາກພະຍາດ ASF ແມ່ນສະແດງໃຫ້ເຫັນການປາດສະຈາກການຕິດເຊື້ອຈາກໄວຣັດ ASFV ໃນປະຊາກອນສັດ. ໂດຍການພິຈາລະນາວ່າ ການກວດຫາເຊື້ອເພື່ອບົ່ງມະຕິພະຍາດແມ່ນບໍ່ສົມບູນຄົບຖ້ວນ, ເຊິ່ງອາດເຮັດໃຫ້ຜົນໄດ້ຮັບທີ່ບໍ່ຖືກຕ້ອງ ເປັນບວກ ແລະ ຜົນທີ່ບໍ່ຖືກຕ້ອງເປັນລົບ (OIE, 2018b), ການທີ່ບໍ່ມີພະຍາດອາດຈະບໍ່ເປັນການພິສູດທີ່ພຽງພໍທາງວິທະຍາສາດ ທີ່ມີຄວາມແນ່ນອນທີ່ສຸດ. ສະນັ້ນ, ຍົກເວັ້ນສໍາລັບປະຫວັດຂອງການປາດສະຈາກການຕິດເຊື້ອນັ້ນ, ການສະແດງໃຫ້ເຫັນການປາດສະຈາກພະຍາດ ASF ຈະຕ້ອງເນັ້ນໃສ່ການສະໜອງຫຼັກຖານທີ່ພຽງພໍໃນການສະແດງໃຫ້ເຫັນລະດັບຄວາມໝັ້ນໃຈວ່າ ການຕິດເຊື້ອໄວຣັດ ASFV ຖ້າຫາກພົບມີແມ່ນນ້ອຍກວ່າສັດສ່ວນທີ່ໄດ້ກຳນົດຂອງປະຊາກອນສັດ (ເຊັ່ນ: ການອອກແບບໃຫ້ກວດພົບພະຍາດ). ເຊິ່ງນີ້ໝາຍຄວາມວ່າ ແທນທີ່ຈະມີການເນັ້ນໃສ່ການພິສູດການປາດສະຈາກພະຍາດ ASF ທັງໝົດ, ຈຸດປະສົງຂອງການສະແດງໃຫ້ເຫັນການປາດສະຈາກການຕິດເຊື້ອພະຍາດ ASF ແມ່ນເປັນການຄາດຄະເນ ຄວາມເປັນໄປໄດ້ຂອງການປາດສະຈາກການຕິດເຊື້ອພະຍາດ ASF ແລະ/ຫຼື ໃນທາງກົງກັນຂ້າມແມ່ນ ຄວາມເປັນໄປໄດ້ທີ່ຈະມີການຕິດເຊື້ອພະຍາດ ASF ບົນພື້ນຖານທີ່ຜົນຂອງການກວດຫາເຊື້ອແມ່ນເປັນລົບ. ຫຼັກຖານຂອງການປາດສະຈາກການຕິດເຊື້ອສາມາດລວມກັນໄດ້ຕາມໄລຍະເວລາ, ໂດຍການພິຈາລະນາຄວາມເປັນໄປໄດ້ຂອງການຕິດເຊື້ອໃໝ່, ໃນການຄາດຄະເນຄວາມໝັ້ນໃຈກ່ຽວກັບການປາດສະຈາກການຕິດເຊື້ອນັ້ນ. ຕົວຢ່າງ: ການພິຈາລະນາກ່ຽວກັບຄວາມສ່ຽງຂອງການເລີ່ມມີການຕິດເຊື້ອໄວຣັດ ASFV ໃນປະມານໜຶ່ງຄັ້ງທຸກໆ 4 ປີ (ຄວາມເປັນໄປໄດ້ປະຈຳອາທິດຂອງການເລີ່ມມີພະຍາດໃໝ່ແມ່ນ 0.5 ສ່ວນຮ້ອຍ), ຄວາມໝັ້ນໃຈລວມກັນກ່ຽວກັບການປາດສະຈາກການຕິດເຊື້ອແມ່ນ ເກີນ 99 ສ່ວນຮ້ອຍພາຍຫຼັງ 3 ອາທິດຂອງການສັງເກດການ. ວິທີການກ່ຽວກັບການຄາດຄະເນດັ່ງກ່າວນີ້ເຮັດໃຫ້ສາມາດລວມຫຼັກຖານທີ່ກ່ຽວຂ້ອງທີ່ປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນຄວາມໝັ້ນໃຈກ່ຽວກັບການປາດສະຈາກພະຍາດ ASF ເຊັ່ນ: ຜົນຂອງການສໍາຫຼວດການຕິດພະຍາດທີ່ໄດ້ມີການດໍາເນີນງານໃນເວລາທີ່ແຕກຕ່າງກັນ (RISKSUR, 2015).

ເຊັ່ນດຽວກັນກັບການເຝົ້າລະວັງເພື່ອຄົ້ນຫາເຊື້ອແຕ່ຫົວທີ, ປະສິດທິພາບຂອງການເຝົ້າລະວັງໃນການສະແດງໃຫ້ເຫັນການປາດສະຈາກການຕິດເຊື້ອແມ່ນໄດ້ມີການອະທິບາຍເປັນຄວາມລະອຽດອ່ອນຂອງການເຝົ້າລະວັງ. ຢ່າງໃດກໍຕາມ, ການແຜ່ລາມທີ່ສະແດງໃຫ້ເຫັນການປາດສະຈາກການຕິດເຊື້ອ ASF ແມ່ນໄດ້ຮັບການສ້າງຂຶ້ນບົນພື້ນຖານມາດຕະຖານສາກົນ ຫຼື ຂໍ້ຕົກລົງ ລະຫວ່າງຄູ່ຮ່ວມການຄ້າ ແລະ ຂຶ້ນກັບສະຖານະການທາງດ້ານລະບາດວິທະຍາຂອງພະຍາດ ASF ໃນປະເທດ ຫຼື ໃນຂົງເຂດພູມິສາດທີ່ມີຄວາມສົນໃຈ; ແຕ່ວ່າ ຈະສູງກວ່າທີ່ໃຊ້ໃນການຄົ້ນຫາເຊື້ອແຕ່ຫົວທີ ແລະ ແຕກຕ່າງກັນນັບແຕ່ 1% - 10% (Cameron, 2012).

ການສໍາຫຼວດເພື່ອສະແດງໃຫ້ເຫັນການປາດສະຈາກການຕິດເຊື້ອພະຍາດ ASF ຈະຕ້ອງສະເພາະເຈາະຈົງກ່ຽວກັບພະຍາດ ASF ແລະ ຈະຕ້ອງໄດ້ພິຈາລະນາກ່ຽວກັບມາດຕະການໃນການປ້ອງກັນພະຍາດ ASF ສະເພາະ (OIE, 2019b). ຄວາມຮູ້ກ່ຽວກັບປັດໃຈທາງດ້ານຄວາມສ່ຽງສະເພາະທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບພະຍາດ ASF ແລະ ປະຊາກອນສັດທີ່ກ່ຽວຂ້ອງທີ່ອາດມີການຕິດເຊື້ອ ຖ້າຫາກວ່າ ພະຍາດທີ່ປະກົດຂຶ້ນນັ້ນຫາກມີການກຳນົດໂດຍການປະເມີນຄວາມສ່ຽງ, ວິທີການເຝົ້າລະວັງທີ່ອາໄສຄວາມສ່ຽງເປັນຫຼັກແມ່ນສາມາດໄດ້ຮັບການຮັບຮອງ. ວິທີການເຝົ້າລະວັງທີ່ອາໄສຄວາມສ່ຽງເປັນຫຼັກແມ່ນ ເປັນວິທີທີ່ມີປະສິດທິຜົນ ແລະ ມີປະສິດທິພາບທາງດ້ານຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການສະແດງໃຫ້ເຫັນການປາດສະຈາກການຕິດເຊື້ອພະຍາດ ASF ເນື່ອງຈາກວ່າ: ສັດທີ່ລວມເຂົ້າໃນການເຝົ້າລະວັງແມ່ນສາມາດໄດ້ຮັບການຄັດເລືອກຈາກກຸ່ມທີ່ມີຄວາມສ່ຽງສູງ (Cameron, 2012). ລາຍລະອຽດກ່ຽວກັບວິທີການເຝົ້າລະວັງທີ່ອາໄສຄວາມສ່ຽງເປັນຫຼັກ ແມ່ນຈະມີການອະທິບາຍເພີ່ມເຕີມໃນ **ພາກທີ 5.4**.

ໂດຍທີ່ບໍ່ນັບເອົາວິທີການເຝົ້າລະວັງນັ້ນ, ຂະໜາດຂອງຕົວຢ່າງໃນການສະແດງໃຫ້ເຫັນການປາດສະຈາກການຕິດເຊື້ອພະຍາດ ASF ຈະຕ້ອງພຽງພໍເພື່ອໃຫ້ສາມາດບັນລຸເປົ້າໝາຍທາງດ້ານລະດັບຂອງຄວາມໝັ້ນໃຈ ເຊິ່ງໂດຍທົ່ວໄປແມ່ນ ລະຫວ່າງ 95%-99%. ຂະໜາດຂອງຕົວຢ່າງທີ່ໄດ້ຮັບການກຳນົດສໍາລັບຄວາມລະອຽດອ່ອນດ້ານການເຝົ້າລະວັງທີ່ຕ້ອງການແມ່ນຂຶ້ນກັບຈຳນວນຂອງປະຊາກອນສັດທັງໝົດ, ຄາດຄະເນຄວາມຊັດເຈນຂອງການກວດຫາເຊື້ອທີ່ນໍາໃຊ້ ແລະ ລະດັບມາດຖານການກວດຫາເຊື້ອໃນການເຝົ້າລະວັງ (OIE, 2015).

2.2. ການປະກົດມີພະຍາດ ASF

2.2.1. ການອະທິບາຍກ່ຽວກັບລະດັບຂອງການເກີດພະຍາດ ASF

ເຊັ່ນດຽວກັນກັບການສະແດງໃຫ້ເຫັນການປາດສະຈາກການຕິດເຊື້ອພະຍາດ ASF, ການເຝົ້າລະວັງທີ່ເປັນການອະທິບາຍກ່ຽວກັບລະດັບຂອງການເກີດພະຍາດ ASF ແມ່ນບໍ່ຈໍາເປັນຈະຕ້ອງດໍາເນີນເປັນປົກກະຕິ, ແຕ່ວ່າຕ້ອງການເມື່ອມີການຕັດສິນໃຈສະເພາະກ່ຽວກັບໜ້າວຽກທີ່ເປັນສະເພາະກິດ ຫຼື ບາງຄັ້ງຄາວ. ເຊິ່ງປະເພດການເຝົ້າລະວັງນີ້ເນັ້ນໃສ່ 2 ຄໍາຖາມຄື:

"ລະດັບຂອງການເກີດພະຍາດ ASF ແມ່ນລະດັບໃດ?" ແລະ "ສະຖານທີ່ໃດ?"

ຄໍາຖາມນີ້ ສາມາດໄດ້ຮັບການຕອບໂດຍການສະໜອງຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບການຄາດຄະເນລະດັບຂອງພະຍາດ ເຊັ່ນ: ການເກີດ ແລະ ການແຜ່ລາມຂອງພະຍາດ ASF (RISKSUR, 2015).

ຄາດຄະເນການເກີດ ແລະ ແຜ່ລາມຂອງພະຍາດ ASF ອາດມີການສົມທຽບກັນເພື່ອກວດຫາການປ່ຽນແປງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຂອງພະຍາດ ASF ເຊັ່ນ: ລະດັບຂອງການເກີດພະຍາດ ASF ໃນເວລານັ້ນ, ທາງດ້ານພູມິສາດ ຫຼື ກ່ຽວຂ້ອງກັບບັນດາປັດໃຈທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ. ຕົວຢ່າງ: ການປຽບທຽບລະດັບຂອງການເກີດພະຍາດ ASF ໃນເວລານັ້ນ ອາດສາມາດກວດພົບກ່ຽວກັບການປ່ຽນແປງໃນການກະຈາຍຂອງພະຍາດ ເຊິ່ງອາດສາມາດຊີ້ບອກກ່ຽວກັບມາດຕະການໃນການຫຼຸດຜ່ອນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງໃນການຮັບມື. ນອກນັ້ນ, ຍັງເປັນການຊ່ວຍໃນການປະເມີນປະສິດທິພາບຂອງແຜນງານການຄວບຄຸມພະຍາດ ASF ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການເພີ່ມ ຫຼື ຫຼຸດລົງຂອງການແຜ່ລາມ (ເຊັ່ນ: ການປຽບທຽບການເກີດພະຍາດ ASF ກ່ອນ ແລະ ຫຼັງແຜນງານການຄວບຄຸມພະຍາດທີ່ໄດ້ຮັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ). ການປຽບທຽບລະດັບຂອງການເກີດພະຍາດ ລະຫວ່າງ 2 ຂົງເຂດພູມິສາດ ອາດໄດ້ຮັບການນໍາໃຊ້ເພື່ອການວາງແຜນໃນການສ້າງເຂດປາດສະຈາກການຕິດເຊື້ອພະຍາດ ASF. ການປຽບທຽບ ຈະຕ້ອງສາມາດຊ່ວຍໃນການກໍານົດເຂດພູມິສາດທີ່ມີການແຜ່ລະບາດຂອງພະຍາດ ASF ທີ່ຕໍ່າ, ເຊິ່ງຄວາມພະຍາຍາມໃນການກໍາຈັດພະຍາດ ASF ສາມາດໄດ້ຮັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດສໍາລັບການກໍາຈັດພະຍາດ ASF ໃນການກ້າວໄປສູ່ການກໍານົດເຂດທີ່ປາດສະຈາກພະຍາດ ASF ທີ່ມາພ້ອມກັບການຂະຫຍາຍເຂດດັ່ງກ່າວທີ່ເປັນບາດກ້າວເໝາະສົມ (RISKSUR, 2015).

ການເຝົ້າລະວັງທີ່ໄດ້ມີການອະທິບາຍກ່ຽວກັບລະດັບຂອງການເກີດພະຍາດ ASF ແມ່ນມີຄວາມສໍາຄັນຕໍ່ກັບການແຈ້ງ ທາງດ້ານທິດທາງໃນການຕັດສິນໃຈທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບມາດຕະການໃນການແກ້ໄຂພະຍາດ ASF. ສະນັ້ນ, ການຄາດຄະເນທີ່ໜ້າເຊື່ອຖືຂອງຕົວແປທາງດ້ານການລະບາດວິທະຍາດັ່ງກ່າວ ຈຶ່ງເປັນສິ່ງທີ່ຈໍາເປັນ (RISKSUR, 2015). ຄວາມຊັດເຈນຂອງການວັດແທກການເກີດພະຍາດ ASF ອາດໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກຂໍ້ຜິດພາດທາງດ້ານລະບົບ (ການລໍາອີງໃສ່ການຄັດເລືອກ) ຫຼື ຂໍ້ຜິດພາດທີ່ເປັນການຊຸ່ມເລືອກ. ໃນຂະນະທີ່ຂໍ້ຜິດພາດທີ່ເປັນການຊຸ່ມເລືອກ ອາດໄດ້ຮັບການແກ້ໄຂໂດຍການນໍາໃຊ້ຂະໜາດຂອງຕົວຢ່າງທີ່ໃຫຍ່ຂຶ້ນທີ່ມີການຄາດຄະເນທີ່ຊັດເຈນ ແລະ ໜ້າເຊື່ອຖືຫຼາຍຂຶ້ນ, ຕົວຢ່າງທີ່ເປັນຕົວແທນ (ເຊັ່ນ: ການຊຸ່ມເລືອກ) ແມ່ນເປັນວິທີການທີ່ມີປະສິດທິພາບໃນການຫຼີກລ່ຽງການຄັດເລືອກທີ່ລໍາອຽງ. ສະນັ້ນ, ອີງຕາມທິດສະດີແລ້ວ ວິທີການໃນການຄັດຕົວຢ່າງທີ່ອາໄສຄວາມສ່ຽງເປັນຫຼັກແມ່ນບໍ່ເໝາະສົມສໍາລັບຈຸດປະສົງດັ່ງກ່າວນີ້ ເນື່ອງຈາກວ່າ ວິທີການດັ່ງກ່າວແມ່ນນໍາໃຊ້ການຄັດເລືອກທີ່ເປັນການລໍາອຽງຕໍ່ກັບກຸ່ມທີ່ມີຄວາມສ່ຽງສູງ. ຢ່າງໃດກໍຕາມ, ຕົວແທນຂອງຕົວຢ່າງແມ່ນຫຼັງຍາກ ແລະ ແພງໃນການປະຕິບັດ. ໂດຍການສົມມຸດຖານທີ່ເໝາະສົມ ແລະ ລະມັດລະວັງນັ້ນ, ຍັງເຫັນວ່າ ຄຸ້ມຄ່າທີ່ຈະນໍາໃຊ້ຂໍ້ມູນການສໍາຫຼວດທີ່ອາໄສຄວາມສ່ຽງເປັນຫຼັກໃນການປຽບທຽບ. ໃນພາກປະຕິບັດ, ຂໍ້ມູນທີ່ລໍາອຽງດັ່ງກ່າວແມ່ນມີການນໍາໃຊ້ທົ່ວໄປເພື່ອດໍາເນີນການປຽບທຽບ. ໂດຍການຢັ້ງຢືນວ່າ ເຈົ້າໜ້າທີ່ສັດຕະວະແພດແມ່ນໄດ້ມີການພິຈາລະນາຢ່າງລະມັດລະວັງກ່ຽວກັບ ການເຝົ້າລະວັງທີ່ອາໄສຄວາມສ່ຽງເປັນຫຼັກທີ່ຈະມີການປະຕິບັດ (Cameron, 2012):

ມີການເຝົ້າລະວັງທີ່ອາໄສຄວາມສ່ຽງເປັນຫຼັກບໍ່?

ມີ? ບໍ່ມີ?

- ພິຈາລະນາກ່ຽວກັບການສົມມຸດຖານ.
- ພິຈາລະນາກ່ຽວກັບຄວາມເປັນໄປໄດ້ກ່ຽວກັບການສົມມຸດຖານທີ່ສາມາດນໍາໃຊ້ດັ່ງກ່າວ.
- ພິຈາລະນາກ່ຽວກັບຜົນທີ່ຕາມມາໃນການຕັດສິນໃຈທີ່ຜິດພາດທີ່ອີງໃສ່ຂໍ້ມູນທີ່ລໍາອຽງ.

2.2.2. ການກວດຫາເຊື້ອ ASF

ການກວດຫາເຊື້ອແມ່ນເປັນອົງປະກອບທົ່ວໄປຂອງການເຝົ້າລະວັງຢູ່ໃນແຜນງານການຄວບຄຸມພະຍາດ. ບັນດາກິດຈະກຳໃນການກວດຫາເຊື້ອສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນຕໍ່ເນື່ອງ, ແຕ່ວ່າ ຈະຕ້ອງໄດ້ມີການດຳເນີນໄປໄລຍະ ຫຼື ສະເພາະກິດ. ເນື່ອງຈາກວ່າ ຈຸດປະສົງຂອງການກວດຫາເຊື້ອແມ່ນເພື່ອຄັດເອົາສັດທີ່ຕິດເຊື້ອອອກຈາກປະຊາກອນສັດ, ແຜນງານການຄວບຄຸມພະຍາດທີ່ໄດ້ມີການຮັບຮອງເອົາການກວມລວມເອົາປະຊາກອນສັດທີ່ຄົບຊຸດແມ່ນເປັນທາງເລືອກທີ່ດີ. ຢ່າງໃດກໍຕາມ, ວິທີການເຝົ້າລະວັງທີ່ອາໄສຄວາມສ່ຽງເປັນຫຼັກແມ່ນສາມາດໄດ້ຮັບການຮັບຮອງເພື່ອປັບປຸງປະສິດທິຜົນຂອງການເຝົ້າລະວັງເພື່ອກວດຫາການຕິດເຊື້ອ. ເຊິ່ງປະກອບດ້ວຍການກຳນົດກຸ່ມຂອງສັດໃນປະຊາກອນສັດທີ່ມີຄວາມສ່ຽງສູງໃນການຕິດເຊື້ອໄວຣັດ ASFV ແລະ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດການເຝົ້າລະວັງທີ່ເຂັ້ມງວດຂຶ້ນຕໍ່ກັບປະຊາກອນສັດດັ່ງກ່າວໃນການເພີ່ມຄວາມເປັນໄປໄດ້ໃນການກວດຫາກໍລະນີຕິດເຊື້ອພະຍາດ ASF. ເຊິ່ງນີ້ຈະເປັນການສ້າງຂໍ້ມູນທີ່ບໍ່ເປັນການໂຕ້ຕອບກ່ຽວກັບການຄາດຄະເນຄວາມຖີ່ຂອງການເພີ່ມຂຶ້ນ (Cameron, 2012; RISK-SUR, 2015). ໃນພາກປະຕິບັດ, ການເຝົ້າລະວັງເບິ່ງກໍລະນີການຕິດເຊື້ອ ASF ອາດນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນການກວດຫາເຊື້ອ ແລະ ການຂ້າສັດ, ແຜນງານການກຳຈັດພະຍາດທີ່ກ້າວໜ້າຜ່ານການແຍກຝູງທີ່ໄດ້ຮັບການຮັບຮອງ ແລະ ແຜນງານວ່າດ້ວຍ ການເຝົ້າລະວັງສຸຂະພາບສັດໃນໂຮງຂ້າສັດ.

ການກວມລວມປະຊາກອນທີ່ຄົບຊຸດແມ່ນເປັນການຍາກທີ່ຈະສາມາດບັນລຸໄດ້. ຢ່າງໃດກໍຕາມ, ໃນການອອກແບບລະບົບການເຝົ້າລະວັງເພື່ອການກວດຫາການຕິດເຊື້ອ ASF, ໄດ້ມີຫຼາຍໆອົງປະກອບເສີມຂອງການເຝົ້າລະວັງທີ່ອາດລວມກັນເພື່ອເສີມສ້າງການກວມລວມຂອງການເຝົ້າລະວັງເພື່ອເພີ່ມຄວາມເປັນໄປໄດ້ໃນການກວດຫາເຊື້ອພະຍາດ ASF. ສຳລັບບັນຫານີ້, ການລາຍງານກ່ຽວກັບພະຍາດແບບບໍ່ບຸກລຸກແມ່ນມີບົດບາດສຳຄັນເນື່ອງຈາກເປັນອົງປະກອບເສີມ, ມີຄ່າໃຊ້ຈ່າຍທີ່ຖືກ ແລະ ກວມລວມກຸ່ມປະຊາກອນ. ການຕິດຕາມປົກກະຕິກ່ຽວກັບໝູທີ່ເຈັບປ່ວຍ ແລະ ຕາຍ, ລວມທັງການກວດຫາເຊື້ອແມ່ນ ເປັນຈຸດທີ່ມີຄວາມສຳຄັນເນື່ອງຈາກມີຜົນປະໂຫຍດ. ມີການແນະນຳໃຫ້ລວມເອົາ ອົງປະກອບຂອງການເຝົ້າລະວັງໃນການອອກແບບລະບົບການເຝົ້າລະວັງໃນການກວດຫາເຊື້ອ ASF (RISKSUR, 2015).

ໃນການປຽບທຽບກັບການເຝົ້າລະວັງເພື່ອກວດຫາເຊື້ອລ່ວງໜ້າ ແລະ ການສະແດງໃຫ້ເຫັນການປາດສະຈາກການຕິດເຊື້ອນັ້ນ ການກຳນົດກ່ຽວກັບປະສິດທິພາບທາງດ້ານຄວາມລະອຽດອ່ອນຂອງການເຝົ້າລະວັງ, ປະສິດທິພາບໃນການເຝົ້າລະວັງເພື່ອກວດຫາເຊື້ອແມ່ນ ຂຶ້ນກັບຄວາມລະອຽດອ່ອນຂອງການກວດຫາເຊື້ອທີ່ໃຊ້ໃນການລະບຸການຕິດເຊື້ອພະຍາດ ASF ເຊັ່ນ: ຄວາມລະອຽດອ່ອນຂອງການກວດຫາເຊື້ອທີ່ນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນການກຳນົດວ່າສັດມີການຕິດເຊື້ອໄວຣັດ ASFV ຫຼື ບໍ່ ຫຼື ຄວາມລະອຽດອ່ອນຂອງການແຍກຝູງເມື່ອມີການກຳນົດ ກໍລະນີການຕິດເຊື້ອ ແມ່ນໄດ້ມີການກຳນົດວ່າເປັນຝູງທີ່ຕິດເຊື້ອ. ຄຸນະພາບຂອງການເຝົ້າລະວັງເພື່ອກວດຫາເຊື້ອແມ່ນໄດ້ຮັບການກຳນົດຈາກສັດສ່ວນຂອງການກວດຫາເຊື້ອເຊັ່ນ: ສັດສ່ວນຂອງສັດທີ່ຕິດພະຍາດໄວຣັດ ASFV ຫຼື ຝູງສັດທີ່ຕິດເຊື້ອໃນກຸ່ມປະຊາກອນສັດທີ່ໄດ້ຮັບການຕິດເຊື້ອຜ່ານການກວດຫາເຊື້ອໃນແຜນງານການເຝົ້າລະວັງ (Cameron, 2012).

3

ນິຍາມຂອງກໍລະນີ ແລະ ເງື່ອນໄຂ ການລາຍງານ

ຂັ້ນຕອນສໍາຄັນໃນການສ້າງລະບົບການເຜົ່າລະວັງພະຍາດ ASF ແມ່ນເປັນການກໍານົດສາເຫດທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບພະຍາດ ASF. ສັດໂຕໃດໜຶ່ງ ຫຼື ຫົວໜ່ວຍການລະບາດວິທະຍາ ຈະຕ້ອງໄດ້ມີການກໍານົດລັກສະນະຂອງການຕິດເຊື້ອໄວຣັດ ພາຍໃຕ້ການສືບສວນ-ສອບສວນ. ການກໍານົດນິຍາມຂອງກໍລະນີ ຈະຕ້ອງຊັດເຈນ ແລະ ມີການກໍານົດທີ່ເຂົ້າໃຈງ່າຍກ່ຽວກັບລາຍລະອຽດສະເພາະຂອງພະຍາດ ASF ສະເພາະຂອງສັດໂຕໜຶ່ງ ຫຼື ໜົດຝູງ, ເຊິ່ງອາດລວມເອົາຊະນິດຂອງສັດ, ກຸ່ມອາຍຸ, ເຂດພູມິສາດທີ່ມີຄວາມສົນໃຈ, ໄລຍະເວລາ, ອາການ, ອັດຕາການຕາຍ ແລະ/ຫຼື ຄວາມເປັນໄປໄດ້ທີ່ເຄີຍຕິດພະຍາດຈາກການລະບາດວິທະຍາໃນເມື່ອກ່ອນພາຍໃນໄລຍະເວລາ. ການກໍານົດນິຍາມທີ່ແຕກຕ່າງກັນຂອງພະຍາດທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບ ASF ອາດສາມາດສ້າງຂຶ້ນໄດ້ ເຊັ່ນ: ກໍລະນີຖືກສົງໄສວ່າຕິດເຊື້ອ, ມີການສົມມຸດຖານວ່າຕິດເຊື້ອ ແລະ ຍືນຢັນການຕິດເຊື້ອ. ລະດັບຂອງລາຍລະອຽດຂອງການກໍານົດນິຍາມດັ່ງກ່າວ ແມ່ນກ່ຽວຂ້ອງຢ່າງໃກ້ຊິດກັບຈຸດປະສົງ ແລະ ເປົ້າໝາຍທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບກິດຈະກຳການເຜົ່າລະວັງ ຫຼື ການແກ້ໄຂ (ເຊັ່ນ: ມີຈຸດໃດແດ່ທີ່ຂາດໄປກ່ຽວກັບພະຍາດ ASF ໃນລະບົບ?) ແລະ ຊັບພະຍາກອນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງທີ່ຈະມີການຈັດສັນໃນກິດຈະກຳການເຜົ່າລະວັງ ຫຼື ການແກ້ໄຂມີຫຍັງແດ່ (ເຊັ່ນ: ມີການກວດຫາເພື່ອວິເຄາະພະຍາດແນວໃດແດ່ສໍາລັບການກວດຫາເຊື້ອພະຍາດ ASF ແລະ ມາດຕະການໃນການແກ້ໄຂແມ່ນມີຫຍັງແດ່ຖ້າຫາກ ພົບກໍລະນີມີການສົງໄສ ຫຼື ການຍືນຢັນກໍລະນີຕິດເຊື້ອພະຍາດ ASF?) (Cameron, 2012).

ການກໍານົດນິຍາມສໍາລັບການຕິດເຊື້ອໄວຣັດ ASFV ໃນພາກທີ 15.1 ວ່າດ້ວຍ ລະຫັດ OIE Terrestrial Code ຈະຕ້ອງໄດ້ຮັບການຮັບຮອງ ເມື່ອມີການຍືນຢັນກ່ຽວກັບກໍລະນີການຕິດເຊື້ອພະຍາດ ASF ໂດຍການນໍາໃຊ້ມາດຕະຖານສາກົນ. ເນື້ອໃນກ່ຽວກັບລະບາດວິທະຍາສະເພາະຂອງປະເທດ ຫຼື ຂົງເຂດພູມິສາດທີ່ມີຄວາມສົນໃຈທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບບັນດາປັດໃຈອື່ນໆທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ (ເຊັ່ນ: ຫ້ອງວິໄຈທີ່ມີຢູ່) ເຊິ່ງຈະຕ້ອງໄດ້ຮັບການພິຈາລະນາເມື່ອມີການສ້າງນິຍາມກ່ຽວກັບກໍລະນີການຕິດເຊື້ອພະຍາດ ASF ເຊັ່ນ: ກໍລະນີສົງໄສວ່າມີການຕິດເຊື້ອ ແລະ ການສົມມຸດຖານວ່າ ກໍລະນີເປັນບວກ ຕົວຢ່າງທີ່ດີ ແຕ່ບໍ່ເປັນມາດຕະຖານທີ່ດີເລີດກ່ຽວກັບການກໍານົດນິຍາມທີ່ເປັນໄປໄດ້ກ່ຽວກັບກໍລະນີການຕິດເຊື້ອ ແລະ ກໍລະນີທີ່ເປັນບວກທີ່ມີການສົມມຸດຖານຂອງພະຍາດ ASF ແມ່ນມາຈາກ ພະແນກກວດກາສຸຂະພາບສັດ ແລະ ພືດ (APHIS) ທີ່ຊື່ນກັບກະຊວງ ກະສິກໍາ (USDA) ຂອງສະຫະລັດ ອາເມຣິກາ. ການກໍານົດນິຍາມສໍາລັບການຕິດເຊື້ອແມ່ນ ໄດ້ລະບຸໃນປື້ມທີ່ມີຊື່ວ່າ: Swine Haemorrhagic Fevers: African and classical swine fever Integrated Surveillance Plan. ຕາຕະລາງທີ 2 ທີ່ໄດ້ສັງລວມກ່ຽວກັບບັນດາຕົວຢ່າງຂອງການກໍານົດນິຍາມກ່ຽວກັບການຕິດເຊື້ອທີ່ໄດ້ຄັດມາຈາກ OIE ແລະ USDA. ໃນການປັບໃຫ້ເຂົ້າກັບຄົວເຮືອນທີ່ລ້ຽງໝູະໜາດນ້ອຍນັ້ນ, ການການກໍານົດນິຍາມກ່ຽວກັບການຕິດເຊື້ອ ອາດຂຶ້ນກັບອັດຕາການຕາຍທີ່ສູງພາຍໃນເຂດພູມິສາດທີ່ມີຄວາມສົນໃຈ ແລະ ໄລຍະເວລາທີ່ແນ່ນອນ (ເຊັ່ນ: ສູງກ່ວາ 30% ຂອງອັດຕາການຕາຍຂອງໝູລ້ຽງທັງໝົດ ພາຍໃນ 7 ວັນຂອງບ້ານ ຫຼື ເມືອງ).

ຕາຕະລາງທີ 2. ຕົວຢ່າງຂອງນິຍາມກໍລະນີທີ່ຄັດມາຈາກ USDA ແລະ OIE

ປະເພດຂອງແຕ່ລະກໍລະນີ ການຕິດເຊື້ອ	ນິຍາມ
ກໍລະນີສົງໄສວ່າມີການຕິດເຊື້ອ (USDA)	ສັດທີ່ສະແດງອາການກ່ຽວຂ້ອງ (ເຊັ່ນ: ອາການເປັນໄຂ້, ຊິບພະຈອນເຕັ້ນໄວຂຶ້ນ ແລະ ອັດຕາການຫາຍໄຈໄວຂຶ້ນ, ຊິມເສົ້າ, ບໍ່ຢາກອາຫານ, ນອນບໍ່ເຄື່ອນໄຫວ, ຮາກ, ຖອກທ້ອງ, ມີເລືອດໄຫຼອອກຈາກຮູດັງ, ນ້ຳຕາໄຫຼ, ແທ້ງລູກ, ຫັງເປັນຜິ່ນແດງ, ສູນເສຍຄວາມສາມາດໃນການຄວບຄຸມການເຄື່ອນໄຫວ, ລະບົບປະສາດສ່ວນກາງທີ່ບໍ່ສາມາດປົ່ງມະຕິພະຍາດໄດ້ ພ້ອມດ້ວຍຂໍ້ມູນທາງດ້ານການລະບາດວິທະຍາທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບພະຍາດ ASF.
ກໍລະນີສົງໄສວ່າຜົນກວດເປັນບວກ (USDA)	ກໍລະນີຕ້ອງສົງໄສວ່າຜົນກວດບໍ່ເປັນລົບສໍາລັບໄວຣັດ ASFV ໂດຍການນໍາໃຊ້ເຕັກນິກ Polymerase (PCR) ຫຼື ກວດຫາພູມຄຸ້ມກັນທາງດ້ານຮ່າງກາຍໄວຣັດ ASFV ທີ່ໄດ້ມີການກວດຫາດ້ວຍ 2 ວິທີການກວດຫາເຊື້ອທີ່ແຕກຕ່າງກັນໃນຫ້ອງວິໄຈທີ່ໄດ້ຮັບຮອງຢ່າງເປັນທາງການ.
ຍືນຍັນວ່າມີການຕິດເຊື້ອເປັນບວກ (OIE)	<ol style="list-style-type: none"> 1. ໄວຣັດ ASFV ແມ່ນໄດ້ແຍກຈາກຕົວຢ່າງຂອງສານ Suid; ຫຼື 2. ສານ Antigen ຫຼື ສານ nucleic acid ທີ່ສະເພາະສໍາລັບໄວຣັດ ASFV ແມ່ນໄດ້ຮັບການກຳນົດໃນຕົວຢ່າງຂອງສານ Suid ໄດ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນອາການ ຫຼື ຮ່ອງຮອຍຂອງພະຍາດ Pathological lesions ທີ່ເປັນການຊີ້ໃຫ້ເຫັນວ່າມີການຕິດເຊື້ອພະຍາດ ASF ຫຼື ຈາກສານ Suid ທີ່ລະບຸສາເຫດທີ່ໜ້າສົງໄສກ່ຽວກັບການຕິດເຊື້ອພະຍາດ ASF ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຜ່ານມາ ຫຼື ການສໍາຜັດກັບພະຍາດ ASFV; ຫຼື 3. ສານ Antibodies ສະເພາະຂອງໄວຣັດ ASFV ແມ່ນໄດ້ຮັບການກວດຫາເຊື້ອໃນຕົວຢ່າງຈາກສານ Suid ທີ່ສະແດງໃຫ້ເຫັນອາການ ຫຼື ຮ່ອງຮອຍພະຍາດ Pathological lesions ທີ່ສອດຄ່ອງກັບພະຍາດ ASF ຫຼື ການລະບາດທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບກໍລະນີຕ້ອງສົງໄສ ຫຼື ການຍືນຍັນກ່ຽວກັບພະຍາດ ASF ຫຼື ເປັນສາເຫດຂອງຂໍ້ສົງໄສກ່ຽວກັບການພົວພັນ ຫຼື ສໍາຜັດກັບໄວຣັດ ASFV ໃນເມື່ອກ່ອນ.

ແຫຼ່ງທີ່ມາ: OIE, 2019d; USDA, 2019

ຈະຕ້ອງມີລະບົບການລາຍງານໂດຍໄວກ່ຽວກັບກໍລະນີທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການຕິດເຊື້ອພະຍາດ ASF ໃນການລາຍງານກ່ຽວກັບກໍລະນີການຕິດເຊື້ອໃຫ້ແກ່ເຈົ້າໜ້າທີ່ສັດຕະວະແພດຂອງປະເທດ. ບັນດາອົງປະກອບທີ່ຈະລວມໃນລະບົບດັ່ງກ່າວ ຈະຕ້ອງໄດ້ອ້າງອີງໃສ່ມາດຕາ 1.4.3. ຂອງລະຫັດ OIE Terrestrial Code ໃນລະບົບເຕືອນໄພລ່ວງໜ້າ (OIE, 2019b). ພາຍຫຼັງທີ່ ການກຳນົດນິຍາມກ່ຽວກັບການຕິດເຊື້ອສະເພາະຂອງກໍລະນີການຕິດເຊື້ອທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບພະຍາດ ASF ແມ່ນໄດ້ມີການສ້າງຂຶ້ນ, ສັດ ຫຼື ຝູງສັດທີ່ຖືກຈັດຢູ່ໃນນິຍາມຂອງການຕິດເຊື້ອ ຈະຕ້ອງໄດ້ມີການລາຍງານໃຫ້ແກ່ເຈົ້າໜ້າທີ່ສັດຕະວະແພດໂດຍທັນທີ ອີງຕາມລະບົບການລາຍງານທີ່ໄດ້ຮັບການສ້າງຕັ້ງ. ອາດມີການພິຈາລະນາກ່ຽວກັບບັນດາມາດຕະການເສີມໃນການສະໜອງການຊຸກຍູ້ການລາຍງານ ຕົວຢ່າງ: ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນງານການຊົດເຊີຍ ຫຼື ການດຳເນີນການກວດຫາເຊື້ອ ASF, ແຕ່ວ່າ ອະນຸຍາດໃຫ້ມີການຂາຍໝູທີ່ແຂງແຮງໃຫ້ແກ່ໂຮງຂ້າສັດ ຖ້າຫາກເປັນໄປໄດ້. ພາຍຫຼັງທີ່ໄດ້ຮັບການລາຍງານແລ້ວ, ເຈົ້າໜ້າທີ່ສັດຕະວະແພດຂອງປະເທດ ຈະຕ້ອງເລີ່ມການສືບສວນ-ສອບສວນທີ່ເປັນທາງການໂດຍທັນທີ ແລະ ດຳເນີນການທີ່ຈຳເປັນທີ່ເຫັນວ່າເໝາະສົມ (ເຊັ່ນ: ຂໍ້ຈຳກັດໃນການເຄື່ອນຍ້າຍ ແລະ ການຕິດຕາມຜະລິດຕະພັນໝູທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ). ຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບກໍລະນີຕິດເຊື້ອ ຈະຕ້ອງແຈ້ງໃຫ້ສາທາລະນະຮູ້ ເພື່ອຮັບປະກັນຄວາມໂປ່ງໃສ ໃຫ້ແກ່ຜູ້ທີ່ມີສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງໃນການດຳເນີນມາດຕະການໃນການເຕືອນໄພລ່ວງໜ້າທີ່ເຫັນວ່າຈຳເປັນ.

4 | ວິທີການເຝົ້າລະວັງພະຍາດ ASF

ວິທີການເຝົ້າລະວັງພະຍາດ ASF ສາມາດຈັດປະເພດເປັນ ການເຝົ້າລະວັງແບບບໍ່ໂຕຕອບ ແລະ ການເຝົ້າລະວັງແບບໂຕ້ຕອບ. ພາກນີ້ ໄດ້ອະທິບາຍກ່ຽວກັບບັນດາຕົວຢ່າງຂອງວິທີການເຝົ້າລະວັງ ທີ່ເປັນບ່ອນອີງໃນການສ້າງລະບົບເຝົ້າລະວັງພະຍາດ ASF. **ຕາຕະລາງທີ 3** ສັງລວມ ແລະ ປຽບທຽບລັກສະນະຂອງວິທີການເຝົ້າລະວັງ ເຊິ່ງເປັນການອ້າງອີງທີ່ຈະຕ້ອງໄດ້ມີການພິຈາລະນາ ເມື່ອມີການເລືອກ ລະຫວ່າງ ບັນດາທາງເລືອກຂອງການເຝົ້າລະວັງ. ຕາຕະລາງທີ 4 ໄດ້ສັງລວມກ່ຽວກັບຕົວຢ່າງ/ຂໍ້ມູນທີ່ຈະມີການເກັບກຳສຳລັບຫຼາຍໆວິທີການເຝົ້າລະວັງ. ເຊິ່ງວິທີການເຝົ້າລະວັງພະຍາດ ASF ດັ່ງກ່າວ ແມ່ນບໍ່ຖືວ່າເປັນເຫດການທີ່ບໍ່ໄດ້ເກີດພ້ອມກັນ ແລະ ຈະຕ້ອງໄດ້ມີການນຳໃຊ້ຮ່ວມກັນໃຫ້ຫຼາຍທີ່ສຸດ. ວິທີການເຝົ້າລະວັງທີ່ອາໄສຄວາມສ່ຽງເປັນຫຼັກນັ້ນ ຈະຕ້ອງໄດ້ຮັບການຮອງຮັບຕາມຄວາມເໝາະສົມ ເພື່ອເປັນການເສີມຂະຫຍາຍປະສິດທິຜົນຂອງການເຝົ້າລະວັງ ແລະ ຮັບປະກັນປະສິດທິພາບທາງດ້ານຄ່າໃຊ້ຈ່າຍ ເຊິ່ງລາຍລະອຽດແມ່ນໄດ້ກຳນົດໃນ ພາກທີ 5.4. ໂດຍການ ບໍ່ຄຳນຶງເຖິງວິທີການເຝົ້າລະວັງທີ່ນຳໃຊ້, ໝູ່ທີ່ຕາຍແມ່ນຖືວ່າ ເປັນແຫຼ່ງທີ່ດີທີ່ສຸດສຳລັບຕົວຢ່າງເພື່ອກວດຫາເຊື້ອໄວຣັດ ASFV ແລະ ຈະຕ້ອງໄດ້ເກັບເອົາຕົວຢ່າງເປັນປົກກະຕິ.

4.1. ການເຝົ້າລະວັງແບບຮັບ

ການເຝົ້າລະວັງແບບຮັບ ໝາຍເຖິງ ການເກັບກຳຂໍ້ມູນເປັນລະບົບກ່ຽວກັບກໍລະນີການຕິດເຊື້ອພະຍາດ ASF ຈາກແຫຼ່ງຕ່າງເຊັ່ນ: ການລາຍງານກ່ຽວກັບການຕິດພະຍາດ, ລວມທັງ ການເຝົ້າລະວັງທີ່ໄປເພື່ອຈຸດປະສົງທີ່ອາດບໍ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບພະຍາດ ASF ເຊັ່ນ: ຊາວກະສິກອນ, ສັດຕະວະແພດເອກະຊົນ, ຫ້ອງວິໄຈ, ໂຮງຂ້າສັດ, ຕະຫຼາດຂາຍຊີ້ນ, ເຈົ້າໜ້າທີ່ສັດປ່າ ແລະ ນັກລ່າສັດປ່າ. ເຊິ່ງເປັນການລວມພື້ນຖານກ່ຽວກັບການເຝົ້າລະວັງພະຍາດສັດ ແລະ ມີບົດບາດທີ່ສຳຄັນໃນການເຝົ້າລະວັງໂດຍລວມຂອງປະເທດ ແລະ ລະບົບການເຕືອນໄພລ່ວງໜ້າ. **ຂໍ້ໄດ້ປຽບຫຼັກຂອງລະບົບການເຝົ້າລະວັງແບບຮັບ ລວມມີ: ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແລະ ການບຳລຸງຮັກສາທີ່ມີຄ່າໃຊ້ຈ່າຍບໍ່ສູງ, ການສ້າງທີ່ງ່າຍດາຍ ແລະ ກວມເອົາກຸ່ມປະຊາກອນສັດທີ່ຫຼາຍຂຶ້ນ. ສະນັ້ນ, ຈຶ່ງແນະນຳໃຫ້ເນັ້ນໃຫ້ເນັ້ນໃສ່ການເຝົ້າລະວັງແບບຮັບ ຫຼາຍກວ່າ ການເຝົ້າລະວັງແບບບຸກ, ໂດຍສະເພາະ ພາຍໃຕ້ສະພາບຂໍ້ຈຳກັດທາງດ້ານຊັບພະຍາກອນ.**

ຢ່າງໃດກໍຕາມ, ຂໍ້ມູນອາດບໍ່ກົງກັບຄວາມຕ້ອງການຂອງການບໍລິການສັດຕະວະແພດທັງໝົດ ແລະ ມີການຄວບຄຸມທີ່ຈຳກັດຕໍ່ກັບຄຸນະພາບຂອງຂໍ້ມູນ. ສະນັ້ນ, ຄວາມໝັ້ນໃຈຕໍ່ກັບການກວດຫາເຊື້ອພະຍາດ ASF ທີ່ໄດ້ກຳນົດຜ່ານການເຝົ້າລະວັງແບບຮັບອາດຍັງບໍ່ທັນພຽງພໍ (FAO, 2014). ການວາງແຜນທີ່ລະອຽດຖີ່ຖ້ວນ, ການຊີ້ນຳ ແລະ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາກິດຈະກຳການເຝົ້າລະວັງ ອາດສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ແກ່ລະບົບການເຝົ້າລະວັງແບບຮັບ. ໃນການປັບປຸງປະສິດທິພາບຂອງລະບົບການເຝົ້າລະວັງແບບຮັບນັ້ນ, ຂໍ້ກຳນົດທາງດ້ານກົດໝາຍ ແລະ/ຫຼື ການກະຕຸກຊຸກຍູ້ ອາດລວມກັນໄດ້ເພື່ອສົ່ງເສີມໃຫ້ມີການລາຍງານກ່ຽວກັບພະຍາດ (OIE, 2015).

4.1.1. ລະບົບການລາຍງານກ່ຽວກັບການເຝົ້າລະວັງແບບຮັບ

ການເຝົ້າລະວັງແບບຮັບສ່ວນໃຫຍ່ມີຂຶ້ນໃນຮູບແບບຂອງລະບົບລາຍງານກ່ຽວກັບພະຍາດ. ເຊິ່ງເປັນຮູບແບບທີ່ນຳໃຊ້ຫຼາຍທີ່ສຸດ ແລະ ອາດເປັນຮູບແບບທີ່ສຳຄັນຂອງການເຝົ້າລະວັງໃນປະເທດໃດໜຶ່ງ. ຖ້າຫາກ ຊາວກະສິກອນຫາກພົບເຫັນບັນຫາກ່ຽວກັບພະຍາດ, ກໍ່ຈະມີການລາຍງານ ແລະ ບັນທຶກເປັນລະບົບ (FAO, 2014). ລະບົບນີ້ແມ່ນ ຂຶ້ນກັບການກວດເພື່ອວິເຄາະຫາເຊື້ອທີ່ສາມາດກຳນົດຫຼາຍໆພະຍາດ ເຊິ່ງປະກອບດ້ວຍ ການສັງເກດການ, ການຕິດຕາມໝູ່ທີ່ຕາຍ/ເຈັບປ່ວຍເປັນປະຈຳ, ການສືບສວນ-ສອບສວນກ່ຽວກັບພະຍາດ, ການສືບສວນ-ສອບສວນຫຼັງການຕາຍ, ການກວດກາຊີ້ນ, ຈຸລະພະຍາດວິທະຍາ ແລະ ບັນດາກິດຈະກຳການເຝົ້າລະວັງພະຍາດ (Cameron, 2002). ບັນດາບົດລາຍງານດັ່ງກ່າວ, ໂດຍສະເພາະບົດລາຍງານທີ່ໄດ້ຮັບການສະ

ຫັບສະໜູນຊຸກຍູ້ໂດຍການວິເຄາະຈາກຫ້ອງວິໄຈແມ່ນ ເປັນການສະໜອງຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບພະຍາດທີ່ມີ (ລວມທັງ ພະຍາດ ASF) ແລະ ບ່ອນທີ່ພົບເຫັນພະຍາດໃນປະເທດ ແລະ ເຂດພູມິສາດທີ່ມີຄວາມສົນໃຈ. ນີ້ເປັນການເຮັດໃຫ້ສາມາດດຳເນີນການກ່ຽວກັບ ການລະບາດຂອງພະຍາດທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ (Cameron, 1999). ຢ່າງໃດກໍຕາມ, ຂໍ້ເສຍຂອງລະບົບການລາຍງານພະຍາດແບບຮັບ ຈະຕ້ອງໄດ້ຮັບການພິຈາລະນາ ເຊັ່ນ: ການລາຍງານບໍ່ຄົບຖ້ວນ ແລະ ບໍ່ຮູ້ຂະໜາດປະຊາກອນສັດທີ່ກວມຢູ່ໃນລະບົບ.

ບັນດາຂັ້ນຕອນຕ່າງໆລຸ່ມນີ້ເປັນການແນະນຳໃນການສ້າງລະບົບລາຍງານພະຍາດແບບຮັບ (Cameron, 2012):

- 1 ຮັບປະກັນບຸກຄະລາກອນພາກສະໜາມສາມາດໄດ້ຮັບການຕິດຕໍ່ຈາກຊາວກະສິກອນ ເມື່ອຕ້ອງການຊ່ວຍເຫຼືອ ຈາກບັນຫາກ່ຽວກັບພະຍາດ.
- 2 ສະໜອງຮູບແບບການລາຍງານທີ່ເປັນມາດຕະຖານສຳລັບບຸກຄະລາກອນພາກສະໜາມ ໃນການລາຍງານເຖິງ ຂັ້ນສູນກາງ.
- 3 ສ້າງກົນໄກການສື່ສານສຳລັບການແບ່ງປັນຂໍ້ມູນຈາກພາກສະໜາມຫາຂັ້ນສູນກາງ.
- 4 ອຳນວຍຄວາມສະດວກກ່ຽວກັບການລາຍງານຂອງຊາວກະສິກອນຜ່ານການຝຶກອົບຮົມກ່ຽວກັບການ ສັງເກດການກ່ຽວກັບອາການ.
- 5 ຮັບປະກັນໃຫ້ແກ່ຊາວກະສິກອນວ່າ ຈະມີບຸກຄະລາກອນທີ່ຈະໃຫ້ການຊ່ວຍເຫຼືອກ່ຽວກັບບັນຫາພະຍາດ ແລະ ພວກເຂົາສາມາດໄດ້ຮັບຜົນປະໂຫຍດ (ເຊັ່ນ: ການປັບປຸງກ່ຽວກັບເງື່ອນໄຂຂອງພະຍາດ) ໃນການປະຕິບັດ ດັ່ງກ່າວ.
- 6 ອຳນວຍຄວາມສະດວກດ້ານການລາຍງານຈາກ ສັດຕະວະແພດເອກະຊົນ.
- 7 ຮັບປະກັນວ່າ ສັດຕະວະແພດເອກະຊົນ ແລະ ພະນັກງານ ເຂົ້າໃຈກ່ຽວກັບບົດບາດຂອງເຂົາເຈົ້າໃນລະບົບການ ເຝົ້າລະວັງ.
- 8 ຮັບປະກັນວ່າ ພະນັກງານພາກສະໜາມສາມາດໄດ້ຮັບຜົນປະໂຫຍດເມື່ອມີການສົ່ງລາຍງານ.
- 9 ສ້າງລະບົບການຄຸ້ມຄອງຂໍ້ມູນ ແລະ ລະບົບການວິເຄາະຂໍ້ມູນທີ່ໄດ້ຮັບຈາກການລາຍງານແບບຮັບ.
- 10 ຮັບປະກັນກົນໄກສ່ອງແສງທີ່ມີປະສິດທິພາບ ເພື່ອທີ່ຈະສາມາດສະໜອງຂໍ້ມູນທີ່ເປັນປະໂຫຍດ ແລະ ເປັນການ ສະໜັບສະໜູນໃຫ້ແກ່ພະນັກງານພາກສະໜາມ ແລະ ຊາວກະສິກອນ.
- 11 ຮັບປະກັນວ່າ ຂໍ້ມູນແມ່ນມີການວິເຄາະ ແລະ ລາຍງານໃຫ້ແກ່ຜູ້ກຳນົດນະໂຍບາຍ ແລະ ເຂົ້າໃຈກ່ຽວກັບຮູບ ແບບເພື່ອໃຫ້ສາມາດອຳນວຍຄວາມສະດວກໃນການຕັດສິນໃຈ.
- 12 ຕິດຕາມປະສິດທິພາບການດຳເນີນງານຂອງລະບົບການລາຍງານແບບຮັບ.
- 13 ສະໜອງການຊຸກຍູ້ໃຫ້ແກ່ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມທີ່ທ້າວຫັນໃນລະບົບ.
- 14 ກຳນົດຂໍ້ດ້ອຍຂອງລະບົບ ແລະ ໂຕ້ຕອບໂດຍການດຳເນີນງານເພື່ອປັບປຸງ (ສືບເນື່ອງ).

4.1.2. ການເຝົ້າລະວັງໂຮງຂ້າສັດ

ການເຝົ້າລະວັງໂຮງຂ້າສັດແມ່ນ ສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນມີໃນຮູບແບບຂອງການເຝົ້າລະວັງແບບຮັບ, ເຖິງແມ່ນວ່າ ຈະເປັນສ່ວນ ໜຶ່ງຂອງ ການເຝົ້າລະວັງທີ່ເປັນເປົ້າໝາຍ. ຂໍ້ສະດວກຂອງການເຝົ້າລະວັງໂຮງຂ້າສັດແມ່ນມີຄ່າໃຊ້ຈ່າຍທີ່ຕໍ່າຫຼາຍ, ເນື່ອງຈາກວ່າ ມີການດຳ ເນີນຂະບວນການກ່ຽວກັບສັດ ແລະ ມີການກວດຫາເຊື້ອເພື່ອຈຸດປະສົງອື່ນນຳ ແລະ ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຫຼັກໆແມ່ນກ່ຽວຂ້ອງກັບຂໍ້ມູນທີ່ ກັບກຳໄດ້ ແລະ ການກວດຫາເຊື້ອເພື່ອວິເຄາະພະຍາດ. ນອກນັ້ນ, ການເຝົ້າລະວັງໂຮງຂ້າສັດ ແມ່ນເປັນໂອກາດທີ່ດີໃນການເຂົ້າເຖິງ ການສະໜອງໝູ່ຈຳນວນຫຼວງຫຼາຍຈາກຫຼາຍໆຟາມ ຫຼື ບ້ານ (ລວມທັງ ຫຼາຍຄົວເຮືອນທີ່ລ້ຽງໝູ່ຂະໜາດນ້ອຍ). ສະນັ້ນ, ສ່ວນ ໃຫຍ່ຂອງປະຊາກອນສັດແມ່ນສາມາດສັງເກດໄດ້ໃນບັນດາຈຸດຕ່າງໆຂອງໂຮງຂ້າສັດ, ເຊິ່ງເຮັດໃຫ້ສາມາດເກັບກຳຫຼາຍໆຕົວຢ່າງ ຊີ ວະວິທະຍາເພື່ອກວດຫາເຊື້ອໃນຫ້ອງວິໄຈໄດ້ ເຊິ່ງຈະເປັນການເສີມຂະຫຍາຍປະສິດທິຜົນຂອງການເຝົ້າລະວັງໄດ້. ໃນມຸມມອງ ກ່ຽວກັບຜົນທາງດ້ານຊັບພະຍາກອນແລ້ວ, ການເຝົ້າລະວັງໂຮງຂ້າສັດອາດແນເປົ້າໝາຍໃສ່ໝູ່ທີ່ຕາຍ, ເຈັບປ່ວຍ ແລະ ສິ່ງໃສ່ວ່າຕິດ ເຊື້ອເພື່ອກວດຫາເຊື້ອພະຍາດ ASF. ຢ່າງໃດກໍຕາມ, ຈະຕ້ອງຄຳນຶງວ່າ ວິທີການເຝົ້າລະວັງດັ່ງກ່າວນີ້ ແມ່ນກວມລວມເອົາແຕ່ສັດ ທີ່ເຂົ້າມາໃນໂຮງຂ້າສັດ ເຊິ່ງການກວມລວມຂອງກຸ່ມປະຊາກອນ ແລະ ໄລຍະເວລາໃນການກວດຫາເຊື້ອລ່ວງໜ້າຂອງພະຍາດ ASF ເຊິ່ງຈະຕ້ອງໄດ້ມີການພິຈາລະນາຢ່າງລະມັດລະວັງ. ຂໍ້ມູນການເຝົ້າລະວັງ ອາດມີການເກັບກຳພາຍໃຕ້ວິທີການຕ່າງໆຂ້າງລຸ່ມ ຄື: (FAO, 2014; OIE, 2015):

ວິທີການເກັບກຳຂໍ້ມູນໃນການເຝົ້າລະວັງໂຮງຂ້າສັດ:

- 1 ການກວດຫາເຊື້ອຈາກໝູ່ເປັນປະຈຳກ່ອນການຂ້າ (ເຊັ່ນ: ການກວດກ່ອນສັດຖືກຂ້າ)** ການກວດຫາ ເຊື້ອເປັນປະຈຳແມ່ນເປັນຂະບວນການຄັດເລືອກເພື່ອກວດຫາເຊື້ອພະຍາດໃນໝູ່ເພື່ອໃຫ້ສາມາດແຍກໝູ່ທີ່ຕິດເຊື້ອ ອອກຈາກຕ່ອງໂສ້ການສະໜອງອາຫານ ແລະ ຈະມີການກວດຫາເຊື້ອໃນໝູ່ຢ່າງລະອຽດໂດຍສັດຕະວະແພດ. ໝູ ທຸກໆໂຕທີ່ເຂົ້າມາໂຮງຂ້າສັດ ຈະຕ້ອງໄດ້ຮັບການກວດຫາເຊື້ອພາຍຫຼັງທີ່ຕາຍແລ້ວ ແລະ ຈະຕ້ອງມີການສັງເກດການ ເມື່ອມີການພັກຜ່ອນ ແລະ ສັງເກດເບິ່ງອາການ, , ລວມທັງ ພະຍາດ ASF (OIE, 2015).
- 2 ການກວດກາຊີ້ນ (ເຊັ່ນ: ການກວດກາພາຍຫຼັງການຕາຍ)** ການກວດກາຊາກສົບປ່າຜ່ານການສັງເກດການດ້ວຍຕາເປົ່າ, ການດົມກິ່ນ ແລະ ການລູບເພື່ອສຳຫຼວດເນື້ອເຍື່ອທີ່ເຫັນ ວ່າຜິດປົກກະຕິເພື່ອໃຫ້ສາມາດກວດຫາພະຍາດ ແລະ ການຕິດຕາມພະຍາດ. ນອກນັ້ນ, ຍັງເປັນການອຳນວຍຄວາມ ສະດວກໃຫ້ແກ່ການເລືອກສັດທີ່ເປັນເປົ້າໝາຍທ່າກ່ຽວຂ້ອງກັບການບາດເຈັບຈາກພະຍາດ ASF ໃນການກຳນົດຕົວ ຢ່າງຊີວະວິທະຍາທີ່ອາໄສຄວາມສ່ຽງເປັນຫຼັກ (OIE, 2015)
- 3 ການເກັບກຳຕົວຢ່າງທາງຊີວະວິທະຍາເພື່ອກວດຫາເຊື້ອພະຍາດ ASF** ໂຮງຂ້າສັດແມ່ນ ເປັນບ່ອນທີ່ດີໃນການເກັບກຳຕົວຢ່າງທີ່ອາດເປັນການຍາກທີ່ຈະເກັບຈາກສັດທີ່ຍັງມີຊີວິດຢູ່ (ເຊັ່ນ: ເລືອດ ແລະ ຕົວຢ່າງຂອງເນື້ອເຍື່ອ). ສາມາດເກັບຕົວຢ່າງທີ່ຂະໜາດໃຫຍ່ໄດ້ຢ່າງໄວວາ, ຕົວຢ່າງຂະ ໜາດໃຫຍ່ດັ່ງ ກ່າວສາມາດເກັບກຳໄດ້ຢ່າງວ່ອງໄວໃນໂຮງຂ້າສັດ, ການອຳນວຍຄວາມສະດວກໃນການເກັບກຳຕົວຢ່າງທີ່ລຽບງ່າຍ ແລະ ບໍ່ມີລາຄາສູງສຳລັບການກວດຫາເຊື້ອພະຍາດ ASF ເມື່ອສົມທຽບກັບການປະຕິບັດວຽກສະໜາມ. ອາດມີ ການນຳໃຊ້ວິທີການທີ່ອາໄສຄວາມສ່ຽງ ສຳລັບການເກັບກຳຕົວຢ່າງດັ່ງກ່າວ (FAO, 2014).

4.1.3. ການເຝົ້າລະວັງໝູປ່າ

ການເຝົ້າລະວັງແບບຮັບກ່ຽວກັບໝູປ່າ ແມ່ນເປັນວິທີທີ່ມີປະສິດທິພາບທີ່ສຸດໃນການກວດຫາເຊື້ອພະຍາດ ASF ແລະ ຕິດຕາມ ໄລຍະການລະບາດຂອງປະຊາກອນທີ່ຕິດເຊື້ອເພື່ອກຳນົດກ່ຽວກັບການແຈກຢາຍທາງດ້ານຈຸດທີ່ຕັ້ງພູມສາດຂອງພະຍາດ (Gervasi et al., 2019; OIE, 2019d). ເປັນການປະກອບສ່ວນໃຫ້ແກ່ການກວດຫາເຊື້ອລ່ວງໜ້າໃນເຂດທີ່ປາດສະຈາກການຕິດເຊື້ອພະຍາດ ASF ແລະ ຕິດຕາມມາດຕະການໃນການຄວບຄຸມທີ່ໄດ້ຮັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໃນເຂດທີ່ມີການຕິດເຊື້ອ ASF. ການເຝົ້າລະວັງແບບຮັບກ່ຽວກັບໝູປ່າແມ່ນສາມາດດຳເນີນໂດຍການກວດຫາເຊື້ອໝູປ່າທຸກໆໂຕທີ່ພົບເຫັນວ່າ ເຈັບປ່ວຍ ຫຼື ເສຍຊີວິດ ໃນການທີ່ຈະສາມາດກວດຫາເຊື້ອພະຍາດ ASF (Gervasi et al., 2019). ການກວດຫາເຊື້ອ ຈາກສັດທີ່ແຂງແຮງທີ່ບໍ່ສະແດງອາການ ແມ່ນສະແດງຜົນວິເຄາະຫາເຊື້ອທີ່ໜ້ອຍຫຼາຍ ເນື່ອງຈາກວ່າ ສັດທີ່ສຸຂະພາບດີອາດບໍ່ສາມາດກວດຫາເຊື້ອພະຍາດ ASF ໄດ້ (Gervasi et al., 2019; OIE, 2019d). ໝູປ່າທີ່ຕາຍແມ່ນເປັນສັນຍານເຕືອນຫຼັກ, ໂດຍສະເພາະ ຫາກພົບການຕາຍເປັນກຸ່ມ. ຈະຕ້ອງຈື່ໄວ້ວ່າ ພະຍາດ ASF ແມ່ນມີຄວາມຕ້ານທານຕໍ່ກັບສະພາບແວດລ້ອມ ເຊິ່ງຊາກສັດທີ່ຕາຍກໍ່ຈະຕ້ອງໄດ້ຮັບການພິຈາລະນາໃຫ້ມີການກວດຫາເຊື້ອເຊັ່ນກັນ (European Commission, 2014).

ການເຝົ້າລະວັງທີ່ເປັນເປົ້າໝາຍເພີ່ມເຕີມ ອາດສາມາດປະຕິບັດໄດ້ໃນສະຖານທີ່ທີ່ມີຄວາມສ່ຽງສູງທີ່ຈະມີການເກີດ ແລະ ແຜ່ລະບາດຂອງພະຍາດ ASF ເຊັ່ນ: ບ່ອນທີ່ໝູປ່າຖືກກົດກັນໂດຍນັກລ່າ. ສະຖານທີ່ດັ່ງກ່າວຈະຕ້ອງໄດ້ຮັບການຕິດຕາມຢ່າງໃກ້ຊິດໂດຍເຈົ້າໜ້າທີ່ສັດຕະວະແພດ ເຊິ່ງບຸກຄະລາກອນທີ່ໄດ້ຮັບການຝຶກອົບຮົມທີ່ດີທີ່ຈື່ກ່ຽວກັບອາການ ແລະ ການບາດເຈັບຈາກພະຍາດ ASF ຈະຕ້ອງໄດ້ຮັບການເລີ່ມນຳໃຊ້ເພື່ອຈຸດປະສົງດັ່ງກ່າວນີ້ (European Commission, 2014).

ໃນການເສີມຂະຫຍາຍປະສິດທິຜົນຂອງການເຝົ້າລະວັງພະຍາດ ASF ໃນໝູປ່ານັ້ນ, ຈະຕ້ອງມີການເນັ້ນຄວາມພະຍາຍາມໃສ່ການສົ່ງເສີມການລາຍງານກ່ຽວກັບໝູປ່າທີ່ຕາຍໂດຍການຮັກສາ ຫຼື ການເພີ່ມຄວາມເຂົ້າໃຈໃຫ້ແກ່ບັນດາຜູ້ທີ່ມີສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງທີ່ອາດສາມາດລາຍງານກ່ຽວກັບຊາກສົບໝູປ່າທີ່ຕາຍໃຫ້ແກ່ເຈົ້າໜ້າທີ່ສັດຕະວະແພດ. ນີ້ເປັນສິ່ງສຳຄັນທີ່ສຸດໃນຂົງເຂດທີ່ມີຕ້ອງການບັນລຸການລົບລ້າງພະຍາດ ASF ເກືອບທັງໝົດ ແລະ ການເຝົ້າລະວັງແມ່ນເປັນໜ້າວຽກຫຼັກຂອງການສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າ ປາຈະຈາກໄວຣັດ (Gervasi et al., 2019). ນອກນັ້ນ, ແນະນຳໃຫ້ມີການສຶກສາລະບົບນິເວດທ້ອງຖິ່ນຂອງໝູປ່າ, ໂດຍສະເພາະແມ່ນການກະຈາຍທາງດ້ານພູມສາດ ເພື່ອໃຫ້ສາມາດປັບໂຕໄດ້ດີຂຶ້ນກ່ຽວກັບການເຝົ້າລະວັງໝູປ່າໃຫ້ເຂົ້າກັບສະຖານະການທ້ອງຖິ່ນ. ນອກນັ້ນ, ໃນການຕິດຕາມໝູປ່າທີ່ປ່ວຍ ຫຼື ຕາຍນັ້ນ, ການກວດຫາອຸນຫະພູມຮ່າງກາຍ (ເຊັ່ນ: ການໃຊ້ເຊັ້ນເຊືອິນຟຣາເຣດໃນການກວດຫາອຸນຫະພູມ ຫຼື ການໃຊ້ລະບົບພາບຄວາມຮ້ອນ) ໃນຈຸດທີ່ນຳໃຊ້ທີ່ເຫັນວ່າ ຄຸ້ມຄ່າແມ່ນສາມາດໄດ້ການຮັບຮອງເພື່ອໃຫ້ສາມາດກຳນົດກ່ຽວກັບໝູປ່າທີ່ມີໄຂ້ສູງຂຶ້ນກະທັນຫັນ ເພື່ອໃຫ້ສາມາດກວດຫາເຊື້ອພະຍາດໄດ້ໄວ.

4.2. ການເຝົ້າລະວັງແບບບຸກ

ການເຝົ້າລະວັງແບບບຸກແມ່ນ ແຕກຕ່າງຈາກການເຝົ້າລະວັງແບບຮັບ ເຊິ່ງຜູ້ນຳໃຊ້ຫຼັກຂອງຂໍ້ມູນແມ່ນໄດ້ດຳເນີນຄວາມພະຍາຍາມໃນການເກັບກຳຂໍ້ມູນທີ່ຕ້ອງການ ຫຼື ຈຸດປະສົງຫຼັກໃນການເກັບກຳຂໍ້ມູນແມ່ນການເຝົ້າລະວັງ (Cameron, 2002). ໃນເນື້ອຫາຂອງພະຍາດ ASF, ກິດຈະກຳການເຝົ້າລະວັງໃດໜຶ່ງທີ່ດຳເນີນເລື້ອຍໆ, ຮັດກຸມ ແລະ ມີຈຸດປະສົງໃນການສ້າງໃຫ້ມີການປະກົດມີພະຍາດ ຫຼື ບໍ່ມີພະຍາດ ASF ທີ່ໄດ້ອະທິບາຍວ່າເປັນການເຝົ້າລະວັງແບບບຸກ (FAO, 1999). ເຊິ່ງອາດ ກ່ຽວຂ້ອງກັບການນຳໃຊ້ທ້ອງວິໄຈໃນການກວດຫາເຊື້ອພະຍາດທີ່ໃຫ້ຄຳຕອບວ່າ: ມີ ຫຼື ບໍ່ມີ ສຳລັບການກວດຫາເຊື້ອ ASF, ເຊັ່ນ: ການກວດຫາເຊື້ອໂດຍໃຊ້ເຕັກນິກ PCR ແລະ ສານ enzyme-linked immunosorbent assay (ELISA) (FAO, 2014). ເນື່ອງຈາກວ່າ ການເກັບກຳຂໍ້ມູນແມ່ນຄວບຄຸມໂດຍຜູ້ໃຊ້, ເຮັດໃຫ້ສາມາດຈັດຕັ້ງປະຕິບັດມາດຕະການທີ່ເໝາະສົມໃນການຮັບປະກັນວ່າຂໍ້ມູນມີຄຸນນະພາບຕາມທີ່ຕ້ອງການ (Cameron, 2002).

ເມື່ອຕ້ອງການໃຫ້ມີແຜນໃນການເກັບຕົວຢ່າງໃນການດຳເນີນການເຝົ້າລະວັງແບບບຸກພະຍາດ ASF, ຈຸດເກັບຕົວຢ່າງ (ການຈັດສັນທາງດ້ານເຂດທີ່ຕັ້ງພູມິສາດ), ຄວາມຖີ່ຂອງການເກັບຕົວຢ່າງ ແລະ ຂະໜາດຂອງຕົວຢ່າງ ຈະຕ້ອງໄດ້ມີການກຳນົດກ່ອນລ່ວງໜ້າ ເພື່ອທີ່ຈະຮັບປະກັນທາງດ້ານຄວາມຊັດເຈນຂອງການເປັນຕົວແທນກຸ່ມປະຊາກອນສັດ. ການພົບເຊື້ອ ແລະ ລະດັບຄວາມໝັ້ນໃຈໃນການກວດຫາເຊື້ອ ASF ຈະຕ້ອງໄດ້ຮັບການກຳນົດຊັດເຈນ, ມີການພິຈາລະນາກ່ຽວກັບຄຸນນະພາບຂອງອົງປະກອບໃນການກວດຫາເຊື້ອ (ເຊັ່ນ: ຄວາມລະອຽດອ່ອນ ແລະ ສະເພາະເຈາະຈົງ), ແລະ ຄວາມລະອຽດອ່ອນຂອງການເຝົ້າລະວັງ. ໃນການກຳນົດຂະໜາດຕົວຢ່າງ, ການພົບເຊື້ອ ແມ່ນເປັນປັດໃຈຫຼັກໃນການພິຈາລະນາ, ສຳລັບຄຳແນະນຳ, ໃຫ້ເບິ່ງ **ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ ທີ່ 1 ການສະໜອງຕາຕະລາງຕົວຢ່າງ**, ເຊິ່ງໄດ້ອ້າງອີງກ່ຽວກັບ ຄວາມລະອຽດອ່ອນດ້ານການກວດຫາເຊື້ອໃນລະດັບທີ່ແຕກຕ່າງ (ເຊັ່ນ: 100%, 90%, 80%, 70%, 60% ແລະ 50%). ກ່ຽວກັບຂະໜາດຂອງປະຊາກອນສັດ ແລະ ການພົບເຊື້ອທີ່ແຕກຕ່າງກັນທີ່ມີຄ່າລະດັບຄວາມໝັ້ນໃຈທີ່ 95% ໃນການສະໜອງການຄາດຄະເນກ່ຽວກັບຂະໜາດຂອງຕົວຢ່າງທີ່ຕ້ອງການສຳລັບການເຝົ້າລະວັງພະຍາດ. ຕາຕະລາງທີ່ເໝາະສົມທີ່ສຸດໃນການນຳໃຊ້ແມ່ນສາມາດໄດ້ຮັບການຄັດເລືອກໂດຍການເຮັດໃຫ້ໂຕເລກເປັນຈຳນວນຖ້ວນທີ່ນ້ອຍລົງກ່ຽວກັບຄວາມລະອຽດອ່ອນຂອງຜົນຂອງການກວດຫາເຊື້ອສຳລັບການເຝົ້າລະວັງໃຫ້ເຫຼືອ 10% ຕົວຢ່າງ: ຖ້າຫາກ ຄວາມລະອຽດອ່ອນຂອງການກວດຫາເຊື້ອເພື່ອບົ່ງມະຕິທີ່ນຳໃຊ້ໃນລະບົບການເຝົ້າລະວັງຫາກໄດ້ຮັບການກຳນົດທີ່ 85%, ຕາຕະລາງທີ່ສະແດງຄວາມລະອຽດອ່ອນຂອງການກວດຫາເຊື້ອເພື່ອບົ່ງມະຕິທີ່ 80% ຈະຕ້ອງໄດ້ຖືກຄັດເລືອກສຳລັບການຄາດຄະເນຂະໜາດຂອງຕົວຢ່າງ. ອີກທາງເລືອກແມ່ນອາດນຳໃຊ້ **EpiTool** ທີ່ສາມາດສະໜອງເຄື່ອງມືອອນລາຍສຳລັບລາຍລະອຽດເພີ່ມເຕີມ, ທີ່ໄດ້ມີການປັບ ແລະ ຄຳນວນຢ່າງຊັດເຈນກ່ຽວກັບຂະໜາດຕົວຢ່າງທີ່ຕ້ອງການ.

ການນຳໃຊ້ຊັບພະຍາກອນ ແລະ ຂໍ້ຈຳກັດຕ່າງໆ ຈະຕ້ອງໄດ້ຮັບການພິຈາລະນາຢ່າງລະມັດລະວັງ ເຊິ່ງອີງໃສ່ຈຳນວນຂອງຕົວຢ່າງ ແລະ ຂໍ້ກຳນົດທາງດ້ານການຂົນສົ່ງເຊິ່ງກ່ຽວຂ້ອງກັບການເກັບກຳ, ການກວດຫາເຊື້ອ ແລະ ການສັງລວມບັນດາຂໍ້ມູນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຂອງຕົວຢ່າງຕ່າງໆ (OIE, 2015). ເຖິງແມ່ນວ່າ ການເຝົ້າລະວັງແບບບຸກແມ່ນ ຈະມີຄ່າໃຊ້ຈ່າຍທີ່ສູງ ແລະ ໃຊ້ເວລາດົນກໍ່ຕາມ, ຜົນປະໂຫຍດແມ່ນມີຫຼາຍກວ່າຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນໄລຍະຍາວ. ນອກນັ້ນ, ຍັງມີຜົນປະໂຫຍດທາງດ້ານການຄ້າ (ເຊັ່ນ:

ການສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າ ໝູ່ແມ່ນປາດສະຈາກພະຍາດ ASF ແມ່ນເປັນການອຳນວຍຄວາມສະດວກທາງດ້ານການຄ້າໃນລະດັບຊາດ/ຂົງເຂດພາກພື້ນ/ສາກົນ) ເຊິ່ງໄດ້ຮັບຈາກການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດການເຝົ້າລະວັງດັ່ງກ່າວ (FAO, 1999). ໃນແງ່ມຸມຂອງຂໍ້ຈຳກັດທາງດ້ານຊັບພະຍາກອນແລ້ວ, ການເຝົ້າລະວັງແບບບຸກ ຍັງສາມາດກຳນົດເປົ້າໝາຍຫຼັກໃນຈຸດຄວບຄຸມສະເພາະ (**ພາກທີ 5.1.2.1**) ຕາມຄວາມເໝາະສົມ. ວິທີການເຝົ້າລະວັງແບບບຸກ ທີ່ໃຊ້ຫຼາຍທີ່ສາມາດໄດ້ຮັບການຮັບຮອງກ່ຽວກັບເນື້ອໃນຂອງພະຍາດ ASF ແມ່ນເປັນການເຝົ້າລະວັງຕາມອາການ, ການເຝົ້າລະວັງແບບເຝົ້າຍາມຕິດຕາມ ແລະ ການເຝົ້າລະວັງພະຍາດແບບມີສ່ວນຮ່ວມພ້ອມກັບ ການສຳຫຼວດທາງດ້ານພະຍາດ ແລະ ການເຝົ້າລະວັງພາຫະນຳໂລກ (ທີ່ເຫັນວ່າເໝາະສົມ) ເຊິ່ງທັງໝົດນີ້ ແມ່ນໄດ້ມີການອະທິບາຍຂ້າງລຸ່ມ.

^a EpiTool: <http://epitools.ausvet.com.au>

4.2.1. ການເຝົ້າລະວັງຕາມອາການ

ການເຝົ້າລະວັງຕາມອາການ ປະກອບດ້ວຍ ການກວດຫາສັດທີ່ປ່ວຍພ້ອມກັບອາການ, ອາການພະຍາດ ຫຼື ແນວໂນ້ມຂອງພະຍາດ ເຊິ່ງໄດ້ຮັບການກຳນົດໃຫ້ເປັນ: ການວິເຄາະແບບເປັນລະບົບກ່ຽວກັບຂໍ້ມູນສຸຂະພາບ, ລວມທັງ ອັດຕາການເຈັບປ່ວຍ ແລະ ອັດຕາການຕາຍ, ຂໍ້ມູນການສືບພັນ ແລະ ຕົວແປອື່ນໆ, ລວມທັງ ການນຳໃຊ້ໃນການກຳນົດສັນຍານທີ່ເປັນຕົວຊີ້ບອກກ່ຽວກັບການປ່ຽນແປງໃນການເກີດການຕິດເຊື້ອ (FAO, 2014; OIE, 2015). ເຊິ່ງອາດລວມມີ ອາການຂອງສັດໂຕ ໜຶ່ງ ເຊັ່ນ: ໄຂ້, ເຊື້ອຍຊາ ແລະ ຖອກທ້ອງ (ເຊັ່ນ: ກຸ່ມອາການທີ່ໄດ້ກຳນົດ), ອາການທາງລະບົບຫາຍໃຈ, ອາຫານທາງເສັ້ນປະສາດ ແລະ ການຕາຍກະທັນຫັນ; ຫຼື ອາການທາງອ້ອມ ເຊັ່ນ: ການກິນອາຫານຫຼຸດລົງຂອງໝູ, ການປ່ຽນແປງທາງດ້ານອັດຕາການເຕີບໂຕ ຫຼື ການປ່ຽນແປງໃນການຂາຍຢາຂອງສັດຕະວະແພດ (FAO, 2014; OIE, 2015). ຈຸດປະສົງຫຼັກຂອງວິທີການເຝົ້າລະວັງແມ່ນເປັນການກວດຫາແນວໂນ້ມທີ່ຜິດປົກກະຕິຂອງອາການ ເນື່ອງຈາກ ໜຶ່ງພະຍາດຂອງກຸ່ມໃຫຍ່ ເຊິ່ງອາດມີການອອກແບບເພື່ອຊ່ວຍໃນການກວດຫາເຊື້ອລ່ວງໜ້າຂອງການລະບາດຂອງພະຍາດ ASF (FAO, 2014; OIE, 2015). ແນວໂນ້ມຂອງອາການທີ່ເປັນຊ່ອງຫວ່າງ ແລະ ເວລາທີ່ອາດສາມາດກວດຫາເຊື້ອທີ່ມີອາການເພີ່ມຂຶ້ນ ທີ່ຈະເປັນການເລີ່ມຕົ້ນການສືບສວນ-ສອບສວນການລະບາດເພື່ອເຮັດໃຫ້ສາມາດວິເຄາະຫາສາເຫດທີ່ແທ້ຈິງ.

ໃນການກວດຫາການປ່ຽນແປງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ, ຕ້ອງການຂໍ້ມູນຈຳນວນຫຼວງຫຼາຍເພື່ອທີ່ຈະສາມາດສ້າງແນວໂນ້ມປົກກະຕິຂອງອາການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ຫຼື ອາການທີ່ໄດ້ມີການວິເຄາະ. ຂໍ້ມູນດັ່ງກ່າວ ຈະຕ້ອງສາມາດແຈ້ງກ່ຽວກັບມາດຖານທີ່ເປັນພື້ນຖານ, ການປ່ຽນແປງຕາມລະດູການ ແລະ ການປ່ຽນແປງທີ່ເປັນການຊຸ່ມເລືອກປົກກະຕິ (ກໍລະນີທີ່ບໍ່ມີພະຍາດ ASF). ຄວາມເຂົ້າໃຈຕໍ່ກັບແນວໂນ້ມປົກກະຕິແມ່ນເປັນຄວາມຕ້ອງການເບື້ອງຕົ້ນໃນການກວດຫາການປ່ຽນແປງໃນແນວໂນ້ມດັ່ງກ່າວ ກໍລະນີທີ່ມີການລະບາດຂອງພະຍາດ ASF. ສະນັ້ນ, ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນສຳລັບລະບົບການເຝົ້າລະວັງຕາມອາການ ຈະຕ້ອງວ່ອງໄວ, ລຽບງ່າຍ ແລະ ມີຄ່າໃຊ້ຈ່າຍທີ່ຖືກ (ເຊັ່ນ: ການເກັບກຳອັດຕາການຕາຍປະຈຳວັນໃນຟາມ) ແລະ ອະນຸຍາດໃຫ້ມີການເກັບກຳປົກກະຕິກ່ຽວກັບຂໍ້ມູນຂະໜາດໃຫຍ່ (ເຊັ່ນ: ລະບົບການລາຍງານແບບອອນລາຍທີ່ລຽບງ່າຍທີ່ເປັນອັດຕາການຕາຍປະຈຳອາທິດ/ປະຈຳເດືອນ ສຳລັບການລາຍງານອັດຕາການຕາຍປະຈຳວັນຂອງຟາມຫຼາຍໆແຫ່ງ) (FAO, 2014). ອາດສາມາດນຳໃຊ້ສຳລັບການກວດຫາເຊື້ອລ່ວງໜ້າໃນຟາມທີ່ຖືກເລືອກ (ເຊັ່ນ: ຈຸດຊຸມນຸມຂອງໝູ ແລະ ໂຮງຂ້າສັດ) ເພື່ອທີ່ຈະສາມາດກວດຫາເຊື້ອ ແລະ ລາຍງານກ່ຽວກັບພະຍາດ ASF ໄດ້ຢ່າງສອດຄ່ອງກັນອີງຕາມ ອາການ, ອາການທີ່ສະແດງອອກ ຫຼື ແນວໂນ້ມຂອງພະຍາດ. ທ່າມກາງຂໍ້ຈຳກັດທາງດ້ານຊັບພະຍາກອນ ແລະ ຄວາມສາມາດໃນການສ້າງລະບົບການເຝົ້າລະວັງພະຍາດ ASF, ການຊຸກຍູ້ຈາກຊຸມຊົນສຳລັບການເຝົ້າລະວັງຕາມອາການແມ່ນ ສາມາດບັນລຸໄດ້ໂດຍການສະໜອງການຝຶກອົບຮົບເພື່ອໃຫ້ສາມາດເຂົ້າໃຈກ່ຽວກັບອາການ, ອາການທີ່ສະແດງອອກ ຫຼື ແນວໂນ້ມຂອງພະຍາດທີ່ກ່ຽວຂ້ອງໄດ້.

4.2.2. ການເຝົ້າລະວັງແບບເຝົ້າຍາມຕິດຕາມ

ການແນະນຳກ່ຽວກັບການດຳເນີນງານດ້ານການເຝົ້າລະວັງແບບເຝົ້າຍາມສຳລັບພະຍາດ ASF

- 1 ສ້າງກຸ່ມການເຝົ້າລະວັງແບບເຝົ້າຍາມໝູຂະໜາດນ້ອຍໃນເຂດພູມິສາດທີ່ເຫັນວ່າ ມີຄວາມສ່ຽງຂອງການລະບາດພະຍາດ ASF.
- 2 ຖ້າຫາກເປັນໄປໄດ້, ກຳນົດໝູເປັນໂຕ. ເວລາທີ່ມີການນຳເອົາໝູເຂົ້າໃນກຸ່ມການເຝົ້າລະວັງແບບເຝົ້າຍາມທຳອິດ, ໃຫ້ດຳເນີນການກວດຫາເຊື້ອທີ່ເໝາະສົມ ຫຼື ມີການປະເມີນ ເພື່ອທີ່ຈະຮັບປະກັນວ່າ ໝູແມ່ນປາດສະຈາກພະຍາດ ASF ແລະ ຖ້າຫາກສົງໄສວ່າຕິດເຊື້ອ (ຈະຕ້ອງໄດ້ຮັບຜົນການກວດເຊື້ອເປັນລົບສຳລັບສານຕ້ານໄວຣັດ ASFV/ASF).
- 3 ໃນການລົງຢ້ຽມຢາມແຕ່ລະຄັ້ງ, ໃຫ້ດຳເນີນການກວດຫາພະຍາດໃນຝູງສັດທີ່ໄດ້ຮັບການເຝົ້າຍາມເພື່ອທີ່ຈະສາມາດກວດເບິ່ງອາການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບພະຍາດ ASF ແລະ ເກັບຕົວຢ່າງຈາກໝູໃນການປະເມີນກ່ຽວກັບສະຖານະການຕ້ານເຊື້ອ ASFV/ASF ຕາມຄວາມເໝາະສົມ.
- 4 ຖ້າຫາກ ໝູຫາໄດ້ຮັບການກວດເຊື້ອອອກມາເປັນຜົນບວກສຳລັບການຕ້ານເຊື້ອ ASFV/ASF, ແມ່ນຈະເປັນຕົວຊີ້ບອກວ່າໝູແມ່ນຕິດເຊື້ອພະຍາດ ASF ໃນໄລຍະເວລາລະຫວ່າງການກວດຫາເຊື້ອປະຈຸບັນ ແລະ ການກວດເປັນລົບໃນເມື່ອກ່ອນ.

ການເຝົ້າຍາມຕິດຕາມໝາຍເຖິງ ສັດທີ່ບໍ່ເຄີຍຕິດເຊື້ອ (ເຊັ່ນ: ສັດທີ່ບໍ່ເຄີຍຕິດເຊື້ອທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບພະຍາດມາກ່ອນ) ເຊິ່ງມີເຈຕະນາໃນການຮັກສາໄວ້ໃນສະພາບແວດລ້ອມຂອງການຕິດເຊື້ອທີ່ເປັນໄປໄດ້ ແລະ ໄດ້ຮັບການຕິດຕາມໃນຮອບເວລາທີ່ສັ້ນໃນການກວດຫາການຕິດເຊື້ອ. ການເຝົ້າຍາມຕິດຕາມຝຸງສັດອາດເປັນຕົວຊີ້ວັດຂອງປະຊາກອນສັດໃນການເຕືອນວ່າ ຍັງພົບພະຍາດພະຍາດ ASF ຢູ່. ການເຝົ້າຍາມຕິດຕາມຝຸງສັດໂດຍປົກກະຕິ ຈະປະກອບດ້ວຍ ສັດຈຳນວນໜ້ອຍທີ່ຂັງໄວ້ລວມກັນ, ໄດ້ລົງຢ້ຽມຟາມ ແລະ ກວດຫາເຊື້ອເປັນປົກກະຕິທີ່ເຫັນວ່າເໝາະສົມ. ການກວດຫາເຊື້ອ ອາດລວມມີການກວດຫາທາດກາຍຕ້ານພະຍາດ ASF ແລະ ອາດລວມມີ ການກວດຫາອາການ ຫຼື ການກວດຫາເຊື້ອໄວຣັດ ASFV. ການດຳເນີນການກ່ຽວກັບລະບົບເຝົ້າລະວັງຕາມອາການສຳລັບພະຍາດ ASF ເຊິ່ງອາດສາມາດໄດ້ຮັບການສ້າງຂຶ້ນ (FAO, 2014; OIE, 2015) ດັ່ງລຸ່ມນີ້:

4.2.3. ການເຝົ້າລະວັງແບບມີສ່ວນຮ່ວມ

ການເຝົ້າລະວັງພະຍາດແບບມີສ່ວນຮ່ວມແມ່ນເປັນຮູບແບບຂອງການເຝົ້າລະວັງພະຍາດທີ່ມີຄວາມສ່ຽງເຊິ່ງໄດ້ຮັບການອອກແບບສຳລັບບັນດາປະເທດທີ່ກຳລັງພັດທະນາ ແລະ ມີການເຕີບໂຕທາງເສດຖະກິດ, ລວມທັງ ຂຶ້ນກັບວິທີການທີ່ມີສ່ວນຮ່ວມ (ເຊັ່ນ: ການສຳພາດ). ໄດ້ລົງເລິກເຂົ້າໃນລະບົບຄວາມຮູ້ຊຸມຊົນ ແລະ ນຳໄປສູ່ການຄຸ້ມຄອງຊາວກະສິກອນທີ່ມີປະສິດທິພາບສູງຂຶ້ນໃນລະບົບການເຝົ້າລະວັງ ເຊິ່ງຈະເປັນການນຳໃຊ້ທີ່ດີໃນການສົ່ງເສີມການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງຄົວເຮືອນທີ່ລ້ຽງໝູຂະໜາດນ້ອຍໃນລະບົບການເຝົ້າລະວັງ. ຖ້າຫາກມີການນຳໃຊ້ຢ່າງເຕັມຮູບແບບແລ້ວ ລະບົບການເຝົ້າລະວັງອາດມີການຂັບເຄື່ອນໂດຍບູລິມະສິດຂອງຊາວກະສິກອນ ແລະ ຂໍ້ມູນທີ່ເກັບກຳໄດ້ຈາກລະບົບກໍ່ຈະສາມາດອຳນວຍຄວາມສະດວກໃນການຄວບຄຸມພະຍາດ ASF ທີ່ດີຂຶ້ນ, ພ້ອມທັງເປັນການສົ່ງເສີມການມີສ່ວນຮ່ວມທີ່ຕັ້ງໜ້າຂອງຊາວກະສິກອນໃນລະບົບການເຝົ້າລະວັງພະຍາດ ASF ອີກດ້ວຍ (OIE, 2015).

ການເຝົ້າລະວັງປະເພດນີ້ ລວມມີການນຳໃຊ້ທຶນທີ່ໄດ້ຮັບການຝຶກແອບໃຫ້ດຳເນີນການສຳພາດແບບເຄິ່ງມາດຕະຖານ ຫຼື ບໍ່ມີການກຳນົດມາດຕະຖານກັບຊາວກະສິກອນ ເຊິ່ງສາມາດບັນລຸໄດ້ໂດຍການໄດ້ຮັບການຊ່ວຍເຫຼືອຈາກເຄື່ອງມືຫຼາຍໆປະເພດໃນການຊ່ວຍຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມ ແລະ ເປັນການປະເມີນທຶນໃຫ້ສາມາດເຫັນພາບ ແລະ ກຳນົດເປັນຕົວເລກກ່ຽວກັບຂໍ້ມູນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງໄດ້. ເຄື່ອງ

ບັນດາເຄື່ອງມືສຳລັບການເຝົ້າລະວັງພະຍາດ

- ພະຍາດທີ່ແຊກຊ້ອນ ຫຼື ການສ້າງແຜນທີ່ທາງດ້ານ,
- ການລະດົມສະໝອງ
- ການມີສ່ວນຮ່ວມທີ່ເປັນຈຸດສຸມ
- ການສ້າງປະຕິທິນ
- ການຈັດສັນບູລິມະສິດ ຫຼື ການຝຶກການລຽງລຳດັບ
- ການປຶກສາຫາລືແບບເປີດ

ມີດັ່ງກ່າວ ຍັງຊ່ວຍອໍານວນຄວາມສະດວກໃນການປະເມີນໂດຍລວມກ່ຽວກັບບັນຫາ ແລະ ຄວາມຕ້ອງການຂອງຊາວກະສິກອນ ແລະ ອາດລວມມີ (FAO, 2014; OIE, 2015):

ໝາຍເຫດ: ເຄື່ອງມືດັ່ງກ່າວນີ້ແມ່ນບໍ່ສະເພາະເຈາະຈົງຕໍ່ກັບວິທີໃນການເຝົ້າລະວັງ, ແຕ່ຈະເປັນການແນະນຳທີ່ງ່າຍດາຍໃນການຊ່ວຍ ໃຫ້ສາມາດເກັບກຳຂໍ້ມູນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຈາກຊາວກະສິກອນເຊິ່ງອາດມີການດັດແປງ ຫຼື ສ້າງຂຶ້ນຕາມຄວາມເໝາະສົມເພື່ອໃຫ້ສາມາດ ສະໜອງຂໍ້ມູນທີ່ສາມາດນຳໃຊ້ໄດ້ຈົ່ງກ່ຽວກັບເນື້ອໃນຂອງພະຍາດ ASF (FAO, 2014).

ຈະຕ້ອງມີການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດການເຝົ້າລະວັງພະຍາດທີ່ມີສ່ວນຮ່ວມໂດຍເຈົ້າໜ້າທີ່ມີອາຊີບທີ່ໄດ້ຮັບການຝຶກແອບ (ເຊັ່ນ: ສັດຕະ ວະແພດ ຫຼື ນັກລະບາດວິທະຍາ) (OIE, 2015). ທີມທີ່ໄດ້ຮັບການຝຶກແອບ ຈະຕ້ອງລົງຢ້ຽມຢາມບ້ານ (ລວມທັງ ຄົວເຮືອນ ທີ່ລ້ຽງໝູຂະໜາດນ້ອຍ) ແລະ ໂອ້ລົມກັບຊາວກະສິກອນເພື່ອທີ່ຈະສາມາດໄດ້ຮັບຂໍ້ມູນການເຝົ້າລະວັງທີ່ທັນການ. ຊາວກະສິກອນ ແມ່ນເປັນແຫຼ່ງຂໍ້ມູນຫຼັກທີ່ສຳຄັນ ແລະ ວິທີການຫຼັກຂອງການເກັບກຳຂໍ້ມູນແມ່ນຜ່ານການປຶກສາຫາລື ເຊິ່ງອາດສາມາດໃຊ້ເປັນທາງ ເລືອກຂອງລະບົບການລາຍງານກ່ຽວກັບພະຍາດແບບຮັບ ແລະ ອາດໃຊ້ເພື່ອກ້າວຜ່ານບັນຫາທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການລາຍງານທີ່ບໍ່ຄົບ ຖ້ວນໃນບາງບັນຫາ. ການເຝົ້າລະວັງພະຍາດທີ່ມີສ່ວນຮ່ວມ ຈະຕ້ອງໄດ້ຮັບການພິຈາລະນາຕາມຄວາມເໝາະສົມ ເວລາທີ່ສັດຕະ ວະແພດໄດ້ມີການປຶກສາຫາລືກ່ຽວກັບບັນຫາທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບພະຍາດຮ່ວມກັບຊາວກະສິກອນ (FAO, 2014).

4.2.4. ການສຳຫຼວດກ່ຽວກັບພະຍາດ

ການສຳຫຼວດກ່ຽວກັບພະຍາດ ໝາຍເຖິງ: ການສືບສວນ-ສອບສວນ ຫຼື ການສຶກສາ (ເຊັ່ນ: ຜ່ານການສັງເກດການກ່ຽວກັບອາການ ແລະ ການເກັບຕົວຢ່າງ) ພາຍໃນໄລຍະເວລາທີ່ກຳນົດໃນການເກັບກຳຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບພະຍາດສະເພາະເພື່ອທີ່ຈະປະເມີນກ່ຽວກັບ ສະຖານະການຂອງພະຍາດ ແລະ ການສຳຫຼວດກ່ຽວກັບພະຍາດຊ້ຳ ເຊິ່ງເປັນວິທີທີ່ດີທີ່ສຸດໃນການດຳເນີນການເຝົ້າລະວັງທີ່ມີເປົ້າ ໝາຍ, ແຕ່ວ່າ ມີຄ່າໃຊ້ຈ່າຍທີ່ສູງ ແລະ ມີຄວາມທ້າທາຍດ້ານການກະກຽມ. ຜົນປະໂຫຍດຫຼັກຂອງການສຳຫຼວດກ່ຽວກັບພະຍາ ດແມ່ນ ຍຸດທະສາດຂອງການເກັບຕົວຢ່າງທີ່ສາມາດປັບໃຫ້ເຂົ້າກັບຄວາມຕ້ອງການຂອງສັດຕະວະແພດ ແລະ ຜູ້ກຳນົດນະໂຍບາຍ (FAO, 2014). ໂດຍການພິຈາລະນາຕໍ່ກັບຄ່າໃຊ້ຈ່າຍ ແລະ ຄວາມທ້າທາຍດ້ານການກະກຽມໃນການສຳຫຼວດກ່ຽວກັບພະຍາດ, ວິທີການເຝົ້າລະວັງທີ່ອີງໃສ່ຄວາມສ່ຽງແມ່ນໄດ້ຮັບການແນະນຳໃຫ້ນຳໃຊ້ພ້ອມກັບຫຼັກຖານທີ່ດີກ່ຽວກັບການປາດສະຈາກການຕິ ດພະຍາດ ASF ເຊິ່ງເປັນວິທີທີ່ຕ້ອງການ (ເຊັ່ນ: ເພື່ອການເຈລະຈາກັບຄູ່ຮ່ວມການຄ້າ). ວິທີການເຝົ້າລະວັງທີ່ອາໄສຄວາມສ່ຽງ (ພາກທີ 5.4) ອາດສາມາດໄດ້ຮັບການຮັບຮອງໃນການສະຫຼຸບການສຳຫຼວດກ່ຽວກັບພະຍາດ, ແຕ່ວ່າ ຈະຕ້ອງມີຄວາມເຂົ້າໃຈຢ່າງ ເລິກເຊິ່ງກ່ຽວກັບການລະບາດວິທະຍາຂອງພະຍາດ ASF ໃນປະຊາກອນສັດ (ເຊັ່ນ: ການກຳນົດ ແລະ ການກຳນົດທາງດ້ານຕົວເລ ກກ່ຽວກັບປັດໃຈທາງດ້ານຄວາມສ່ຽງ). ສະນັ້ນ, ຈະຕ້ອງມີການເຊື່ອມຈອດທາງດ້ານຕ່ອງໂສ້ການສະໜອງ, ຕ່ອງໂສ້ມູນຄ່າ ແລະ ການປະເມີນທາງດ້ານຄວາມສ່ຽງກ່ອນ. ໃນການຮັບຮອງວິທີການເຝົ້າລະວັງທີ່ອາໄສຄວາມສ່ຽງນັ້ນ, ການສຳຫຼວດກ່ຽວກັບພະຍາດ ຈະຕ້ອງເນັ້ນໃສ່ກຸ່ມປະຊາກອນສັດທີ່ມີຄວາມສ່ຽງສູງໃນການທີ່ຈະຕິດເຊື້ອຈາກໄວຣັດ ASFV (ຖ້າຫາກ ມີກໍລະນີເກີດພະຍາດ ASF) ເຊິ່ງຈະເຮັດໃຫ້ມີຄວາມລະອຽດອ່ອນຂອງການເຝົ້າລະວັງສູງຂຶ້ນ (ເຊັ່ນ: ຄວາມເປັນໄປໄດ້ໃນການກວດຫາພະຍາດ) ພ້ອມ ກັບຈຳນວນຂອງຂະໜາດຕົວຢ່າງທີ່ຫຼຸດລົງ ແລະ ສະນັ້ນ ຈິ່ງເຮັດໃຫ້ມີປະສິດທິພາບທາງດ້ານຄ່າໃຊ້ຈ່າຍ ແລະ ເປັນວິທີທີ່ມີປະສິດ ທິຜົນໃນການກວດຫາກໍລະນີເຊື້ອພະຍາດ ASF ຫຼື ເປັນການສະແດງໃຫ້ເຫັນການປາດສະຈາກພະຍາດ ASF. ຢ່າງໃດກໍຕາມ, ວິ ທິການເຝົ້າລະວັງທີ່ອີງໃສ່ຄວາມສ່ຽງ ແມ່ນບໍ່ເໝາະສົມສຳລັບການກຳນົດການລະບາດຂອງພະຍາດ ASF ໂດຍການສຳຫຼວດກ່ຽວ ກັບພະຍາດ ເຊິ່ງອາດເປັນການລ່າອຽງຕໍ່ກັບກຸ່ມປະຊາກອນສັດທີ່ມີຄວາມສ່ຽງສູງ ເບິ່ງອາດນຳໄປສູ່ການຄາດຄະເນກ່ຽວກັບການລະ ບາດຂອງພະຍາດ ASF ທີ່ບໍ່ຖືກຕ້ອງ (Cameron, 2012).

ບັນດາຂັ້ນຕອນພື້ນຖານໃນການດໍາເນີນການສໍາຫຼວດກ່ຽວກັບພະຍາດທີ່ອີງໃສ່ຄວາມສ່ຽງເປັນຫຼັກ ເພື່ອສະແດງໃຫ້ເຫັນການປາດຈາກພະຍາດ ASF (Cameron, 2012):

- 1 ກໍານົດກ່ຽວກັບຈຸດປະສົງຂອງການສໍາຫຼວດກ່ຽວກັບພະຍາດ.
- 2 ກໍານົດກຸ່ມປະຊາກອນສັດທີ່ມີຄວາມສົນໃຈ ແລະ ດໍາເນີນການວິເຄາະກ່ຽວກັບຕ່ອງໂສ້ການສະໜອງ ແລະ ຕ່ອງໂສ້ມູນຄ່າ (ພາກທີ 5.2).
- 3 ກໍານົດກ່ຽວກັບປັດໃຈທາງດ້ານຄວາມສ່ຽງ/ເສັ້ນທາງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບ ASF ຜ່ານການສຶກສາກ່ຽວກັບປັດໃຈທາງດ້ານຄວາມສ່ຽງ ແລະ ການປະເມີນຄວາມສ່ຽງ. ມີປັດໃຈທີ່ສາມາດນໍາໃຊ້ເພື່ອແຍກປະຊາກອນສັດເຂົ້າເປັນກຸ່ມ ແຕ່ລະຄວາມສ່ຽງທີ່ແຕກຕ່າງກັນທີ່ມີການຕິດເຊື້ອໄວຣັດ ASFV. ປັດໃຈທາງດ້ານຄວາມສ່ຽງແມ່ນອາດຢູ່ໃນລະດັບຝຸງ (ເຊັ່ນ: ຝຸງທີ່ມີການນໍາເຂົ້າສັດປະຈໍາ ຫຼື ລະດັບຂອງສັດທີ່ອາຍຸຫຼາຍກວ່າ).
- 4 ເລືອກປັດໃຈທີ່ສໍາຄັນທາງດ້ານຄວາມສ່ຽງທີ່ສຸດ.
- 5 ຄາດຄະເນກ່ຽວກັບຄວາມເຂັ້ມແຂງທາງດ້ານປັດໃຈທາງດ້ານຄວາມສ່ຽງ. ເຊິ່ງອາດມີການຄາດຄະເນກ່ຽວກັບຄວາມສ່ຽງກ່ຽວກັບຄວາມເປັນໄປໄດ້ທີ່ສັດທີ່ຢູ່ໃນກຸ່ມຄວາມສ່ຽງສູງທີ່ຈະມີການຕິດເຊື້ອຈາກໄວຣັດ ASFV. ບັນດາປັດໃຈທາງດ້ານຄວາມສ່ຽງໃນລະດັບຝຸງ (ເຊັ່ນ: ຝຸງສັດທີ່ໄດ້ມີການນໍາເຂົ້າ) ຫຼື ໃນລະດັບສັດ (ສັດທີ່ມີອາຍຸຫຼາຍກວ່າ).
- 6 ຄາດຄະເນສັດສ່ວນຂອງປະຊາກອນສັດທີ່ເປັນກຸ່ມຄວາມສ່ຽງສູງ ແລະ ສັດສ່ວນທີ່ເປັນຄວາມສ່ຽງຕໍ່າ.
- 7 ກໍານົດລະດັບຂອງຄວາມລະອຽດອ່ອນຂອງການເຜົ່າລະວັງທີ່ຕ້ອງການໃນການສໍາຫຼວດພະຍາດ. ເຊິ່ງສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນກໍານົດທີ່ 95% (ທີ່ເຫັນວ່າມີຄວາມໝັ້ນໃຈໃນລະດັບດີວ່າ ປະຊາກອນສັດແມ່ນປາດສະຈາກພະຍາດ ASF ຫຼື 99% (ທີ່ເຫັນວ່າ ໝັ້ນໃຈວ່າ ປະຊາກອນສັດແມ່ນປາດສະຈາກພະຍາດ ASF).
- 8 ກໍານົດຄ່າການພົບພະຍາດໃນລະດັບຝຸງ ແລະ ລະດັບສັດ. ລະດັບຂອງການພົບພະຍາດລະດັບຝຸງແມ່ນຢູ່ ລະຫວ່າງ 1%-.01% ແລະ ສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນອີງໃສ່ມາດຕະຖານສາກົນຫຼືຂໍ້ກໍານົດຂອງຄູ່ຮ່ວມທາງການຄ້າ. ຖ້າຫາກບໍ່ແນ່ໃຈ, ຄວນໃຊ້ 1% ທີ່ເປັນຄ່າການພົບເຊື້ອ, ລະດັບຂອງການພົບເຊື້ອຂອງສັດແມ່ນ ຂຶ້ນກັບລັກສະນະທາງດ້ານການລະບາດວິທະຍາທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບສະຖານະການການລະບາດຂອງພະຍາດ ASF. ສໍາລັບການແຜ່ລະບາດທີ່ວ່ອງໄວ, ຄວນໃຊ້ 10% ທີ່ເປັນຄ່າການພົບເຊື້ອ. ສ່ວນວ່າ ການແຜ່ລະບາດທີ່ຊ້າ, ຄວນໃຊ້ 1% ທີ່ເປັນຄ່າການພົບເຊື້ອ.
- 9 ຄໍານວນຂະໜາດຂອງຕົວຢ່າງທີ່ອີງໃສ່ຄວາມສ່ຽງ. ເຄື່ອງມື EpiTools ແມ່ນເປັນຮູບແບບອອນລາຍ ແລະ ສາມາດເຂົ້າເຖິງໂດຍສາທາລະນະໃນການຄໍານວນດັ່ງກ່າວ.

ບັນດາຂັ້ນຕອນພື້ນຖານໃນການດຳເນີນການສຳຫຼວດກ່ຽວກັບພະຍາດທີ່ອົງໃສ່ຄວາມສ່ຽງເປັນຫຼັກ ເພື່ອສະແດງໃຫ້ເຫັນການປາດສະຈາກພະຍາດ ASF (Cameron, 2012): (ຕໍ່)

- 10** ນຳໃຊ້ວິທີການໃນຄັດເລືອກແບບຊຸ່ມເລືອກໃນການເລືອກຝູງສັດ/ສັດຈາກກຸ່ມທີ່ມີຄວາມສ່ຽງສູງ. ຕົວຢ່າງ:
 1. ສ້າງກອບສຳລັບການເກັບຕົວຢ່າງຂອງກຸ່ມທີ່ມີຄວາມສ່ຽງສູງ ຫຼື ບ້ານ.
 2. ມີການເລືອກແບບຊຸ່ມກ່ຽວກັບຈຳນວນຂອງຝູງ ຫຼື ບ້ານຈາກກຸ່ມຄວາມສ່ຽງສູງພາຍໃຕ້ກອບຕົວຢ່າງດັ່ງກ່າວ.
 3. ໃນແຕ່ລະຝູງ/ບ້ານ, ກຳນົດກອບສຳລັບຕົວຢ່າງຂອງສັດທີ່ມີຄວາມສ່ຽງສູງທັງໝົດ.
 4. ຄັດເລືອກແບບຊຸ່ມຈາກກຸ່ມທີ່ມີຄວາມສ່ຽງສູງ.
- 11** ເກັບຕົວຢ່າງທີ່ເໝາະສົມ ແລະ ດຳເນີນການກວດຫາເຊື້ອ ASF ໃນຫ້ອງວິໄຈ.
- 12** ຖ້າຫາກ ຜົນການກວດເຊື້ອເບື້ອງຕົ້ນອອກມາເປັນຜົນບວກ, ຍິນຍັນຜົນການກວດເຊື້ອກັບຫ້ອງວິໄຈທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ. ຖ້າຫາກກໍລະນີການຕິດເຊື້ອຫາກໄດ້ຮັບການຍິນຍັນວ່າເປັນຜົນບວກທີ່ຕິດເຊື້ອ ASF ຈິງ, ກໍ່ເປັນການຊື່ໃຫ້ເຫັນວ່າ ມີພະຍາດ ASF. ສະນັ້ນ, ຈິ່ງເປັນໄປບໍ່ໄດ້ທີ່ຈະສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າມີການປາດສະຈາກພະຍາດ ASF.
- 13** ຄາດຄະເນລະດັບຂອງຄວາມລະອຽດອ່ອນ ແລະ ຄວາມເປັນໄປໄດ້ໃນການປາຈະສາກພະຍາດ ASF. ເຄື່ອງມື EpiTools ແມ່ນເປັນຮູບແບບອອນລາຍ ແລະ ສາມາດເຂົ້າເຖິງໂດຍສາທາລະນະໃນການຄຳນວນດັ່ງກ່າວ

4.2.5. ການເຝົ້າລະວັງພະຫະນຳໂລກ (ທີ່ເປັນວ່າເໝາະສົມ)

ໄວຣັດ ASFV ສາມາດແຜ່ລະບາດໂດຍ ໂຕເຫັບເບືອກອ່ອນທີ່ມີຊື່ວ່າ: Ornithodoros. ການກວດຫາເຊື້ອໄວຣັດ ASFV ຈາກພາຫະນະນຳເຊື້ອດັ່ງກ່າວແມ່ນ ຈະເຮັດໃຫ້ສາມາດເຂົ້າໃຈດີຂຶ້ນກ່ຽວກັບການລະບາດຂອງພະຍາດ, ເຊິ່ງຈະເປັນຂໍ້ມູນທີ່ເປັນປະໂຫຍດເຊິ່ງສຳຄັນຕໍ່ການອຳນວຍຄວາມສະດວກໃນການສ້າງແຜນງານວ່າດ້ວຍ ການຄວບຄຸມ ແລະ ການກຳຈັດພະຍາດ ASF ທີ່ມີປະສິດທິພາບ (OIE, 2015, 2019d). ເຈົ້າໜ້າທີ່ສັດຕະວະແພດ ອາດພິຈາລະນາໃນການຮັບຮອງເອົາການເຝົ້າລະວັງພາຫະນຳເຊື້ອ, ໂດຍການພິຈາລະນາກ່ຽວກັບສະຖານະການສະເພາະຂອງປະເທດ ຫຼື ຂົງເຂດພູມິສາດທີ່ມີຄວາມສົນໃຈ (OIE, 2019d). ພາກທີ 1.5 ແລະ ມາດຕາທີ 15.1.33 ຂອງລະຫັດ OIE Terrestrial Code ໄດ້ກຳນົດມາດຕະຖານສາກົນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງໃນການດຳເນີນການເຝົ້າລະວັງ ພາຫະນຳເຊື້ອທີ່ເປັນແມງໄມ້ (Arthropod), ລວມທັງ ເຊື້ອຂອງພະຍາດ ASF (OIE, 2019d, 2019c).

ໃນການເຝົ້າລະວັງພາຫະນຳເຊື້ອ, ຈຳເປັນທີ່ຈະຕ້ອງເກັບກຳພາຫະນຳເຊື້ອທີ່ເປັນແມງໄມ້ເປັນລະບົບຕາມເວລາ ແລະ ສະຖານທີ່, ລວມທັງ ການກຳນົດປະເພດຂອງການສຶກສາກ່ຽວກັບຮູບຮ່າງຂອງສັດ ແລະ ພຶດ (Morphology) ແລະ ກ່ຽວກັບໂມເລກູນ (Molecule). ການຈຳແນກແມງໄມ້ທີ່ຊັດເຈນແມ່ນເປັນສິ່ງທີ່ສຳຄັນ, ໂດຍສະເພາະ ເຂດທີ່ບໍ່ມີການລະບາດຂອງພະຍາດ ASF. ນອກນັ້ນ, ການເຝົ້າລະວັງພາຫະນຳເຊື້ອ ຍັງລວມເອົາການແຍກເປັນລະບົບ ແລະ ການກຳນົດຕົວຢ່າງຈາກພາຫະນຳເຊື້ອ ASFV. ຖ້າຫາກ ຈຸດປະສົງຂອງການເຝົ້າລະວັງພາຫະນຳເຊື້ອແມ່ນເປັນການແຍກໄວຣັດ ASFV ເພື່ອການລະບຸຫາເຊື້ອ. ຈະຕ້ອງໄດ້ມີການເກັບກຳແມງໄມ້ເປັນ ແລະ ມີການເກັບຮັກສາຢ່າງເໝາະສົມເພື່ອການກວດຫາເຊື້ອ. ພາຍຫຼັງ ເກັບກຳ, ລຽງລຳດັບ, ລະບຸ, ການໃສ່ລະຫັດ ແລະ ເກັບຮັກສາໄວ້ໃນກ່ອງທີ່ເໝາະສົມແລ້ວ, ຈະຕ້ອງສົ່ງແມງໄມ້ໄປຫ້ອງທົດລອງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງເພື່ອດຳເນີນການກວດຫາເຊື້ອໄວຣັດ ASFV. ເຖິງແມ່ນວ່າ ການເຝົ້າລະວັງພາຫະນຳເຊື້ອ ອາດສາມາດໃຫ້ຂໍ້ມູນທີ່ເປັນປະໂຫຍດໃຫ້ແກ່ການເຝົ້າລະວັງ, ການແຍກເຊື້ອໄວຣັດ ASFV ອອກຈາກພາຫະນຳເຊື້ອແມ່ນບໍ່ມີປະສິດທິພາບທາງດ້ານຄ່າໃຊ້ຈ່າຍ ເມື່ອທຽບກັບການເຝົ້າລະວັງແບບປົກກະຕິ ເຊິ່ງຈະຕ້ອງໄດ້ມີການພິຈາລະນາຢ່າງລະມັດລະວັງໃນແຕ່ລະປະເທດ ຫຼື ເຂດພູມິສາດທີ່ມີຄວາມສົນໃຈ (OIE, 2015).

ຕາຕະລາງທີ 3. ການປຽບທຽບວິທີການເຝົ້າລະວັງທີ່ເປັນທ່າແຮງສໍາຄັນພະຍາດ ASF

ວິທີການເຝົ້າລະວັງ	ປະຊາກອນສັດທີ່ກວມລວມເອົາ	ຄວາມລະອຽດອ່ອນໃນການເຝົ້າລະວັງ	ຄຸນນະພາບຂອງຂໍ້ມູນການເຝົ້າລະວັງ	ທັນເວລາ	ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍເບື້ອງຕົ້ນ	ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຕໍ່ເນື່ອງ	ທໍລະນີເອົາ	ອົງປະກອບທີ່ເປັນທ່າແຮງໃນການເຝົ້າລະວັງ
ການເຝົ້າລະວັງແບບບໍ່ໂຕ້ຕອບ								
ການລາຍງານກ່ຽວກັບພະຍາດແບບຮັບ	✓✓✓	✓✓✓	✓	✓✓✓	\$	\$	✓✓✓	A B C D
ການເຝົ້າລະວັງໂຮງຂ້າສັດ	✓	✓	✓✓✓	✓	\$\$	\$\$	✓✓✓	B C D
ການເຝົ້າລະວັງໝູປ່າ	✓	✓✓	✓✓	✓✓	\$	\$\$	✓✓✓	A B C D
ການເຝົ້າລະວັງແບບໂຕ້ຕອບ								
ການເຝົ້າລະວັງຕາມອາການ	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓✓	\$\$\$	\$	✓✓✓	A B C D
ການເຝົ້າລະວັງແບບເຝົ້າຍາມ	✓	✓✓	✓✓✓	✓✓	\$\$\$	\$\$\$	✓	A B C
ການເຝົ້າລະວັງພະຍາດແບບມີສ່ວນຮ່ວມ	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	\$\$	\$\$	✓✓	A B C D
ການເຝົ້າລະວັງພະຍາດແບບມີສ່ວນຮ່ວມ	✓	✓✓	✓✓✓	✓	\$\$\$	\$\$	✓	B D
ການເຝົ້າລະວັງພະຫະນໍາເຊື້ອ	✓	✓	✓✓	✓✓	\$\$\$	\$\$\$	✓	A C

ໝາຍເຫດ :

✓ ປານກາງ ✓✓ ດີ ✓✓✓ ດີຫຼາຍ

\$ ຖືກ \$\$ ປານກາງ \$\$\$ ແພງ

^ ລວມເອົາ ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຫຼາຍໆປະເພດສໍາລັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດການເຝົ້າລະວັງ (ເຊັ່ນ: ການຝຶກອົບຮົມ, ອຸປະກອນ ແລະ ສິ່ງອໍານວຍຄວາມສະດວກ, ດໍາເນີນການປະເມີນ, ການນໍາໃຊ້ພະນັກງານ, ການກວດຫາເຊື້ອໃນຫ້ອງວິໄຈ ແລະ ອື່ນໆ).

* ຄວາມສາມາດຂອງວິທີການເຝົ້າລະວັງໃນການກວດຫາການເກີດພະຍາດອື່ນທີ່ນອກເໜືອຈາກພະຍາດທີ່ມີການກວດຫາເຊື້ອ.

A - ການກວດຫາການຕິດເຊື້ອພະຍາດ ASF ແຕ່ຫົວທຶກ; B - ສະແດງໃຫ້ເຫັນການປາດສະຈາກການຕິດເຊື້ອໄວຣັດ ASFV; C - ອະທິບາຍກ່ຽວກັບລະດັບຂອງພະຍາດ ASF; D- ການກວດຫາກໍລະນີການຕິດເຊື້ອ ASF.

ຕາຕະລາງທີ 4. ຕົວຢ່າງຂໍ້ມູນທີ່ຈະມີການເກັບກຳຈາກຫຼາຍໆວິທີການເຝົ້າລະວັງ

ວິທີການເຝົ້າລະວັງ	ຕົວຢ່າງ/ຂໍ້ມູນທີ່ຈະມີຕ້ອງເກັບ	ເງື່ອນໄຂໃນການຄັດເລືອກຕົວຢ່າງ/ຂໍ້ມູນທີ່ຈະຕ້ອງເກັບ
ການເຝົ້າລະວັງແບບບໍ່ໂຕ້ຕອບ		
ການລາຍງານພະຍາດແບບຮັບ	<p>ການລາຍງານກ່ຽວກັບພະຍາດ:</p> <ul style="list-style-type: none"> ການລາຍງານພະຍາດແບບຮັບກ່ຽວກັບ ກໍລະນີສົງໄສວ່າຕິດພະຍາດ ASF 	<p>ການລາຍງານກ່ຽວກັບພະຍາດ, ໂດຍສະເພາະ ທີ່ໄດ້ຮັບການສະໜັບສະໜູນໂດຍການວິເຄາະຫາເຊື້ອຢູ່ຫ້ອງວິໄຈເພື່ອຊອກຫາພະຍາດ (ລວມທັງ ASF) ແລະ ຈຸດທີ່ມີການລະບາດໃນປະເທດ.</p>
ການເຝົ້າລະວັງໂຮງຂ້າສັດ	<p>ການກວດກາກ່ອນຕາຍ:</p> <ul style="list-style-type: none"> ການສັງເກດອາການທີ່ກ່ຽວກັບພະຍາດ ASF. ການກວດກາຊິ້ນ: ການເລືອກໝູທີ່ຖືກວ່າ/ຕິດເຊື້ອຈາກພະຍາດ ASF ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໃນເງື່ອນໄຂ. <p>ການເກັບກຳຕົວຢ່າງທາງຊີວະວິທະຍາໃນການກວດຫາເຊື້ອ ASF:</p> <ul style="list-style-type: none"> ໝູທີ່ປ່ວຍ*: ເລືອດ. ໝູທີ່ຕາຍ: ມ້າມ, ຕ່ອມນ້ຳເຫຼືອງ, ຕ່ອມ tonsil, ໝາກໄຂ່ຫຼັງ, ປອດ, ແລະ/ຫຼື ໄຂກະດູກ. <p>ໝາຍເຫດ: ອາດມີການພິຈາລະນາການເກັບຕົວຢ່າງສະວັບດັງ/ປາກ ແລະ ຕົວຢ່າງຂອງແຫຼວໃນປາກ ເຊິ່ງຂຶ້ນກັບຄວາມສາມາດຂອງຫ້ອງວິໄຈ.</p>	<p>ສາເຫດການຕາຍຂອງໝູແມ່ນເນື່ອງຈາກ:</p> <ul style="list-style-type: none"> ຜິວໜັງ ແລະ ຫົວທີ່ຕາຍສີ (ສີຜິວຄືມີໄຟໄໝ້ລາມ). ພາວະໂລຫິດເປັນພິດ. ຕ່ອມນ້ຳເຫຼືອງຕົກເລືອດ. ມ້າມໃຫ້ເກີນຂະໜາດ. ໝາກໄຂ່ຫຼັງມີຜິ່ນຈຸດແດງທີ່ມີເລືອດອອກ. ເລືອດອອກຈາກດັງ. ຫົວເຂົ້າບິດ. ພາວະໃກ້ຈະຕາຍ. ເປັນໄຂ້ (ອາດສັງເກດຊິມເສົ້າ). ພະຍາດວິທະຍາຕ່ອມTonsil(ເຊັ່ນ: tonsillitis, haemorrhagic, necrotic foci ແລະອື່ນໆ.) ອາການຂອງປະສາດສ່ວນກາງ (ສ່ວນຕ່າງໆເຊັ່ນ: ປະສາດບໍ່ຈອດກັນ, paddling, ວິນວຽນ, ຫົວໝູນ, ປະສາດບໍ່ປົກກະຕິ).
ການເຝົ້າລະວັງໝູປ່າ	<p>ຂໍ້ມູນທາງດ້ານນິເວດຂອງໝູປ່າທ້ອງຖິ່ນ:</p> <ul style="list-style-type: none"> ການຕິດຕາມການຕາຍ. ການຕິດຕາມອຸນຫະພູມຮ່າງກາຍໃນຈຸດ ເປັນໄປໄດ້. <p>ການເກັບກຳຕົວຢ່າງຊີວະວິທະຍາສຳລັບການກວດຫາເຊື້ອ</p> <ul style="list-style-type: none"> ໝູປ່າທີ່ເຈັບປ່ວຍ*: ເລືອດ. ໝູປ່າທີ່ຕາຍ: ມ້າມ, ຕ່ອມນ້ຳເຫຼືອງ, ຕ່ອມ tonsil, ໝາກໄຂ່ຫຼັງ, ປອດ, ແລະ/ຫຼື ໄຂກະດູກ. <p>ໝາຍເຫດ: ອາດມີການພິຈາລະນາການເກັບຕົວຢ່າງສະວັບດັງ/ປາກ ແລະ ຕົວຢ່າງຂອງແຫຼວໃນປາກ ເຊິ່ງຂຶ້ນກັບຄວາມສາມາດຂອງຫ້ອງວິໄຈ.</p>	<p>ການກວດຫາເຊື້ອ ASF ຂອງໝູປ່າທີ່ເຈັບປ່ວຍ ແລະ ຕາຍ ໂດຍບໍ່ນັບວ່າສາເຫດການເສຍຊີວິດ ຫຼື ການຕາຍແມ່ນຫຍັງ, ລວມທັງ ສັດທີ່ພົບວ່າຕາຍ, ຖືກລົດຕຳຢູ່ຫົນທາງ, ສັດທີ່ສະແດງພຶດຕິກຳຜິດປົກກະຕິ, ສັດທີ່ຖືກລ່າ ແລະ ອື່ນໆ.</p>

ແຫຼ່ງທີ່ມາ: OIE 2015, 2019a, 2019c; USDA 2019

ວິທີການເຝົ້າລະວັງ	ຕົວຢ່າງ/ຂໍ້ມູນທີ່ຈະມີຕ້ອງເກັບ	ເງື່ອນໄຂໃນການຄັດເລືອກຕົວຢ່າງ/ຂໍ້ມູນທີ່ຈະຕ້ອງເກັບ
ການເຝົ້າລະວັງແບບໂຕ້ຕອບ		
ການສຳຫຼວດກ່ຽວກັບພະຍາດ	<p>ການສັງເກດເບິ່ງອາການ:</p> <ul style="list-style-type: none"> ອາການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບພະຍາດ ASF; <p>ການເກັບຕົວຢ່າງທາງຊີວະວິທະຍາເພື່ອກວດພາພະຍາດ ASF:</p> <ul style="list-style-type: none"> ໝູທີ່ເຈັບປ່ວຍ*: ເລືອດ. ໝູທີ່ຕາຍ: ມ້າມ, ຕ່ອມນ້ຳເຫຼືອງ, ຕ່ອມ tonsil, ໝາກໄຂ່ຫຼັງ, ປອດ, ແລະ/ຫຼື ໄຂກະດູກ.. <p>ໝາຍເຫດ: ອາດມີການພິຈາລະນາການເກັບຕົວຢ່າງສະວັບດັງ/ປາກ ແລະ ຕົວຢ່າງຂອງແຫຼວໃນປາກເຊິ່ງຂຶ້ນກັບຄວາມສາມາດຂອງຫ້ອງວິໄຈ.</p>	<p>ການສືບສວນ-ສອບສວນແບບບຸກ ຫຼື ການສຶກສາ (ເຊັ່ນ: ຜ່ານການສັງເກດການກ່ຽວກັບອາການ ແລະ ການເລືອກຕົວຢ່າງ ໃນການເກັບກຳຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບພະຍາດທີ່ເປັນລະບົບໃນປະຊາກອນສັດ ພາຍໃນໄລຍະເວລາທີ່ກຳນົດ.</p> <p>ວິທີການເຝົ້າລະວັງທີ່ອີງໃສ່ຄວາມສ່ຽງ ອາດສາມາດໄດ້ຮັບການຮັບຮອງເພື່ອໃຫ້ເນັ້ນໃສ່ປະຊາກອນສັດທີ່ມີຄວາມສ່ຽງສູງໃນການຕິດເຊື້ອໄວຣັດ ASFV ພ້ອມກັບຂະໜາດຂອງຕົວຢ່າງທີ່ກຳນົດກ່ຽວກັບການພົບເຊື້ອ ແລະ ຄວາມລະອຽດອ່ອນຂອງການເຝົ້າລະວັງ.</p>
ການເຝົ້າລະວັງພາຫະນຳເຊື້ອ	<p>ແມງໄມ້ທີ່ເປັນຫາຫະນຳເຊື້ອ:</p> <ul style="list-style-type: none"> ຕະຫຼນເຫັບເປືອກກ່ອນ <i>Ornithodoros</i>. 	<p>ພາຫະນຳເຊື້ອທີ່ເປັນແມງໄມ້ ຖືກເກັບຕົວຢ່າງເປັນລະບົບຕາມເວລາ ແລະ ພື້ນທີ່ຂອງເຫັບເປືອກອ່ອນໃນຕະກູນ <i>Ornithodoros</i> ທີ່ ແລະ ຖືກຈຳແນກໂດຍວິຊາກ່ຽວກັບໂຄງສ້າງທາງດ້ານພືດ ແລະ ສັດ ຫຼື ວິທີການຂອງໂມເລກູນ.</p>

* ອາການຕ່າງໆເຫຼົ່ານີ້ ແມ່ນນຳໃຊ້ໃນການແນະນຳກ່ຽວກັບການກຳນົດການເກັບຕົວຢ່າງຂອງໝູ / ໝູປ່າ ລວມມີ: (1) ອາການໄຂ້; (2) ຈັງຫວະການເຕັ້ນຂອງຊີບພະຈອນເພີ່ມຂຶ້ນ ແລະ ອັດຕາການຫາຍໃຈເພີ່ມຂຶ້ນ; (3) ເຊື້ອຍຊາ/ເຫງົາ; (4) ບໍ່ຢາກອາຫານ; (5) ນອນເສີຍໆ; (6) ຮາກ; (7) ຖອກທ້ອງ; (8) ນ້ຳຕາໄຫຼ; (9) ຫູລູກ; (10) ຜິວໜັງຊິດຈາງ; (11) ຮ່າງກາຍຂາດການປະສານງານກັນ; (12) ລະບົບປະສາດສ່ວນກາງທີ່ບໍ່ໄດ້ຮັບການບົ່ງມະຕິ, ກໍລະນີຕິດເຊື້ອ (CNS) (ໂດຍສະເພາະ ອາການສັ່ນແຕ່ກຳເນີດ ແລະ ໂລກໄຂ້ສະໜອງອັກເສບທີ່ບໍ່ເປັນໜອງ).

ແຫຼ່ງທີ່ມາ: OIE 2015, 2019a, 2019c; USDA 2019

5

ການພິຈາລະນາທົ່ວໄປກ່ຽວກັບ ການເຝົ້າລະວັງພະຍາດ ASF

5.1. ການພິຈາລະນາທາງດ້ານເສດຖະກິດ ແລະ ການນໍາໃຊ້ຕົວຈິງ

ການພິຈາລະນາທີ່ສໍາຄັນໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດລະບົບການເຝົ້າລະວັງແມ່ນ ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍ. ລະບົບການເຝົ້າລະວັງທີ່ສາມາດນໍາໃຊ້ໄດ້ຈິງຈະຕ້ອງມີຄ່າໃຊ້ຈ່າຍທີ່ມີປະສິດທິພາບ. ຄວາມຊັດເຈນ/ຄວາມລະອຽດອ່ອນຂອງລະບົບການເຝົ້າລະວັງເພີ່ມຂຶ້ນເມື່ອການກວມລວມຂອງປະຊາກອນເພີ່ມຂຶ້ນ ເຊິ່ງໝາຍຄວາມວ່າ ຈະມີການເພີ່ມຄ່າໃຊ້ຈ່າຍ. ນອກເໜືອຈາກຄ່າໃຊ້ຈ່າຍແລ້ວ, ຈະຕ້ອງມີຊັບພະຍາກອນເພື່ອໃຫ້ສາມາດດໍາເນີນກິດຈະກຳການເຝົ້າລະວັງ ແລະ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ (FAO, 2014).

5.1.1. ການວິເຄາະທາງດ້ານເສດຖະກິດຂອງລະບົບການເຝົ້າລະວັງພະຍາດ ASF

ການວິເຄາະທາງດ້ານເສດຖະກິດແມ່ນມີເປົ້າໝາຍແນໃສ່ ການຊອກຫາຫຼັກຖານກ່ຽວກັບການນໍາໃຊ້ຊັບພະຍາກອນທີ່ດີທີ່ສຸດ. ຂະບວນດັ່ງກ່າວ ມີເປົ້າໝາຍທີ່ສາມາດບັນລຸໄດ້ຢ່າງມີປະສິດທິຜົນຈາກມຸມມອງທາງດ້ານຜົນກຳໄລທາງເສດຖະກິດ ເຊັ່ນ: ຜົນປະໂຫຍດຂອງການເຝົ້າລະວັງທີ່ມີຫຼາຍກວ່າຄ່າໃຊ້ຈ່າຍທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ. ການວິເຄາະທາງເສດຖະກິດແມ່ນນໍາໃຊ້ນະໂຍບາຍທີ່ກ່ຽວຂ້ອງເຂົ້າໃນການພິຈາລະນາ ແລະ ສະໜອງຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບເຫດຜົນທາງເສດຖະກິດ ແລະ ການຕັດສິນໃຈທີ່ມີປະສິດທິຜົນ (RISKSUR, 2015). 3 ປະເພດຂອງການວິເຄາະທາງເສດຖະກິດແບບທົ່ວໄປທີ່ໄດ້ອະທິບາຍໃນພາກນີ້ ລວມມີ: ການວິເຄາະກ່ຽວກັບຄ່າໃຊ້ຈ່າຍ ແລະ ຜົນປະໂຫຍດ (CBA), ການວິເຄາະທາງດ້ານປະສິດທິພາບດ້ານຄ່າໃຊ້ຈ່າຍ (CEA) ແລະ ການວິເຄາະກ່ຽວກັບຄ່າໃຊ້ຈ່າຍທີ່ໜ້ອຍທີ່ສຸດ (LCA).

5.1.1.1. ການວິເຄາະກ່ຽວກັບຄ່າໃຊ້ຈ່າຍ ແລະ ຜົນປະໂຫຍດ

ການວິເຄາະທາງດ້ານຄ່າໃຊ້ຈ່າຍແມ່ນ ສາມາດກຳນົດເປັນຕົວເລກກ່ຽວກັບຄ່າໃຊ້ຈ່າຍ ແລະ ຜົນປະໂຫຍດຂອງແຜນງານການຄວບຄຸມພະຍາດໃນການວັດແທກເປັນເງິນ. ການວິເຄາະ CBA ແມ່ນນໍາໃຊ້ໃນສຸຂະພາບຂອງສັດເຊິ່ງທຸກໆຄ່າໃຊ້ຈ່າຍ ແລະ ຜົນປະໂຫຍດແມ່ນອີງໃສ່ມູນຄ່າການຕະຫຼາດ ແລະ ການສະໜັບສະໜູນທີ່ເຫັນວ່າເປັນລາຍຮັບ. ຕົວຢ່າງ: ປະສິດທິພາບຂອງການເຝົ້າລະວັງພະຍາດ ASF ແມ່ນສາມາດວັດແທກໂດຍເວລາ ນັບຕັ້ງແຕ່ເລີ່ມມີການກວດຫາໄວຣັດ ASFV ເຊິ່ງເປັນການກຳນົດຈຳນວນຂອງຝູງທີ່ຕິດເຊື້ອເມື່ອມີການກວດຫາເຊື້ອ ແລະ ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍກ່ຽວກັບການລະບາດ (OIE, 2015; RISKSUR, 2015).

ກ່ຽວກັບເນື້ອໃນຂອງພະຍາດ ASF, ການວິເຄາະ ຈະຕ້ອງສະເພາະເຈາະຈົງພະຍາດ ASF ສະເພາະ ແລະ ມີການພິຈາລະນາກ່ຽວກັບສະຖານະການຂອງການລະບາດ ແລະ ມາດຕະການໃນການຄວບຄຸມພະຍາດ ASF ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ. ຜົນປະໂຫຍດຂອງການເຝົ້າລະວັງພະຍາດ ASF ແລະ ການມີສ່ວນຮ່ວມແມ່ນ ໝາຍເຖິງ: ການຫຼີກລ້ຽງການສູນເສຍ ແລະ ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍເພີ່ມຂຶ້ນຈາກການລະບາດຂອງພະຍາດ ASF. ການສູນເສຍ ແລະ ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍດັ່ງກ່າວອາດລວມມີ ການຕາຍຂອງໝູ, ການຂ້າທໍາລາຍ ແລະ ການກຳຈັດ, ຂໍ້ຈຳກັດທາງດ້ານການຄ້າ, ການຕິດຕາມການເຄື່ອນໄຫວ, ການສ້າງເຂດການປ້ອງກັນ ແລະ ການເຝົ້າລະວັງ, ລວມທັງ ລາຄາຂອງຊີ້ນໝູໃນຕະຫຼາດທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນ (OIE, 2015; RISKSUR, 2015).

ບັນດາຂັ້ນຕອນຫຼັກໃນການວິເຄາະ CBA ລວມມີ:

- 1 ການກຳນົດກ່ຽວທາງເລືອກໃນການເຜົາລະວັງ ເພື່ອການປຽບທຽບ (ເຊິ່ງວ່າ: ການທີ່ບໍ່ມີການເຜົາລະວັງ ອາດເປັນທາງເລືອກທີ່ເປັນການຊື່ບອກພາບລວມເບື້ອງຕົ້ນ).
- 2 ກຳນົດບັນດາຂັ້ນຕອນຂອງແຜນງານການຄວບຄຸມ ASF ເຊິ່ງວ່າ ຕ້ອງການປະກອບສ່ວນທາງການເງິນ (ເຊັ່ນ: ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການເຜົາລະວັງ ແລະ ການມີສ່ວນຮ່ວມ).
- 3 ກຳນົດການສູນເສຍທີ່ເປັນທ່າແຮງ ແລະ ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍເພີ່ມເຕີມທີ່ເກີດຈາກການລະບາດຂອງພະຍາດ ASF ສຳລັບທຸກໆທາງເລືອກ.
- 4 ຄຳນວນ ແລະ ຄາດຄະເນຄ່າໃຊ້ຈ່າຍ, ລວມທັງ ຜົນປະໂຫຍດທີ່ເປັນຄ່າໃຊ້ຈ່າຍທາງການເງິນສຳລັບ ບັນດາທາງເລືອກຂອງແຜນງານການຄວບຄຸມພະຍາດ ASF.
- 5 ປຽບທຽບຄ່າໃຊ້ຈ່າຍ ແລະ ຜົນປະໂຫຍດ ລະຫວ່າງ ບັນດາທາງເລືອກຂອງແຜນງານການຄວບຄຸມພະຍາດ ASF.
- 6 ເລືອກທາງເລືອກຂອງແຜນງານການຄວບຄຸມພະຍາດ ASF ທີ່ດີທີ່ສຸດ ອີງໃສ່ ການປຽບທຽບຜົນທີ່ໄດ້ຮັບຈາກ ຂັ້ນ

5.1.1.2. ການວິເຄາະກ່ຽວກັບຄ່າໃຊ້ຈ່າຍ ແລະ ຜົນປະໂຫຍດ

ເມື່ອປຽບທຽບກັບການວິເຄາະແບບ CBA, CEA ມີເປົ້າໝາຍໃນການປະເມີນຜົນໄດ້ຮັບຂອງແຜນງານການຄວບຄຸມພະຍາດທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການເງິນ. ໃນເນື້ອໃນຂອງພະຍາດ ASF, ຜົນໄດ້ຮັບທີ່ບໍ່ແມ່ນການເງິນ ອາດໝາຍເຖິງມາດຕະການທາງດ້ານເຕັກນິກທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ເຊັ່ນ: ຄວາມເປັນໄປໄດ້ຂອງການກວດຫາກໍລະນີຕິດເຊື້ອພະຍາດ ASF ແລະ ຈຳນວນຂອງໝູທີ່ໄດ້ຮັບການຍົກເວັ້ນຈາກການຂ້າທຳລາຍ ແລະ ກຳຈັດ. ຖ້າຫາກ ເປັນໄປໄດ້, ປະສິດທິພາບ ຈະຕ້ອງໄດ້ມີການອະທິບາຍພ້ອມກັບຜົນໄດ້ຮັບສຸດທ້າຍ ແລະ ບໍ່ແມ່ນຜົນໄດ້ຮັບທັນທີ, ເຖິງແມ່ນວ່າ ການນຳໃຊ້ມາດຕະການທັນທີແມ່ນສາມາດນຳໃຊ້ໄດ້, ຈະຕ້ອງຄຳນຶງວ່າ ການເຜົາລະວັງ CEA ແມ່ນເປັນພຽງແຕ່ການແຈ້ງກ່ຽວກັບການຈັດສັນຊັບພະຍາກອນທີ່ມີຄວາມໝາຍ ຖ້າຫາກປະສິດທິພາບແມ່ນມີການອະທິບາຍດ້ວຍຄ່າທີ່ສາມາດຕີຄວາມໝາຍໄດ້ (OIE, 2015; RISKSUR, 2015) ຕົວຢ່າງ: ການສົມມຸດຖານກ່ຽວກັບຄ່າຂອງເວລາໃນລະບົບການເຜົາລະວັງທີ່ໄດ້ຮັບການກຳນົດແຕ່ລະວັນໃນການກວດຫາເຊື້ອລ່ວງໜ້າກ່ຽວກັບການລະບາດຂອງພະຍາດ ASF ເຊິ່ງສາມາດເຮັດໃຫ້ຫຼີກລ້ຽງການສູນເສຍທີ່ມີມູນຄ່າສູງເຖິງ 100,000 ໂດລາສະຫະລັດ ອີງຕາມການສຶກສາໃນເມື່ອກ່ອນ. ໃນສະພາບການນີ້, ສັດສ່ວນທາງດ້ານຄ່າໃຊ້ຈ່າຍ-ປະສິດທິພາບຂອງລະບົບການເຜົາລະວັງໃນການກວດຫາເຊື້ອພະຍາດ ASF ແຕ່ຫົວທີ ແມ່ນສາມາດລະບຸເປັນ ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຕໍ່ວັນກ່ຽວກັບການກວດຫາແຕ່ກົວທີ "ເພື່ອໃຫ້ງ່າຍໃນການຕີຄວາມໝາຍ. ໂດຍທີ່ປາສາຈາກຂໍ້ມູນເຫຼົ່ານີ້, ປະສິດທິພາບທີ່ໄດ້ມີການອະທິບາຍເປັນ" ຈຳນວນຂອງມື້ທີ່ມີການເລີ່ມລະບາດຂອງພະຍາດ ຈົນເຖິງ ມື້ທີ່ມີການກວດພົບພະຍາດ ຫຼື ຄວາມເປັນໄປໄດ້ໃນການກວດຫາການລະບາດຂອງພະຍາດ ASF ແມ່ນເປັນຂໍ້ມູນທີ່ພຽງພໍລັບພະຍາດ ASF (OIE, 2015; RISKSUR, 2015). ສະນັ້ນ, ກ່ອນການເລີ່ມວິເຄາະ CEA, ຈະຕ້ອງມີການພິຈາລະນາຢ່າງລະມັດລະວັງ ກ່ຽວກັບການຕີຄວາມໝາຍຂອງຜົນການຄົ້ນພົບ ແລະ ປະສິດທິພາບທີ່ໄດ້ມີການອະທິບາຍ ສາມາດໃຊ້ເພື່ອປຽບທຽບກັບຄ່າໃຊ້ຈ່າຍເພີ່ມເຕີມທີ່ເກີດຂຶ້ນຈາກແຜນງານການຄວບຄຸມພະຍາດ ASF.

5.1.1.3. ການວິເຄາະກ່ຽວກັບຄ່າໃຊ້ຈ່າຍທີ່ໜ້ອຍສຸດ

ການວິເຄາະກ່ຽວກັບຄ່າໃຊ້ຈ່າຍທີ່ໜ້ອຍທີ່ສຸດແມ່ນ ສາມາດນຳໃຊ້ເມື່ອປະສິດທິພາບຂອງຫຼາຍໆທາງເລືອກຂອງລະບົບການເຜົາລະວັງຕ່າງໆໃນແຜນງານການຄວບຄຸມພະຍາດ ASF ຫາກຄືກັນ. ໃນສະພາບການດັ່ງກ່າວ, ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍ ອາດເປັນປັດໃຈຫຼັກໃນການເລືອກລະຫວ່າງ ຫຼາຍໆທາງເລືອກຂອງການເຜົາລະວັງ (OIE, 2015; RISKSUR, 2015). ສຳລັບການເຜົາລະວັງ, LCA ແມ່ນອາດ

ເປັນການຕັ້ງເປົ້າໝາຍຫຼັກ ຫຼື ການອີງໃສ່ຮູບການ. LCA ທີ່ຕັ້ງເປົ້າໝາຍຫຼັກ ໝາຍເຖິງ: ການປຽບທຽບຫຼາຍໆທາງເລືອກຂອງ ການເຝົ້າລະວັງທີ່ສາມາດບັນລຸພາຍໃຕ້ເປົ້າໝາຍດຽວກັນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບປະສິດທິພາບ (ເຊັ່ນ: ການສະແດງໃຫ້ເຫັນການປາດສະ ຈາກການຕິດເຊື້ອພະຍາດ ASF ທີ່ມີລະດັບຄວາມໝັ້ນໃຈທີ່ 95% ເຊິ່ງມີອັດຕາການພົບເຊື້ອທີ່ 1% ໃນກຸ່ມປະຊາກອນ). ໃນການປະເມີນທາງດ້ານເສດຖະກິດ, ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຂອງທຸກໆທາງເລືອກຂອງການເຝົ້າລະວັງທີ່ບັນລຸພາຍໃຕ້ເປົ້າໝາຍດຽວແມ່ນ ສາມາດໄດ້ຮັບການຄຳນວນ ແລະ ຈັດອັນດັບຢ່າງເໝາະສົມ. ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍທີ່ຖືກສຸດຂອງການເຝົ້າລະວັງແມ່ນ ຈະຖືກເລືອກ ແລະ ຮັບຮອງແມ່ນ LCA ທີ່ອີງໃສ່ຮູບການ. ຖ້າຫາກ ການເຝົ້າລະວັງແບບຮູບການ ໄດ້ຮັບການຮັບຮອງເອົາເປັນມາດຕະຖານແລ້ວ ເຊັ່ນ: ການກຳນົດໃນນິຕິກຳແຫ່ງຊາດ ຫຼື ມາດຕະຖານສາກົນ (ເຊັ່ນ: ປະເພດຂອງຕົວຢ່າງ, ການກວດຫາເຊື້ອໃນຫ້ອງວິໄຈ ແລະ ຂັ້ນຕອນ ການວິເຄາະ) (OIE, 2015; RISKSUR, 2015). ໃນການປະເມີນທາງດ້ານເສດຖະກິດ, ສາມາດສົມມຸດຖານວ່າ ທຸກໆທາງເລືອກ ຂອງການເຝົ້າລະວັງທີ່ນຳໃຊ້ຮູບການເຊັ່ນດຽວກັນ ຫຼື ທຽບເທົ່າ ແມ່ນສາມາດບັນລຸປະສິດທິພາບທີ່ຕ້ອງການ. ການປຽບທຽບກ່ຽວ ກັບທາງເລືອກຂອງການເຝົ້າລະວັງດັ່ງກ່າວ ຈະຕ້ອງໄດ້ຮັບການພິຈາລະນາກ່ຽວກັບຄ່າໃຊ້ຈ່າຍທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ຮູບແບບທີ່ໄດ້ລະບຸເພື່ອໃຫ້ບັນລຸກ່ຽວກັບການເຝົ້າລະວັງທີ່ຕ້ອງການ (ເຊັ່ນ: ການນຳໃຊ້ວັດຖຸໃນການກວດຫາເຊື້ອ ຫຼື ສານທີ່ໃຊ້ ເປັນໂຕສ້າງປະຕິກິລິຍາທີ່ສະໜອງໂດຍຜູ້ຜະລິດໃນຄ່າໃຊ້ຈ່າຍທີ່ຖືກກວ່າ) ແລະ ເລືອກວິທີທີ່ປະຕິບັດຕາມລະບຽບການທີ່ກຳນົດ ໃນມູນຄ່າໃຊ້ຈ່າຍທີ່ໜ້ອຍທີ່ສຸດ (OIE, 2015; RISKSUR, 2015).

5.1.2. ການພິຈາລະນາຕົວຈິງ ແລະ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດລະບົບການເຝົ້າລະວັງທີ່ມີປະສິດທິພາບທາງ ດ້ານຄ່າໃຊ້ຈ່າຍ

5.1.2.1. ການກຳນົດຈຸດທີ່ເປັນຈຸດສຳຄັນ

ຂັ້ນຕອນທຳອິດໃນການສ້າງລະບົບການເຝົ້າລະວັງພະຍາດ ASF ທີ່ມີປະສິດທິພາບດ້ານຄ່າໃຊ້ຈ່າຍ ລວມມີ ການກຳນົດຈຸດທີ່ສຳຄັນ ຫຼື ຂົງເຂດການເຝົ້າລະວັງທີ່ອີງໃສ່ວິທີການທີ່ອາໄສຄວາມສ່ຽງ ແລະ ຫຼັກການ HACCP ເຊິ່ງອາດລວມມີ (FAO, 1999):

ຈຸດຄວາບຄຸມທີ່ສຳຄັນທີ່ເປັນທ່າແຮງ

- ຂົງເຂດ (ລວມທັງ ຄົວເຮືອນທີ່ລ້ຽງໝູຂະໜາດນ້ອຍ) ທີ່ໄດ້ຮັບໄພຂົ່ມຂູ່ໂດຍກົງຈາກພະຍາດ
- ASF (ເຊັ່ນ: ການທີ່ມີການຕິດໄວຣັດໃນຝຸງຂອງກຸ່ມປະຊາກອນສັດທີ່ໃກ້ຄຽງ).
- ເຂດແດນ.
- ຈຸດຫົດນ້ຳ, ໂຮງງານຂ້າສັດ ຫຼື ໂຮງງານທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ທີ່ໃກ້ກັບເສັ້ນທາງການເຄື່ອນຍ້າຍ.
- ຈຸດປະມຸນ ແລະ ຈຸດເຕົ້າໂຮມໝູ.
- ຈຸດທຳລາຍຊາກໝູ.

5.1.2.2. ການເລີ່ມນຳໃຊ້ຊັບພະຍາກອນ

ພາຍຫຼັງ ທີ່ມີການກຳນົດກ່ຽວກັບຈຸດທີ່ສຳຄັນແລ້ວ, ຊັບພະຍາກອນກ່ຽວກັບສັດຕະວະແພດທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ຈະຕ້ອງໄດ້ມີການນຳໃຊ້ ເຊິ່ງຂຶ້ນກັບປະເພດຂອງການເຝົ້າລະວັງພະຍາດ ASF ທີ່ຈະມີການດຳເນີນຢ່າງເໝາະສົມ. ຕົວຢ່າງ: ການເຝົ້າລະວັງໂດຍການເບິ່ງ ແລະ /ຫຼື ຕາມອາການໃນການກວດຫາອາການ ຫຼື ອາການທີ່ເປັນພະຍາດວິທະຍາທີ່ສອດຄ່ອງກັບການຕິດເຊື້ອຈາດໄວຣັດ ASFV, ການເຝົ້າລະວັງກ່ຽວກັບໄວຣັດໃນການກວດຫາການຕິດ ASFV ແບບ ການເຝົ້າລະວັງກ່ຽວກັບການເຝົ້າລະວັງ Serology ໃນການກວດຫາທາດກາຍຕ້ານ ASFV (FAO, 1999). ການອະທິບາຍລະອຽດໃຫ້ແກ່ຜູ້ກຳນົດນະໂຍບາຍພາຍຫຼັງພະຍາດ ASF ພາຍໃຕ້ການຄວບຄຸມ, ຈະມີການແຈກຢາຍຊັບພະຍາກອນຄືນຕາມຄວາມເໝາະສົມ (FAO, 1999).

5.1.2.3. ຄວາມຖີ່ຂອງການເຝົ້າລະວັງ

ຄວາມຖີ່ຂອງການເຝົ້າລະວັງຈຸດທີ່ສໍາຄັນດັ່ງກ່າວແມ່ນ ກໍານົດໂດຍຄວາມສ່ຽງ ASF ທີ່ເຫັນໃນແຕ່ລະຈຸດ, ຈຸດທີ່ມີຄວາມສ່ຽງສູງກໍ່ຈະເປັນຈຸດທີ່ຈະຕ້ອງໄດ້ເອົາໃຈໃສ່ເປັນພິເສດ ເຊັ່ນ: ເພີ່ມຄວາມຖີ່ໃນການເຝົ້າລະວັງ (FAO, 1999). ຄວາມຖີ່ຂອງການເຝົ້າລະວັງ ຄວນຈະໄດ້ຮັບການກໍານົດໂດຍການໝູນວຽນຂອງກຸ່ມປະຊາກອນສັດ (ເຊັ່ນ: ຕາມເສັ້ນທາງການຄ້າ) ແລະ ໄລຍະການຟັກຕົວຂອງໄວຣັດ ASFV ເຊັ່ນ: 15 ວັນ ຕາມທີ່ໄດ້ແຈ້ງຕາມຈຸດປະສົງຂອງລະຫັດ OIE Terrestrial. ນອກນັ້ນ, ຂໍ້ຈຳກັດທາງດ້ານການເງິນແມ່ນເປັນຕົວກໍານົດຫຼັກກ່ຽວກັບຄວາມຖີ່ຂອງການເຝົ້າລະວັງ (FAO, 1999). ເຈົ້າໜ້າທີ່ສັດຕະວະແພດ ຈະຕ້ອງບັນລຸທາງດ້ານຄວາມເໝາະສົມ ລະຫວ່າງ ຄວາມເປັນຈິງ ແລະ ຂໍ້ຈຳກັດທາງດ້ານຊັບພະຍາກອນເມື່ອການກໍານົດກ່ຽວກັບຄວາມຖີ່ຂອງການເຝົ້າລະວັງ.

5.1.2.4. ເຂດທີ່ບໍ່ແມ່ນຈຸດສໍາຄັນ

ຄຽງຄູ່ກັບຈຸດທີ່ສໍາຄັນທີ່ໄດ້ຮັບການກໍານົດ, ສ່ວນອື່ນຂອງປະເທດ ຫຼື ເຂດພູມິສາດທີ່ມີຄວາມສົນໃຈແມ່ນສາມາດ ກໍານົດເປັນເຂດທີ່ບໍ່ແມ່ນຈຸດທີ່ສໍາຄັນ ເຊິ່ງການເຝົ້າລະວັງ ສາມາດໄດ້ຮັບການດໍາເນີນພາຍໃຕ້ຄວາມຖີ່ທີ່ຕໍ່າ ເຊັ່ນ: ການຢ້ຽມຢາມຂອງບຸກຄະລາກອນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງທີ່ບໍ່ເລື້ອຍໆ (ເຊັ່ນ: ໜຶ່ງ ຫຼື ສອງຄັ້ງຕໍ່ປີ) (FAO, 1999). ບັນດາຂໍ້ມູນທີ່ສາມາດນໍາໃຊ້ອື່ນໆ ອາດສາມາດເກັບກໍາໂດຍຜ່ານຊ່ອງທາງອື່ນ ເຊັ່ນ: ຈາກພະນັກງານຂອງອົງການຈັດຕັ້ງທີ່ບໍ່ຂຶ້ນກັບລັດຖະບານ (NGO), ລະບົບການລາຍງານແບບຮັບຂອງຊາວກະສິກອນ, ທີ່ປຶກສາ ແລະ ອື່ນໆ ຕາມຄວາມເໝາະສົມ (FAO, 1999).

5.1.2.5. ການພິຈາລະນາອື່ນໆ

ໂດຍທີ່ບໍ່ລວມເອົາລະບົບການເຝົ້າລະວັງທີ່ຈະມີການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ, ອົງປະກອບທີ່ສໍາຄັນໃນລະບົບການເຝົ້າລະວັງແມ່ນ ຄວາມເຂົ້າໃຈຂອງຊາວກະສິກອນ. ການຝຶກອົບຮົມສໍາລັບຊາວກະສິກອນ, ໂດຍສະເພາະໃນການພົວພັນກັບຊາວກະສິກອນທີ່ລ້ຽງໝູຂະໜາດນ້ອຍທີ່ຈະສາມາດຮູ້ໄດ້ກ່ຽວກັບພະຍາດ ASF ແລະ ສິ່ງເສີມໃຫ້ເຂົາເຈົ້າ ລາຍງານຢ່າງຕັ້ງໜ້າ, ອາດມີການຊຸກຍູ້ເລັກໜ້ອຍໃຫ້ແກ່ຊາວກະສິກອນ ທີ່ສະມາດສະໜອງຫຼັກຖານທີ່ນໍາໄປສູ່ການຄົ້ນພົບກໍລະນີການຕິດເຊື້ອ ASF ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ເຊັ່ນ: ເງິນລາງວັນຂະໜາດນ້ອຍ ໃຫ້ແກ່ຊາວກະສິກອນທີ່ລາຍງານຢ່າງສະໝໍ່າສະເໝີ ແລະ ນໍາສົ່ງຕົວຢ່າງໃນການສືບສວນ-ສອບສວນກ່ຽວກັບກໍລະນີສິ່ງໃສຂອງກໍລະນີຕິດເຊື້ອພະຍາດ ASF (FAO, 1999).

ໃນການເສີມຂະຫຍາຍການກວມລວມຂອງການເຝົ້າລະວັງ, ຈະຕ້ອງມີການເກັບຂໍ້ມູນຈາກ ສັດຕະວະແພດເອກະຊົນ ເຊິ່ງສາມາດບັນລຸໂດຍການສົ່ງຊຸດແບບສອບຄໍາຖາມປຶກກະຕິໃນການເກັບກໍາຂໍ້ມູນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ (FAO, 1999). ໃນການອໍານວຍຄວາມສະດວກກ່ຽວກັບການລາຍງານການຕິດເຊື້ອທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບພະຍາດ ASF, ນິຕິກໍາທີ່ກ່ຽວຂ້ອງທີ່ໄດ້ກໍານົດກ່ຽວກັບການລາຍງານທີ່ເປັນພາກບັງຄັບຂອງກໍລະນີການຕິດເຊື້ອ ໃຫ້ແກ່ ເຈົ້າໜ້າທີ່ສັດຕະວະແພດຂອງປະເທດ ເຊິ່ງຈະຕ້ອງໄດ້ຮັບການສ້າງຂຶ້ນ. ນອກນັ້ນ, ຊຸດຄໍາຖາມທີ່ເປັນພັນທະທາງການ ຈະຕ້ອງສະໜອງຕົວຢ່າງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງທີ່ຈະສົ່ງໃຫ້ຫ້ອງວິໄຈຂອງລັດຖະບານລັບການເກັບກໍາຂໍ້ມູນ ເຊິ່ງຂໍ້ມູນຈະສາມາດເກັບກໍາໄດ້ຢ່າງເປັນທາງການຜ່ານການສົ່ງໃຫ້ຫ້ອງວິໄຈ (FAO, 1999).

ເຖິງແມ່ນວ່າ ການອອກແບບລະບົບການເຝົ້າລະວັງພະຍາດ ASF ທີ່ໄດ້ຮັບການຮອງຮັບແມ່ນໄດ້ຮັບການຕັດສິນໃຈໂດຍຜູ້ກໍານົດນະໂຍບາຍທີ່ອີງໃສ່ ປັດໃຈທາງດ້ານຄວາມສ່ຽງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ແລະ ຊັບພະຍາກອນທີ່ມີຢູ່, ບັນຫາທີ່ສໍາຄັນທີ່ສຸດໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດລະບົບການເຝົ້າລະວັງແມ່ນ ຄວາມໂປ່ງໃສ. ເຈົ້າໜ້າທີ່ສັດຕະວະແພດຂອງປະເທດ ຈະຕ້ອງຮັບຜິດຊອບຕໍ່ກັບການສ້າງກົນໄກໃນການແຈ້ງປະເທດເພື່ອນບ້ານ ຫຼື ເຂດພູມິສາດທີ່ມີຄວາມສົນໃຈ, ລວມທັງ ຄູ່ຮ່ວມທາງການຄ້າຂອງລະບົບເຝົ້າລະວັງ ASF ທີ່ໄດ້ຮັບການຮອງຮັບ (FAO, 1999). ເຊິ່ງການ ຄວາມໂປ່ງໃສດັ່ງກ່າວ ແມ່ນສາມາດສ້າງຄວາມເຊື່ອສັດທາ, ອໍານວຍຄວາມສະດວກໃຫ້ແກ່ການວິເຄາະທາງດ້ານຄວາມສ່ຽງຮ່ວມກັນ ແລະ ໃນໄລຍະຍາວ, ການສົ່ງເສີມການລົງທຶນໃນການຄ້າ ແລະ ການລົງທຶນໃນອະນາຄົດໃນອຸດສະຫະກໍາທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.

5.2. ການວິເຄາະກ່ຽວກັບຕ່ອງໂສ້ການສະໜອງ ແລະ ຕ່ອງໂສ້ທາງດ້ານມູນຄ່າ

ໃນ Section 4 ແນະນຳກ່ຽວກັບວິທີການເຜົາລະວັງຫຼາຍປະເພດ, ຈະຕ້ອງຄຳນຶງວ່າ ບໍ່ມີລະບົບການເຜົາລະວັງພະຍາດ ASF ທີ່ເປັນມາດຕະຖານ ແລະ ຈະຕ້ອງໄດ້ມີການດັດແປງເພື່ອໃຫ້ເຂົ້າກັບສະພາບການສະເພາະຂອງປະເທດ ຫຼື ເຂດພູມິສາດ. ໃນການບັນລຸໜ້າວຽກດັ່ງກ່າວນີ້, ຈະຕ້ອງມີຄວາມເຂົ້າໃຈຢ່າງເລິກເຊິ່ງຕໍ່ກັບຕ່ອງໂສ້ການສະໜອງໜູທ້ອງຖິ່ນ/ຊີ້ນໝູ, ໂດຍສະເພາະຕ່ອງໂສ້ທາງດ້ານມູນຄ່າ ເຊິ່ງເປັນສິ່ງຈຳເປັນທີ່ຈະຕ້ອງພົວພັນກັບການຄຸ້ມຄອງຄວາມສ່ຽງ.

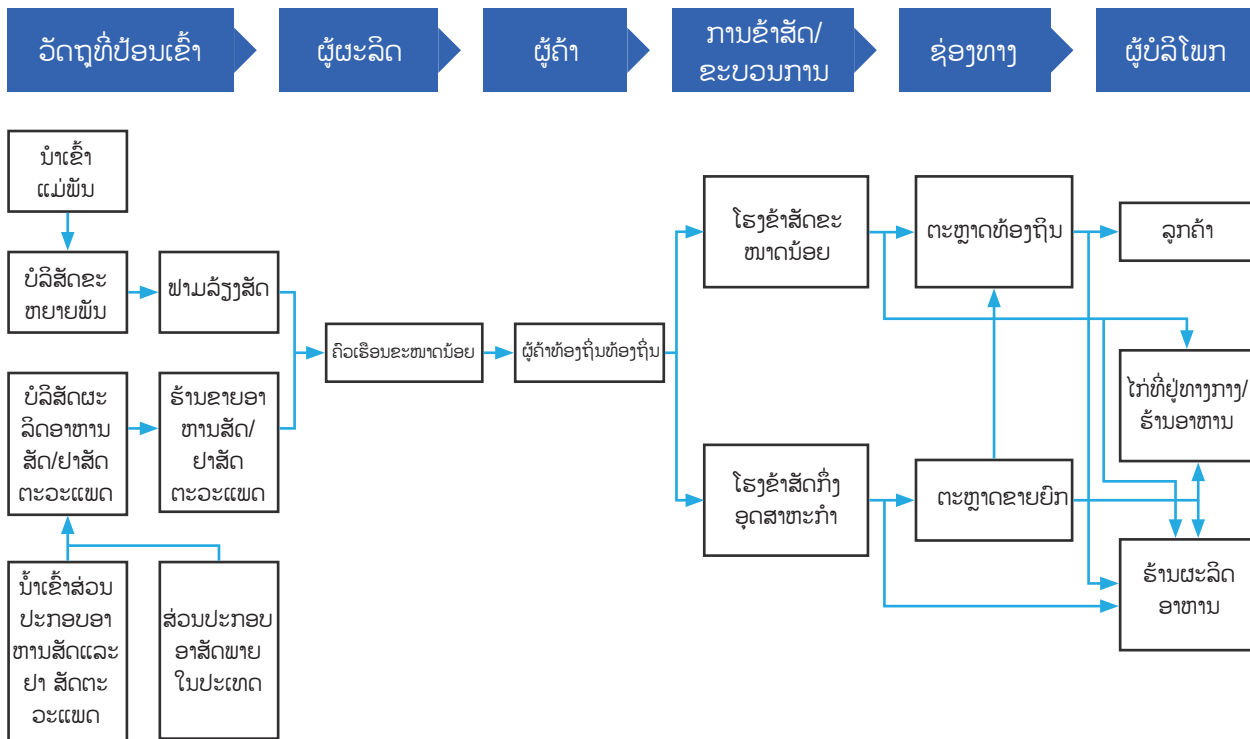
ຕ່ອງໂສ້ການສະໜອງແມ່ນ ກ່ຽວຂ້ອງກັບທຸກໆຂັ້ນຕອນໃນການຜະລິດຕ່າງໆທີ່ອອກສູ່ຜູ້ບໍລິໂພກ, ໃນຂະນະທີ່ຕ່ອງໂສ້ທາງດ້ານມູນຄ່າກຳນົດຮອບດ້ານໃນການລວມເອົາ ບັນດາກິດຈະກຳ ແລະ ຜົນປະໂຫຍດຂອງຫຼາຍໆຄົນທີ່ສະທ້ອນໃຫ້ເຫັນເຖິງການເພີ່ມມູນຄ່າ ຈົນກວ່າ ວ່າຜະລິດຕະພັນສຸດທ້າຍຈະເຖິງຜູ້ບໍລິໂພກ (Trienekens et al. 2012). ຕ່ອງໂສ້ການສະໜອງໜູ/ຊີ້ນໝູ ແລະ ຕ່ອງໂສ້ທາງດ້ານມູນຄ່າບໍ່ພຽງແຕ່ແຕກຕ່າງກັນໃນແຕ່ລະປະເທດ ຫຼື ເຂດພູມິສາດທີ່ມີຄວາມສົນໃຈເທົ່ານັ້ນ, ແຕ່ຍັງແຕກຕ່າງກັນກ່ຽວກັບຂະໜາດຂອງຟາມ ແລະ ການດຳເນີນງານ ຕົວຢ່າງ: ຄົວເຮືອນທີ່ລ້ຽງໝູຂະໜາດນ້ອຍສ່ວນໃຫຍ່ ຈະມີການດຳເນີນງານຢ່າງເປັນເອກະລາດ, ໃນຂະນະທີ່ຟາມຂະໜາດໃຫຍ່ ຈະມີການສ້າງສາຍພົວພັນປົກກະຕິກັບຜູ້ທີ່ມີສ່ວນຮ່ວມອື່ນໆເຊັ່ນ: ການປະກອບສ່ວນ ແລະ ຜູ້ສະໜອງໃຫ້ບໍລິການເຊິ່ງເປັນຍຸດທະສາດທາງທຸລະກິດ (Nga et al., 2014). ໃນຄົວເຮືອນຂະໜາດນ້ອຍ, ຄົວເຮືອນໃດໜຶ່ງອາດເຮັດຫຼາຍໜ້າທີ່ໃນການຕ່ອງໂສ້ການສະໜອງ ຫຼື ຕ່ອງໂສ້ທາງດ້ານມູນຄ່າ (ເຊັ່ນ: ຜູ້ຂ້າສັດ ຍັງເຮັດວຽກໃນການຜະລິດ ແລະ ການຄ້າຂາຍ) ເພື່ອໃຫ້ມີປະສິດທິພາບທາງດ້ານຄ່າໃຊ້ຈ່າຍ (Nga et al., 2014). ຈະຕ້ອງເຂົ້າໃຈວ່າ ບັນດານະໂຍບາຍທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການຕະຫຼາດໝູ ແລະ ຊີ້ນໝູໃນຕ່ອງໂສ້ການສະໜອງແມ່ນບໍ່ໄດ້ເນັ້ນໃສ່ຄົວເຮືອນທີ່ລ້ຽງໝູຂະໜາດນ້ອຍ (Nga et al., 2014). ຮູບທີ 1 ກຳນົດຕົວຢ່າງຂອງຕ່ອງໂສ້ການສະໜອງ/ຕ່ອງໂສ້ມູນຄ່າໜູ/ຊີ້ນໝູ. ໂຄງສ້າງຂອງຕ່ອງໂສ້ການສະໜອງ/ຕ່ອງໂສ້ມູນຄ່າໜູ/ຊີ້ນໝູ ອາດມີການປັບເພື່ອໃຫ້ເຂົ້າກັບຫຼາຍໆຂັ້ນຕອນທີ່ກ້າວໄປສູ່ຜະລິດຕະພັນສຸດທ້າຍ, ເຊິ່ງສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນນຳສົ່ງໃຫ້ລູກຄ້າ. ບັນດາຂັ້ນຕອນເຫຼົ່ານີ້ແມ່ນ ແບ່ງອອກເປັນ 3 ກຸ່ມ (FAO, 2018) ເຊັ່ນ:

1. ອາຫານສັດ, ການຜະລິດ ແລະ ການເກັບຮັກສາ.
2. ການລ້ຽງໝູ.
3. ການຂ້າ ແລະ ການຜະລິດຫຼັກ.

ຂັ້ນຕອນການຜະລິດອາຫານສັດ ປະກອບດ້ວຍຫຼາຍໆຂັ້ນຕອນ ນັບແຕ່ ປາກຈົນເຖິງທ້ອງ . ຂັ້ນຕອນການຜະລິດໝູ ລວມເອົາຂະບວນການນັບແຕ່ການລ້ຽງ ຈົນເຖິງ ການລ້ຽງໃຫ້ດຸ້ຍເພື່ອທີ່ຈະທຳການຂ້າ. ຂັ້ນຕອນການຂ້າ ແລະ ການຜະລິດ ແມ່ນຜະລິດຊີ້ນເປັນຫຼັກຫຼາຍກວ່າຢ່າງອື່ນ (FAO, 2018). ແຕ່ລະກຸ່ມສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນປະກອບດ້ວຍ ຜູ້ທີ່ຢູ່ທາງກາງຂອງຕ່ອງໂສ້ການສະໜອງ ຫຼື ຕ່ອງໂສ້ທາງດ້ານມູນຄ່າ, ລວມທັງ ຜູ້ທີ່ມີສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງອື່ນໆ.

ແຫຼ່ງທີ່ເປັນໄປໄດ້ຂອງໄວຣັດ ASFV ແລະ ເສັ້ນທາງທີ່ເປັນຄວາມສ່ຽງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ລວມມີ: ຫຼາຍໆປະເພດກິນໄກ ແລະ ສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນ ໄດ້ຮັບອິດທິພົນຈາກ ພຶດຕິກຳຂອງມະນຸດ (Pfeiffer at al., 2021). ໃນຂະນະທີ່ຕ່ອງໂສ້ການສະໜອງເນັ້ນໃສ່ການຫັນປ່ຽນທາງກາຍະພາບຈາກວັດຖຸດິບເປັນການຜະລິດຊີ້ນໝູ, ຕ່ອງໂສ້ທາງດ້ານມູນຄ່າແມ່ນ ເປັນການສະທ້ອນທີ່ດີຂຶ້ນກ່ຽວກັບພຶດຕິກຳມະນຸດກ່ຽວກັບລັກສະນະ ແລະ ຄວາມສ່ຽງທີ່ພົວພັນກັບໄວຣັດ ASFV (Pfeiffer at al., 2021). ເຊິ່ງສິ່ງເຫຼົ່ານີ້ ຈະຕ້ອງໄດ້ຮັບການພິຈາລະນາໃນການອອກແບບລະບົບການເຜົາລະວັງ ພ້ອມກັບການປະເມີນຄວາມສ່ຽງທີ່ເໝາະສົມ.

ຮູບທີ 1. ຕົວຢ່າງຂອງຕ່ອງໂສ້ ການສະໜອງ/ມູນຄ່າການສະໜອງໜູ ຫຼື ຊີ້ນໜູ

ແຫຼ່ງທີ່ມາ: Huang & Vu, 2020

5.3. ຄວາມສາມາດທາງທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ການກວດວິເຄາະ

ເຈົ້າໜ້າທີ່ສັດຕະວະແພດຂອງປະເທດ ຈະຕ້ອງໃຫ້ການຊຸກຍູ້ການເຝົ້າລະວັງພະຍາດ ASF ໂດຍຜ່ານການກວດຫາເຊື້ອຂອງຕົວຢ່າງໃນທ້ອງຖິ່ນທີ່ເປັນທາງການ ອີງຕາມບັນດາມາດຕາທີ່ໄດ້ກຳນົດໃນຄູ່ມື OIE Terrestrial. ແຕ່ລະທ້ອງຖິ່ນທີ່ໄດ້ດຳເນີນການກວດຫາເຊື້ອ ASF ຈະຕ້ອງມີຂັ້ນຕອນທີ່ເປັນລະບົບໃນການລາຍງານຜົນທີ່ໄວຂອງການກວດຫາເຊື້ອ ASF ໃຫ້ແກ່ເຈົ້າໜ້າທີ່ສັດຕະວະແພດທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ. ຖ້າຫາກວ່າເໝາະສົມ, ຜົນໄດ້ຮັບ ຈະຕ້ອງໄດ້ຮັບການຍືນຍັນໂດຍເຈົ້າໜ້າທີ່ສັດຕະວະແພດທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ. ຖ້າຫາກ ເຫັນວ່າເໝາະສົມ, ຜົນໄດ້ຮັບຈະຕ້ອງໄດ້ຮັບການຍືນຍັນຈາກທ້ອງຖິ່ນທີ່ອ້າງອີງ. ເຈົ້າໜ້າທີ່ສັດຕະວະແພດ ຈະຕ້ອງນຳໃຊ້ເອກະສານທີ່ເໝາະສົມຖ້າຫາກເປັນໄປໄດ້ (OIE, 2012).

ລາຍເອກະສານທີ່ແນະນຳໃນການກວດຫາເຊື້ອໃນທ້ອງຖິ່ນຂອງເຈົ້າໜ້າທີ່ສັດຕະວະແພດ:

- ລາຍຊື່ທ້ອງຖິ່ນທີ່ເປັນທາງການທີ່ໄດ້ຖືກໃຊ້ສຳລັບການກວດຫາເຊື້ອ ASF ແລະ ການຍືນຍັນຜົນການກວດເຊື້ອທີ່ເປັນບວກ.
- ໃນແຕ່ລະທ້ອງຖິ່ນ, ຄວາມສາມາດຂອງທ້ອງຖິ່ນທົດລອງໃນການປະຕິບັດຕາມຂໍ້ກຳນົດດ້ານການເຝົ້າລະວັງ.
- ປະເພດຂອງຂອງການກວດຫາເຊື້ອພະຍາດ ASF
- ຂະໜາດຂອງຕົວຢ່າງທີ່ສາມາດນຳໃຊ້ໃນແຕ່ລະການກວດຫາເຊື້ອ.
- ຂັ້ນຕອນ ແລະ ວິທີການໃນການຮັບປະກັນຄຸນນະພາບ.
- ຂັ້ນຕອນໃນການລາຍງານທີ່ໄປຂອງຜົນການກວດຫາເຊື້ອ ແລະ ການລາຍງານໂດຍໄວຂອງຜົນການກວດເຊື້ອ ASF ທີ່ເປັນບວກ.

ການເຝົ້າລະວັງພະຍາດ ASF ອາດລວມມີການນໍາໃຊ້ການກວດຫາເຊື້ອເພື່ອວິເຄາະໃນການກວດຫາການຕິດເຊື້ອ ອີງຕາມ ນິຍາມ ກໍລະນີທີ່ເໝາະສົມ, ເຊິ່ງອາດແຕກຕ່າງກັນກ່ຽວກັບການສັງເກດການ ແລະ ການສັງເກດການຕາມອາການ, ການປະເມີນຊາກສົບຫຼັງ ການຕາຍ, ການກວດຫາເຊື້ອຢູ່ພາກສະໜາມໂດຍໄວ ຈົນເຖິງ ການກວດຫາເຊື້ອຂັ້ນສູງຢູ່ຫ້ອງວິໄຈ (ເຊັ່ນ: ສຶກສາກ່ຽວກັບປະຕິກິ ລິຍາຂອງເຊລໍາ (Serology), PCR, Histopathology ແລະ ອື່ນໆ). ການໃຫ້ບໍລິການກ່ຽວກັບຫ້ອງວິໄຈແມ່ນ ເປັນການສໍາ ຮອງກ່ຽວກັບຂົງເຂດການເກັບຕົວຢ່າງທີ່ສາມາດນໍາເອົາມາເພື່ອຍືນຍັນກ່ຽວກັບການຕິດເຊື້ອໄວຣັດ ASF. ເນື່ອງຈາກວ່າ ການວິ ເຄາະແມ່ນບໍ່ແນ່ນອນ, ການຕິດຕາມທີ່ຊ້ຳກັບເກັບຕົວຢ່າງຂອງຫ້ອງວິໄຈແມ່ນ ຈະຕ້ອງໃຫ້ມີການຍືນຍັນ ຫຼື ກໍາຈັດພະຍາດ. ຖ້າ ຫາກວ່າ ພົບການຕິດເຊື້ອພະຍາດ ASF ຫຼື ພະຍາດທີ່ເກີດຂຶ້ນໃນສະເພາະພື້ນທີ່, ມີການຍືນຍັນກ່ຽວກັບແຕ່ລະກໍລະນີທີ່ເຫັນວ່າ ບໍ່ ຈໍາເປັນ, ແຕ່ວ່າເປັນສັດສ່ວນຂອງກໍລະນີຕິດເຊື້ອ ເຊັ່ນ: 10-20% ຈະຕ້ອງໄດ້ຮັບການຍືນຍັນໂດຍການກວດຫາເຊື້ອໃນຫ້ອງວິໄຈ ເພື່ອທີ່ຈະຮັບປະກັນວ່າ ສະຖານະການການລະບາດຂອງພະຍາດ ASF ແມ່ນບໍ່ມີການປ່ຽນແປງ ແລະ ຍັງສາມາດກວດຫາເຊື້ອ ພະຍາດອື່ນທີ່ມີອາການຄືກັນ, ແຕ່ວ່າ ມີສະຖານະການການລະບາດທີ່ແຕກຕ່າງກັນ. ບຸກຄະລາກອນພາກສະໜາມ, ລວມທັງ ສັດ ຕະວະແພດ ຈະຕ້ອງໄດ້ຮັບການລາຍງານໂດຍທັນທີ ແລະ ມີການອັບເດດຂະນິດຂອງການເກັບຕົວຢ່າງໃນການກວດຫາເຊື້ອພະຍາດ ASF ແລະ ຂໍ້ກຳນົດໃນການເກັບຮັກສາ, ການຫຸ້ມຫໍ່ ແລະ ການຂົນສົ່ງຕົວຢ່າງດັ່ງກ່າວ(FAO, 1999).

ການກວດຫາເຊື້ອໃນຫ້ອງວິໄຈເພື່ອກວດຫາພະຍາດ ASF ຈະຕ້ອງໄດ້ເລືອກຕາມຄວາມເໝາະສົມ ອີງຕາມວິທີການທີ່ໄດ້ກຳນົດ ໃນພາກທີ 3.8.1 ຂອງຄູ່ມື OIE Terrestrial (OIE, 2019a). ໃນການປະຕິບັດການກວດຫາເຊື້ອທີ່ໄດ້ເລືອກໄວ້ໃນຂັ້ນຂອງ ປະຊາກອນ (ລວມທັງ ການສັງເກດອາການ) ແມ່ນໄດ້ມີການອະທິບາຍທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບຄວາມລະອຽດອ່ອນຂອງການກວດຫາເຊື້ອ, ຄ່າສະເພາະ ແລະ ຄ່າທີ່ຄາດຄະເນ. ຄວາມລະອຽດກ່ອນຂອງການກວດຫາເຊື້ອ ແລະ ຄ່າສະເພາະສໍາລັບຂະນິດທີ່ເປັນເປົ້າໝາຍ, ລວມທັງ ການສ້າງໃຫ້ເຫັນເອກະສານພ້ອມກັບວິທີທີ່ນໍາໃຊ້. ຕົວຢ່າງຈາກຈໍານວນຂອງສັດ ຫຼື ຫົວໜ່ວຍອາດກ່ຽວຂ້ອງກັບການ ຍັ້ງຍືນຄວາມຖືກຕ້ອງທີ່ເໝາະສົມຂອງຮູບແບບໃນການກວດຫາເຊື້ອ. ຫຼາຍໆປະເພດຕົວຢ່າງ (ເຊັ່ນ: ເລືອດ, ເຊື້ອ Serum, ນໍ້າ ລາຍ, ການແຍ້ງ ຫຼື ແຍ້ປາກ) ຈະຕ້ອງໄດ້ຮັບການຍັ້ງຍືນຄວາມຖືກຕ້ອງທີ່ເໝາະສົມສໍາລັບຈຸດປະສົງໃນການເຝົ້າລະວັງ. ຜົນຂອງ ການກວດຫາເຊື້ອທີ່ຕາມມາ ຈະຕ້ອງໄດ້ຮັບການຕິດຄວາມ ໝາຍໂດຍອີງໃສ່ຄວາມລະອຽດອ່ອນໃນການກວດຫາເຊື້ອພະຍາດ ແລະ ຄ່າສະເພາະທີ່ໄດ້ມີການກຳນົດສໍາລັບຂະໜາດຂອງສະເພາະ ແລະ ຮູບແບບການກວດຫາເຊື້ອພະຍາດ. ຄວາມລະອຽດອ່ອນຂອງ ການກວດຫາເຊື້ອພະຍາດ ແລະ ຄ່າສະເພາະ, ພ້ອມກັບ ອັດຕາການພົບເຊື້ອ ຈະຕ້ອງມີອິດທິພົນຕໍ່ກັບຂໍ້ສະຫຼຸບທີ່ໄດ້ຈາກຜົນຂອງ ການເຝົ້າລະວັງພະຍາດ ASF ແລະ ຈະຕ້ອງໄດ້ພິຈາລະນາກ່ຽວກັບການອອກແບບລະບົບການເຝົ້າລະວັງ ແລະ ການວິເຄາະຂໍ້ມູນ ໃນການເຝົ້າລະວັງ (OIE, 2019b).

ເພື່ອທີ່ຈະຮັບປະກັນຜົນຂອງການກວດຫາເຊື້ອທີ່ສາມາດປຽບທຽບໄດ້ ລະຫວ່າງ ຫຼາຍໆຫ້ອງວິໄຈ, ການກຳນົດມາດຕະຖານແມ່ນ ມີ ຄວາມຈໍາເປັນສໍາລັບການກວດຫາເຊື້ອໃນຫ້ອງວິໄຈ. ການມີສ່ວນຮ່ວມໃນການກວດຫາເຊື້ອທີ່ເປັນທີ່ຮັບຮູ້ ແລະ ເຄືອຄ່າຍຫ້ອງວິໄຈ ທີ່ມີການນໍາໃຊ້ສານທີ່ເປັນໂຕສ້າງປະຕິກິລິຍາ ແລະ ວິທີການຕ່າງໆແມ່ນນໍາໃຊ້ເຂົ້າໃນການກວດຫາເຊື້ອພະຍາດ ASF ທີ່ມີປະສິບການ ແລະ ຊ່ຽວຊານແມ່ນສາມາດປະຕິບັດຕາມຈຸດປະສົງ (OIE, 2018a). ຈະຕ້ອງມີການສ້າງຫ້ອງວິໄຈ OIE ແລະ ຫ້ອງວິໄຈ FAO ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງສໍາລັບຈຸດປະສົງດັ່ງກ່າວສະເພາະ. ນອກນັ້ນ, ຄວນຈະສ້າງພະແນກຮ່ວມ ລະຫວ່າງ FAO/IAEA ໃນການໃຫ້ການຊ່ວຍ ເຫຼືອໃນການກຳນົດມາດຕະຖານໃນການກວດຫາເຊື້ອ ແລະ ການຮັບປະກັນທາງດ້ານຄຸນນະພາບ. ຈະຕ້ອງສ້າງຫ້ອງວິໄຈຂອງປະເທດ ໃນການໃຫ້ບໍລິການດັ່ງກ່າວ (FAO, 1999).

5.4. ວິທີການເຝົ້າລະວັງທີ່ອີງໃສ່ຄວາມສ່ຽງ

ວິທີການເຝົ້າລະວັງທີ່ອາໄສຄວາມສ່ຽງເປັນຫຼັກໝາຍເຖິງ ບັນດາກິດຈະກຳການເຝົ້າລະວັງທີ່ມີເປົ້າໝາຍແນໃສ່ກຸ່ມປະຊາກອນສັດທີ່ ມີຄວາມສ່ຽງເຊິ່ງກຳນົດຈາກການປະເມີນຄວາມສ່ຽງ ເຊິ່ງເຫັນວ່າ ຈະມີການເກີດພະຍາດ ຫຼື ພົບມີການລະບາດຂອງພະຍາດ ASF (ເຊັ່ນ: ການເອົາໝູ່ໃໝ່ເຂົ້າມາຄອກທີ່ໃກ້ຄຽງ ຫຼື ສະຖານທີ່ໃກ້ຄຽງ) ເຊິ່ງຈະເປັນການສ້າງຜົນຕາມມາທີ່ຮຸນແຮງຖ້າຫາກມີການຕິດ ເຊື້ອກັບໄວຣັດ ASFV (ເຊັ່ນ: ຝູງສັດທີ່ ໃນຈຸດສູງສຸດການຂະຫຍາຍພັນ). ພາກທີ 2.1 ຂອງລະຫັດ OIE ສາມາດສະໜອງຂໍ້ແນະ ນຳກ່ຽວກັບການປະເມີນຄວາມສ່ຽງ. ກຸ່ມປະຊາກອນສັດທີ່ມີຄວາມສ່ຽງແມ່ນມີຄວາມເປັນໄປໄດ້ໃນການປະກອບສ່ວນໃນການກວດ ຫາການພົບເຊື້ອຂອງພະຍາດ ASF, ການສະແດງໃຫ້ເຫັນການປາດສະຈາກພະຍາດ ASF ແລະ ກິດຈະກຳໃນການຄວບຄຸມພະຍາດ ASF. ວິທີການເຝົ້າລະວັງທີ່ອາໄສຄວາມສ່ຽງເປັນຫຼັກແມ່ນສາມາດນໍາໃຊ້ສໍາລັບວິທີການເກັບຕົວຢ່າງທີ່ອີງໃສ່ຄວາມເປັນໄປໄດ້ ແລະ ອີງໃສ່ການເກັບຕົວຢ່າງທີ່ອີງໃສ່ຄວາມບໍ່ເປັນໄປໄດ້ ແລະ ການເກັບກຳຂໍ້ມູນ ເຊິ່ງສະແດງໃຫ້ເຫັນຜົນກະທົບການຂອງການຄັດເລືອກ ດັ່ງກ່າວ (ເຊັ່ນ: ຄວາມເປັນໄປໄດ້ຂອງການກວດຫາເຊື້ອ) ຈະຕ້ອງໄດ້ຮັບການຄາດຄະເນ. ຈະຕ້ອງໄດ້ອີງໃສ່ການປະເມີນຄວາມສ່ຽງ ທີ່ມີການນໍາໃຊ້ທີ່ສົມດຸນ ລະຫວ່າງ ຊັບພະຍາກອນຂອງການເຝົ້າລະວັງ (OIE, 2019b). ວິທີການເຝົ້າລະວັງທີ່ອາໄສຄວາມສ່ຽງ

ແມ່ນເປັນທາງເລືອກສໍາລັບທຸກໆຈຸດປະສົງຂອງການເຝົ້າລະວັງທີ່ໄດ້ລະບຸໃນ ພາກທີ 2, ໂດຍການພິຈາລະນາຢ່າງລະມັດລະວັງທີ່ເປັນຂໍ້ບັງຄັບສໍາລັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຕົວຈິງຂອງວິທີການເຝົ້າລະວັງທີ່ມີການປະຕິບັດ (RISKSUR, 2015).

ວິທີການເຝົ້າລະວັງທີ່ອີງໃສ່ຄວາມສ່ຽງແມ່ນມີສິດທິຜົນ ແລະ ມີປະສິດທິພາບທາງດ້ານຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການກວດຫາເຊື້ອທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບພະຍາດ ASF ຫຼາຍກວ່າ ວິທີການທົ່ວໄປ ເຊັ່ນ: ການເປັນຕົວແທນ ຫຼື ວິທີການເລືອກແບບຊຸ່ມ, ເຊິ່ງຕ້ອງການຄວາມຮູ້ທີ່ມີມາກ່ອນກ່ຽວກັບການລະບາດວິທະຍາຂອງພະຍາດ ASF ແລະ ຕ່ອງໂສ້ການສະໜອງ/ຕ່ອງໂສ້ມູນຄ່າເພີ່ມຂອງໝູ/ຊີ້ນໝູທ້ອງຖິ່ນ. ຄວາມຮູ້ທີ່ມີມາກ່ອນ ລວມມີ: ວິທີການໝູນວຽນຂອງໝູທີ່ລ້ຽງໃນຟາມ ແລະ ການຄ້າໝູໃນທ້ອງຖິ່ນ; ເຊິ່ງການລະບາດຂອງພະຍາດ ASF ແມ່ນເປັນໄປໄດ້ທີ່ຈະພົບໃນປະເທດ ຫຼື ເຂດພູມິສາດທີ່ມີຄວາມສົນໃຈ; ບັນດາປັດໃຈທີ່ມີຄວາມສ່ຽງດ້ານໃດແດ່ທີ່ພົວພັນກັບພະຍາດ ASF ທີ່ສາມາດຮັບເອົາຜ່ານການປະເມີນຄວາມສ່ຽງ; ແລະ ທັກສະທາງດ້ານການລະບາດວິທະຍາທີ່ກ່ຽວຂ້ອງທີ່ຈະຕ້ອງໄດ້ຮັບການອອກແບບ ແລະ ປະເມີນລະບົບການເຝົ້າລະວັງ. ຕາຕະລາງທີ 5 ໄດ້ກຳນົດບັດດາຂັ້ນຕອນຂອງການອອກແບບລະບົບການເຝົ້າລະວັງ ແລະ ປະເມີນລະບົບການເຝົ້າລະວັງ (FAO, 2014). ຢ່າງໃດກໍຕາມ, ການປຽບທຽບທີ່ອີງໃສ່ຄວາມສ່ຽງກັບການອອກແບບລະບົບການເຝົ້າລະວັງປະເພດອື່ນແມ່ນມີຄວາມທ້າທາຍ ເນື່ອງຈາກວ່າ ບໍ່ງ່າຍໃນການທີ່ຈະສາມາດອ້າງອີງຈາກຜົນຂອງລະບົບການເຝົ້າລະວັງທີ່ອີງໃສ່ຄວາມສ່ຽງທີ່ມີຕໍ່ກັບກຸ່ມປະຊາກອນສັດທັງໝົດ. ເປັນສິ່ງສໍາຄັນທີ່ຈະຕ້ອງຮັກສາຄວາມໂປ່ງໃສໃນການຕັດສິນໃຈ ແລະ ວິທີການທີ່ນໍາໃຊ້ໃນການເຝົ້າລະວັງທີ່ອາໄສຄວາມສ່ຽງເພື່ອທີ່ຈະສາມາດປະເມີນຕໍ່ກັບຄວາມຊັດເຈນ ແລະ ລະດັບຂອງຄວາມບໍ່ແນ່ນອນກ່ຽວກັບການສົມມຸດຖານໃດໜຶ່ງ ແລະ ຕົວແປທີ່ນໍາໃຊ້ (RISKSUR, 2015).

ເພື່ອທີ່ຈະສາມາດໄດ້ຮັບຜົນປະໂຫຍດສູງສຸດຈາກການປະຕິບັດວິທີການເຝົ້າລະວັງທີ່ອາໄສຄວາມສ່ຽງ, ຈະຕ້ອງມີຄວາມເຂົ້າໃຈທີ່ພຽງພໍກ່ຽວກັບບັນດາປັດໃຈທີ່ມີອິດທິພົນຕໍ່ກັບການເກີດຂຶ້ນຂອງພະຍາດ ASF ທີ່ເປັນຂໍ້ບັງຄັບ. ຂໍ້ມູນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບປະຊາກອນສັດ ແລະ ການແຈກຢາຍປັດໃຈທາງດ້ານຄວາມສ່ຽງດັ່ງກ່າວແມ່ນ ຈະສາມາດເຂົ້າເຖິງງ່າຍ. ຖ້າຫາກ ການເຂົ້າເຖິງຂໍ້ມູນທີ່ຈໍາເປັນແມ່ນມີຄວາມຫຼໍ່ຫຼາຍ ແລະ ໃຊ້ເວລາດົນ, ວິທີການເຝົ້າລະວັງທີ່ອາໄສຄວາມສ່ຽງອາດບໍ່ມີປະສິດທິຜົນເກີນກວ່າວິທີການແບບທົ່ວໄປ (FAO, 2014).

ຕາຕະລາງທີ 5. ບັນດາຂັ້ນຕອນໃນການອອກແບບລະບົບການເຝົ້າລະວັງ ແລະ ການປະເມີນຄວາມສ່ຽງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງໃນແຜນງານການເຝົ້າລະວັງພະຍາດ ASF

ຂັ້ນຕອນໃນການອອກແບບວິທີການເຝົ້າລະວັງ	ຂັ້ນຕອນໃນການປະເມີນຄວາມສ່ຽງ*	ການສະໜັບສະໜູນຂໍ້ມູນທາງດ້ານການລະບາດວິທະຍາ#	ຕົວຢ່າງ ການສະໜອງຂໍ້ມູນສະເພາະທາງດ້ານລະບາດວິທະຍາ
ການສຶກສາກ່ຽວກັບປັດໃຈທາງດ້ານຄວາມສ່ຽງ			
ການກຳນົດ ແລະ ລັກສະນະຂອງປັດໃຈທາງດ້ານຄວາມສ່ຽງທີ່ກ່ຽວ ຂ້ອງກັບພະຍາດ AS	ການເຂົ້າເຖິງການປະເມີນ	ການສຶກສາດ້ານລະບາດວິທະຍາຂອງພະຍາດ ASF ໃນຂົງເຂດ; ການສືບສວນ-ສອບສ່ວນກ່ຽວກັບການລະບາດຂອງພະຍາດ ASF; ການທົບທວນທີ່ເປັນລະບົບ ແລະ ອື່ນໆ	<ul style="list-style-type: none"> ສະຖານທີ່ທີ່ມີການລາຍງານພົບກໍລະນີການຕິດເຊື້ອພະຍາດ ASF ທີ່ເລື້ອຍໆ. ສາຍພັນພະຍາດ ASF ທີ່ກຳລັງລະບາດ. ຟາມໝູໃຫ້ກັບບ່ອນໝູປ່າຢູ່, ໂຮງຂ້າສັດ ຫຼື ເຂດແດນທີ່ໃກ້ຄຽງກັບປະເທດ/ສະຖານທີ່ທີ່ມີການຕິດເຊື້ອ ASF. ການນຳເຂົ້າໝູ ຫຼື ວັດຖຸທາງພັນທຸກຳຈາກປະເທດ/ສະຖານທີ່ທີ່ມີການຕິດເຊື້ອຂອງພະຍາດ ASF.
ການເກັບຕົວຢ່າງ			
ການເລືອກກຸ່ມທີ່ມີຄວາມສ່ຽງສູງ	ການເຂົ້າເຖິງ ແລະ ຜົນທີ່ຕາມມາຂອງ ການປະເມີນ ແລະ ການກຳນົດປັດໃຈທາງດ້ານຄວາມສ່ຽງ	ການສຶກສາປັດໃຈທາງດ້ານຄວາມສ່ຽງ; ຮູບແບບໃນການປະກອບສ່ວນທາງດ້ານຄວາມສ່ຽງເຂົ້າໃນກຸ່ມປະຊາກອນສັດ; ການວິເຄາະຂໍ້ມູນ ອື່ນໆ.	<ul style="list-style-type: none"> ມີຄວາມສົງໄສວ່າຕິດເຊື້ອ ASF ຂອງໝູທີ່ມີອາຍຸຫຼາຍກ່ວາ (ຖ້າຫາກມີ). ທີ່ຕັ້ງຂອງໝູທີ່ໄດ້ຮັບການກຳນົດເຊິ່ງກ່ຽວຂ້ອງກັບຄວາມສ່ຽງທາງດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ. ການທີ່ມີໝູເຝົ້າຍາມ. ຊີ້ນ/ຊີ້ນໝູ ທີ່ມີແຫຼ່ງກຳເນີດທີ່ມີຄວາມສ່ຽງ.
ການກຳນົດກ່ຽວກັບຂະໜາດຂອງຕົວຢ່າງ	ເຜີຍແຜ່ການປະມຸນ	ຜົນໄດ້ຮັບຂອງການສຳຫຼວດກ່ຽວກັບພະຍາດທີ່ເປັນການຊຸ່ມເລືອກທີ່ບໍ່ມີຄວາມສ່ຽງ; ການສຶກສາຂ້າມຂະແໜງການ (Cross-sectional Studies) ແລະ ອື່ນໆ.	<ul style="list-style-type: none"> ຜົນໄດ້ຮັບຂອງການສຳຫຼວດຊ້ຳທີ່ມີການປະຕິບັດພາຍໃຕ້ການພົບເຊື້ອສະເພາະຂອງພະຍາດ ASF. ຄວາມໝັ້ນໃຈຂອງການແຕດສະຈາກພະຍາດ ASF ທີ່ໄດ້ມີການກຳນົດເວລາໃນປະເທດ/ເຂດພູມິສາດທີ່ມີຄວາມສົນໃຈ. ການສຶກສາຂ້າມຂະແໜງການ (Cross-sectional Studies) ແລະ ອື່ນໆ. ຂ້າມຂະແໜງການທີ່ປະເມີນການແຜ່ລະບາດຂອງພະຍາດ ASF ໃນປະເທດ/ເຂດພູມິສາດທີ່ມີຄວາມສົນໃຈ.

* ຄວາມເປັນໄປໄດ້ໃນການນຳໃຊ້ຂັ້ນຕອນການປະເມີນຄວາມສ່ຽງເວລາທີ່ມີການອອກແບບແຜນງານການເຝົ້າລະວັງເພື່ອໃຫ້ສາມາດບັນລຸຈຸດປະສົງຂອງການເຝົ້າລະວັງສໍາລັບພະຍາດ ASF.
 # ຊຸກຍູ້ຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບລະບາດວິທະຍາທີ່ເປັນການສະໜອງພື້ນຖານໃນການປະເມີນຄວາມສ່ຽງ.
 ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: St rk et al., 2006

5.5. ບັນດາສິ່ງທ້າທາຍຫຼັກໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດລະບົບການເຝົ້າລະວັງ

ຫຼາຍໆປັດໃຈທີ່ປະກອບສ່ວນໃນການສ້າງລະບົບເຝົ້າລະວັງພະຍາດ ASF ທີ່ປະສິບຜົນສຳເລັດ, ລວມມີ ການກຳນົດນິຍາມທີ່ລະອຽດກ່ຽວກັບຈຸດປະສົງຂອງລະບົບ, ການປະມົນຜົນຄົ້ນທີ່ສືບເນື່ອງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບຈຸດປະສົງ ແລະ ເປົ້າໝາຍການເຝົ້າລະວັງ, ໂຄງສ້າງທີ່ເໝາະສົມ ແລະ ການໄຫຼຂອງຂໍ້ມູນ, ການສ້າງສະຖາບັນ ແລະ ການສ້າງເຄືອຄ່າຍທີ່ເປັນທາງການຂອງລະບົບການເຝົ້າລະວັງ, ການປະເມີນປະສິດທິພາບຂອງລະບົບທີ່ສືບເນື່ອງ, ນິຍາມຂອງເປົ້າໝາຍສະເພາະ, ການທີ່ສາມາດຍອມຮັບໄດ້ຂອງຜູ້ທີ່ມີສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງ ແລະ ຜູ້ກ່ຽວຂ້ອງ (FAO, 2011). 5 ປັດໃຈສຳຄັນທີ່ເປັນຂໍ້ຈຳກັດໃນການດຳເນີນການເຝົ້າລະວັງທີ່ມີປະສິດທິພາບລະດັບຊືງເຂດ ແລະ ສາກົນ ແມ່ນໄດ້ມີການສັງລວມ ດັ່ງລຸ່ມນີ້:

ບັນດາປັດໃຈສຳຄັນທີ່ເປັນຂໍ້ຈຳກັດໃນການດຳເນີນການເຝົ້າລະວັງທີ່ມີປະສິດທິພາບລະດັບຊືງເຂດ ແລະ ສາກົນ

1. ຜູ້ກຳນົດນະໂຍບາຍ ແລະ ຜູ້ທີ່ມີສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງຂາດຄວາມເຂົ້າໃຈກ່ຽວກັບນະໂຍບາຍລະດັບຊາດ ແລະ ຂັ້ນທ້ອງຖິ່ນ ກ່ຽວກັບຄວາມສຳຄັນຂອງການເຝົ້າລະວັງ.
2. ເຈົ້າໜ້າທີ່ເນັ້ນໜັກພາລະບົດບາດຂອງໂຕເອງຫຼາຍເກີນໄປ ແທນທີ່ຈະຄິດແບບສ່ວນລວມໃນການສື່ສານ, ການຮ່ວມມື ແລະ ການປະສານຮ່ວມກັນ.
3. ງົບປະມານທີ່ບໍ່ພຽງພໍໃນການເຝົ້າລະວັງ
4. ການຂາດຄວາມສາມາດທາງດ້ານການລະບາດວິທະຍາ (ລວມທັງ ຊັບພະຍາກອນມະນຸດ, ເຄື່ອງມື ແລະ ອື່ນໆ) ໃນລະດັບຊາດ ແລະ ທ້ອງຖິ່ນ.
5. ການຝຶກອົບຮົມທີ່ບໍ່ພຽງພໍກ່ຽວກັບວິທີການໃນການເຝົ້າລະວັງ

ເພື່ອທີ່ຈະຮັບປະກັນວ່າ ລະບົບເຝົ້າລະວັງແມ່ນປະສິບຜົນສຳເລັດ, ຜູ້ກຳນົດນະໂຍບາຍແມ່ນມີບົດບາດທີ່ສຳຄັນ, ເນື່ອງຈາກລະບົບທີ່ມີວິທີການແຕ່ເທິງຫາລຸ່ມແມ່ນ ໄດ້ອໍານວຍຄວາມສະດວກດ້ານການປະສານງານລະຫວ່າງເຈົ້າໜ້າທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ, ລວມທັງ ການປະສານສົມທົບທາງດ້ານຊັບພະຍາກອນຕ່າງໆ (ການຈັດສັນໃນຫຼາຍດ້ານເຊັ່ນ: ພະນັກງານ, ທຶນ, ການເງິນ ແລະ ອື່ນໆ) ໃນການດຳເນີນບັນດາກິດຈະກຳໃນການເຝົ້າລະວັງ (FAO, 2011). ການອະທິບາຍໃຫ້ຈະແຈ້ງກ່ຽວກັບບົດບາດຂອງຜູ້ທີ່ປະກອບສ່ວນ ແລະ ຜູ້ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຂອງລະບົບເຝົ້າລະວັງ, ການສົ່ງເສີມການສື່ສານຂອງຜູ້ທີ່ມີສ່ວນຮ່ວມແມ່ນມີຄວາມສຳຄັນເພື່ອໃຫ້ສາມາດເຂົ້າໃຈກ່ຽວກັບຜົນກະທົບ, ຄວາມຮູ້ ແລະ ຜົນປະໂຫຍດຂອງການວິເຄາະກ່ຽວກັບຂໍ້ມູນການເຝົ້າລະວັງທີ່ສາມາດສະໜອງໃຫ້ (FAO, 2011). ການກຳນົດ ແລະ ການຮັບຮອງສິ່ງທີ່ຊຸກຍູ້ ແລະ ເຂົ້າໃຈສິ່ງທີ່ບໍ່ເປັນການຊຸກຍູ້ແມ່ນ ເປັນພາກສ່ວນທີ່ສຳຄັນໃນການສົ່ງເສີມການມີສ່ວນຮ່ວມໃນທຸກໆລະດັບຂອງລະບົບການເຝົ້າລະວັງ.

ເຊິ່ງອາດເປັນສິ່ງທ້າທາຍທີ່ໃຫ່ຍຫຼວງ, ໂດຍສເພາະສຳລັບຄົວເຮືອນທີ່ລ້ຽງໝູຂະໜາດນ້ອຍໃນຊຸມຊົນທ້ອງຖິ່ນທີ່ການເຂົ້າເຖິງອິນເຕີເນັດ, ໂທລະພາບ, ໜັງສືພິມ ແລະ ອື່ນໆ ອາດເປັນເລື່ອງາມະດາ, ຢ່າງໃດກໍຕາມ, ເປັນສິ່ງສຳຄັນທີ່ຈະຕ້ອງຍົກສູງຄວາມເຂົ້າໃຈ ແລະ ການປະກອບສ່ວນທີ່ເໝາະສົມຂອງຊຸມຊົນທ້ອງຖິ່ນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງໃນບັນດາກິດຈະກຳການເຝົ້າລະວັງ ເພື່ອທີ່ຈະປັບປຸງຄຸນນະພາບ ແລະ ຄວາມເໝາະສົມຂອງຂໍ້ມູນຂອງພະຍາດ. ບັນດາຊຸມຊົນໃນເຂດຊົນນະບົດ ສາມາດຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນງານການເຝົ້າລະວັງພະຍາດໂດຍການຮ່ວມມືກັບຜູ້ທີ່ມີສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງ ແລະ ກຸ່ມດຳເນີນງານຂັ້ນບ້ານ (FAO, 2011). ກ່ຽວກັບບັນຫານີ້, ການເຝົ້າລະວັງພະຍາດໂດຍການມີສ່ວນຮ່ວມ (ພາກທີ 4.2.3) ແມ່ນຈະເປັນວິທີການເບື້ອງຕົ້ນທີ່ເໝາະສົມໃນສິ່ງເສີມການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງຊາວກະສິກອນທີ່ລ້ຽງໝູຂະໜາດນ້ອຍຜ່ານການສຳພາດແບບເຊິ່ງໜ້າ ແລະ ກົນໄກການສື່ສານສອງທາງທີ່ມີປະສິດທິພາບ ແລະ ປະສິດທິຜົນຫຼາຍຂຶ້ນແມ່ນສາມາດສ້າງຂຶ້ນພາຍຫຼັງ ເມື່ອມີການສ້າງສາຍພົວພັນກັບຄົວເຮືອນດັ່ງກ່າວແລ້ວ.

6

ການປະເມີນລະບົບການເຝົ້າລະວັງໂດຍລວມ

ການເຝົ້າລະວັງແມ່ນ ເປັນກິດຈະກຳຫຼັກທີ່ຕ້ອງການຂໍ້ມູນທີ່ມີຄຸນນະພາບສູງໃນການຊ່ວຍໃຫ້ຜູ້ທີ່ມີສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງສາມາດຕັດສິນໃຈໄດ້ຢ່າງເໝາະສົມ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດການດຳເນີນງານໃນການປ້ອງກັນ ແລະ ຄວບຄຸມພະຍາດ ASF. ຄຸນນະພາບຂອງຂໍ້ມູນສຸຂະພາບສັດທີ່ໄດ້ຮັບແມ່ນຂຶ້ນຢູ່ກັບຄຸນນະພາບຂອງລະບົບເຝົ້າລະວັງເປັນຫຼັກ. ສະນັ້ນ, ຈຶ່ງມີຄວາມສຳຄັນທີ່ຈະມີການປະເມີນລະບົບການເຝົ້າລະວັງເພື່ອທີ່ຈະສາມາດຄາດຄະເນກ່ຽວກັບການນຳໃຊ້ຕົວຈິງ ແລະ ຄວາມຊັດເຈນຂອງການນຳໃຊ້ຂໍ້ມູນສຸຂະພາບສັດທີ່ໄດ້ຮັບການສ້າງຂຶ້ນ (Hendrikx et al., 2011).

ໃນການປະເມີນລະບົບການເຝົ້າລະວັງ, ອົງການ FAO ໄດ້ສ້າງເຄື່ອງມືປະເມີນລະບົບການເຝົ້າລະວັງ (SET) ປີ 2017. ເຄື່ອງມື SET ໄດ້ກຳນົດຫຼາຍໆວິທີການສະເພາະໃນການປະເມີນລະບົບການເຝົ້າລະວັງແຫ່ງຊາດຜ່ານ 7 ຂົງເຂດ (ໃຫ້ເບິ່ງ ຕາຕະລາງທີ 6):

ມີ 7 ຂົງເຂດທີ່ກວມເອົາ 19 ປະເພດ ເຊິ່ງເປັນການແບ່ງອອກເປັນ 90 ຕົວຊີ້ບອກເພີ່ມເຕີມ (FAO, 2020). ຜ່ານໂຄງສ້າງນີ້, ເຄື່ອງມື SET ສະໜອງການປະເມີນຄົບຊຸດກ່ຽວກັບອົງປະກອບຕ່າງໆຂອງລະບົບການເຝົ້າລະວັງ. ນອກນັ້ນ, ບົດຮຽນການກວດຫາໄພຄຸກຄາມທາງດ້ານຊີວະພາບ (Biothreat Detection Module) ແມ່ນຫາກໍໄດ້ຮັບການສ້າງຂຶ້ນໃນເຄື່ອງມື SET ສຳລັບການປະເມີນທີ່ມີລາຍລະອຽດເພີ່ມເຕີມສຳລັບອົງປະກອບສະເພາະທີ່ຕ້ອງການສຳລັບການກວດພົບຄວາມເປັນໄປໄດ້ໃນການໂຈມຕີຂອງຜູ້ກໍ່ການຮ້າຍ ຫຼື ອາດສະຍາກຳໂດຍໃຊ້ການລະບາດຂອງພະຍາດສັດ. ເພື່ອທີ່ຈະປັບໃຫ້ເຂົ້າກັບແຜນປະເມີນໃຫ້ເຂົ້າກັບວິທີການທີ່ດີທີ່ສຸດ, ສະພາບຂອງປະເທດທີ່ເປັນອັນສະເພາະ ຈະຕ້ອງໄດ້ຮັບການພິຈາລະນາເຊັ່ນກັນ. ແນະນຳໃຫ້ຕິດຕໍ່ອົງການ FAO ກ່ອນທີ່ຈະໃຊ້ເຄື່ອງມື SET, ເນື່ອງຈາກວ່າ ອົງການ FAO ສາມາດສະໜອງການຊ່ວຍເຫຼືອທີ່ຈຳເປັນ ແລະ ໃຫ້ການແນະນຳທີ່ເໝາະສົມໃຫ້ແກ່ການປະເມີນໂດຍນຳໃຊ້ເຄື່ອງມືເຄື່ອງມື SET.

ຂົງເຂດ	ປະເພດ	ຕົວຊີ້ວັດ
ຂົງເຂດ	ໂຄງຮ່າງການຈັດຕັ້ງຂອງອົງກອນທີ່ຢູ່ສູນກາງ	90 ຕົວຊີ້ວັດທີ່ໄດ້ຮັບ ການປະເມີນ
	ໂຄງຮ່າງການຈັດຕັ້ງຂອງອົງການຢູ່ພາກສະໜາມ	
	ການຮ່ວມມືກັບຫຼາຍຂະແໜງການ	
ຫ້ອງວິໄຈ	ດ້ານການດຳເນີນງານ	
	ດ້ານເຕັກນິກ	
	ດ້ານການວິເຄາະ	
ບັນດາກິດຈະກຳການເຝົ້າລະວັງ	ຈຸດປະສົງ ແລະ ເນື້ອໃນຂອງການເຝົ້າລະວັງ	
	ການເກັບກຳຂໍ້ມູນການເຝົ້າລະວັງ	
	ຂັ້ນຕອນການເຝົ້າລະວັງ	
	ການສືບສວນສຸຂະພາບສັດ	
	ການປະເມີນຄວາມສ່ຽງ	
ບຸກຄະລາກອນດ້ານການລະບາດວິທະຍາ	ການຄຸ້ມຄອງພະນັກງານ	
	ການຝຶກອົບຮົມ	
ການຄຸ້ມຄອງຂໍ້ມູນ	ລະບົບຂໍ້ມູນຂ່າວສານ	
	ການປະມວນ ແລະ ການນຳໃຊ້ຂໍ້ມູນຜົນປະໂຫຍດຈາກຂໍ້ມູນ	
ການສື່ສານ	ການສື່ສານພາຍໃນ	
	ການສື່ສານສູ່ພາຍນອກ	
ການປະເມີນ	ການປະເມີນພາຍໃນ	
	ການປະເມີນໂດຍພາຍນອກ	

ໃນການເກັບກຳຂໍ້ມູນເບື້ອງຕົ້ນຂອງໄລຍະການປະເມີນທີ່ໃຊ້ເຄື່ອງມື SET, ຜູ້ເຂົ້າເຖິງຂໍ້ມູນ ຈະທົບທວນທຸກໆເອກະສານທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບລະບົບເຝົ້າລະວັງແຫ່ງຊາດ (ເຊັ່ນ: ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍ ສຸຂະພາບສັດ, ແຜນການເຝົ້າລະວັງ, ວິທີການ, ຂໍ້ຕົກລົງ ແລະ ອື່ນໆ). ມີການຈັດການສຳພາດກັບຜູ້ທີ່ມີສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງ ແລະ ຜູ້ມີສ່ວນຮ່ວມໃນການເຝົ້າລະວັງໃນທຸກໆລະດັບຂອງປະເທດ, ທີ່ລວມມີ ບັນດາຜູ້ຕາງໜ້າຈາກກະຊວງກະສິກຳ, ສາທາລະນະສຸກ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ, ເຈົ້າໜ້າທີ່ສັດຕະວະແພດໃນພາກສະໜາມ, ຫ້ອງວິໄຈເພື່ອບົ່ງມະຕິພະຍາດ, ເຈົ້າຂອງສັດລ້ຽງ ແລະ ສະຫະກອນ, ດ້ານຊາຍແດນ, ໂຮງຂ້າສັດ, ສັດຕະວະແພດເອກະຊົນ ແລະ ອື່ນໆ. ພາຍຫຼັງທີ່ສິ້ນສຸດໄລຍະການເກັບກຳຂໍ້ມູນແລ້ວ, ຜູ້ເຂົ້າເຖິງຂໍ້ມູນນຳໃຊ້ຄູ່ມືຄະແນນຂອງເຄື່ອງມື SET ໃນການໃຫ້ຄະແນນ 90 ຕົວຊີ້ບອກຈາກ 1 ເຖິງ 4 ອີງຕາມຄວາມສາມາດຂອງປະເທດ, ເຊິ່ງວ່າ ຄະແນນ 4 ສະແດງໃຫ້ເຫັນຄວາມສາມາດເຕັມຮູບແບບ ແລະ 1 ສະແດງໃຫ້ເຫັນຄວາມສາມາດທີ່ຕໍ່າຫຼາຍ ຫຼື ບໍ່ມີເລີຍ ຕາມລຳດັບ.

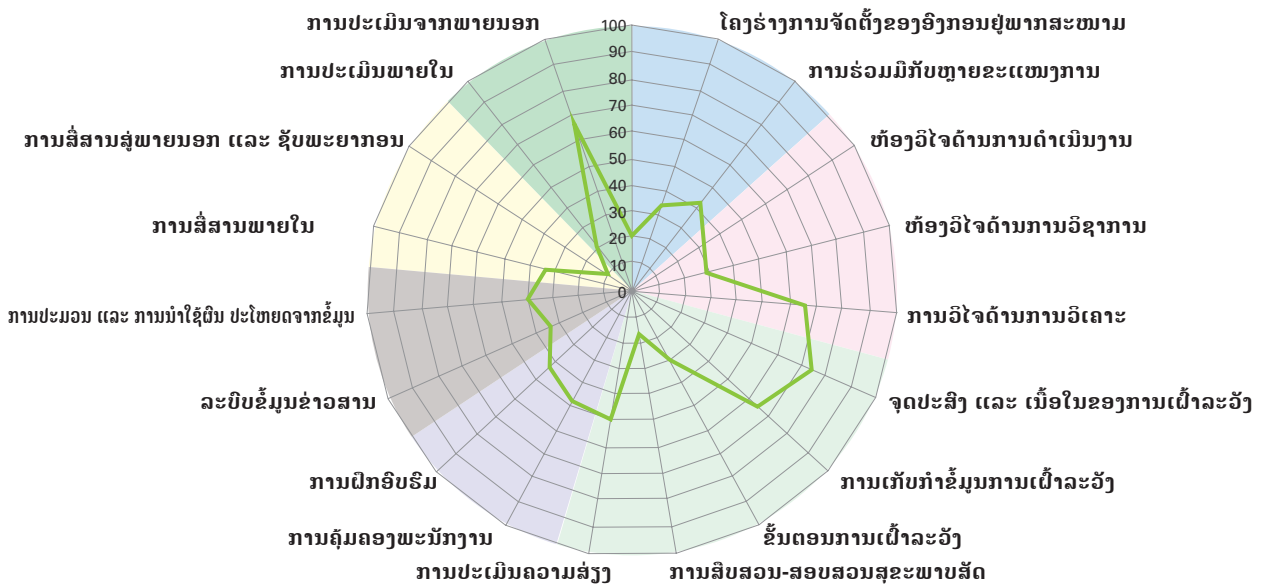
ໃນຕອນທ້າຍຂອງການໃຫ້ຄະແນນ, ຜົນໄດ້ຮັບທີ່ເປັນກຣາບຟິກ ແມ່ນໄດ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນລັກສະນະຂອງອົງປະກອບທີ່ເປັນແກນຫຼັກຂອງລະບົບເຝົ້າລະວັງ ເຊິ່ງອີງໃສ່ 19 ປະເພດທີ່ໄດ້ມີການປະເມີນ ເຊິ່ງສາມາດສ້າງເປັນ (ຮູບທີ 2) (FAO, 2020). ກຣາບ ໄດ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນຈຸດແຂງ, ຈຸດອ່ອນເປັນເປີເຊັນເມື່ອທຽບກັບລະບົບ ທີ່ສົມບູນແບບ (ລະບົບແມ່ນມີຄະແນນ 4 ປະເພດສຳລັບທຸກໆຕົວຊີ້ວັດ). ອົງປະກອບດ້ານປະສິດທິພາບແມ່ນສາມາດໄດ້ຮັບການຄຳນວນໃນລະບົບການເຝົ້າລະວັງ. ຜູ້ເຂົ້າເຖິງຂໍ້ມູນ ນຳໃຊ້ຜົນໄດ້ຮັບທີ່ເປັນການວິເຄາະລະອຽດກ່ຽວກັບ ຈຸດແຂງ, ຈຸດອ່ອນ, ໂອກາດ ແລະ ຂໍ້ຄົງຄ້າງ ຫຼື ການວິເຄາະແບບSWOT ເພື່ອໃຫ້ສາມາດເຂົ້າໃຈໄດ້ດີຂຶ້ນຕໍ່ກັບຜົນໄດ້ຮັບຂອງການປະເມີນ. ຈາກຈຸດນີ້ ຈິ່ງສາມາດສ້າງຂໍ້ແນະນຳ

ທີ່ສະເພາະເຈາະຈົງ, ສະເພາະ, ສາມາດຮັກສາໄວ້, ມີຄວາມກ່ຽວຂ້ອງ ແລະ ຫັນເວລາ ຫຼື SMART ເຊິ່ງພາຍໃຕ້ການຮ່ວມມືກັບຈຸດປະສານງານແຫ່ງຊາດໃນການໃຫ້ບໍລິການທາງດ້ານສັດຕະວະແພດ. ໃນໄລຍະສຸດທ້າຍ, ບົດລາຍງານລະອຽດກ່ຽວກັບການປະເມີນຜົນ ໄດ້ເນັ້ນໃຫ້ເຫັນໄລຍະການເກັບກຳຂໍ້ມູນ, ການໃຫ້ຄະແນນ ແລະ ແຜນການດຳເນີນງານພ້ອມກັບການສ້າງຂໍ້ແນະນຳ, ເຊິ່ງສາມາດໄດ້ຮັບການນຳໃຊ້ໂດຍບັນດາກະຊວງ ແລະ ຄູ່ຮ່ວມງານອື່ນໆໃນການແນະນຳກ່ຽວກັບບັນດາກິດຈະກຳໃນການສ້າງຄວາມສາມາດໃຫ້ແກ່ການເຝົ້າລະວັງ. ເພື່ອທີ່ຈະສາມາດວັດແທກຄວາມຄືບໜ້າຂອງການປັບປຸງການເຝົ້າລະວັງພະຍາດສັດໃນປະເທດ, ຈຶ່ງແນະນຳໃຫ້ມີການດຳເນີນການປະເມີນທຸກໆ 3-5 ປີ. ສຳລັບຂໍ້ມູນເພີ່ມເຕີມກ່ຽວກັບເຄື່ອງມື SET, ສາມາດເບິ່ງພາລະກິດ ແລະ ຈຸດການປະສານງານຄັ້ງກ່ອນໃນເວັບໄຊ: http://www.fao.org/ag/againfo/programmes/en/empres/tools_SET.html.

ຮູບທີ 2. ຕົວຢ່າງຜົນໄດ້ຮັບທີ່ເປັນກຣາບເສັ້ນສະແດງຈາກເຄື່ອງມື SET

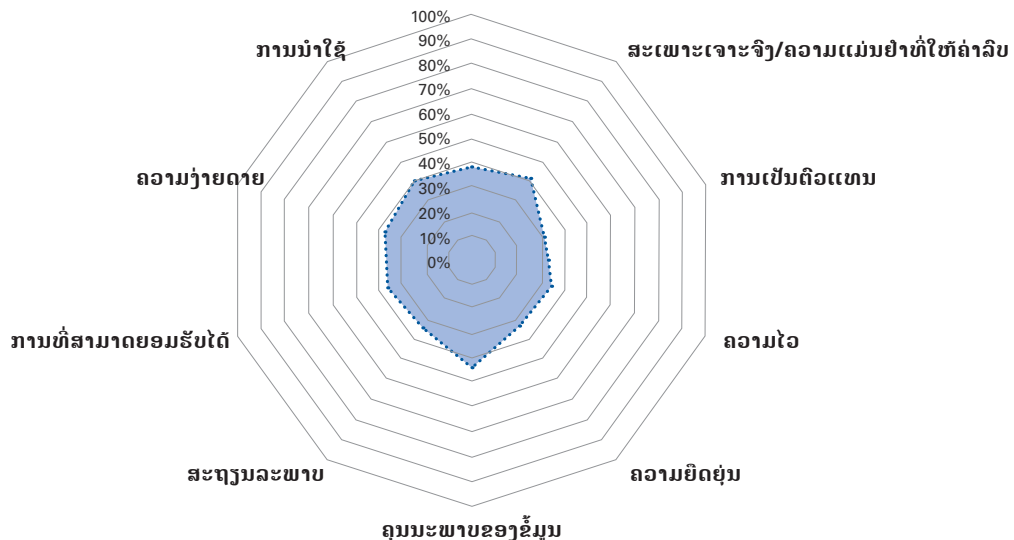
A: ບັນດາອົງປະກອບທີ່ເປັນແຜນກາງຂອງການເຝົ້າລະວັງ

ໂຄງຮ່າງການຈັດຕັ້ງຂອງອົງກອນທີ່ຢູ່ສູນກາງ

B: ປະສິດທິພາບດ້ານອົງປະກອບທີ່ມີຕໍ່ລະບົບ

ຄວາມລະອຽດອ່ອນ/ຄວາມແມ່ນຢາທີ່ໃຫ້ຄຳບອກ

7

ການພິຈາລະນາ ແລະ ທິດທາງ ຂອງການເຝົ້າລະວັງພະຍາດ ASF ໃນອະນາຄົດ

ໃນທັດສະນະຂອງການປ່ຽນແປງທີ່ໄວໃນການລະບາດຂອງພະຍາດ ASF ໃນອາຊີ, ຜົນກະທົບທີ່ໃຫຍ່ຫຼວງ ແລະ ຜົນຕາມມາ ຈາກຕ່ອງໂສ້ການສະໜອງໜູ/ຊີ້ນໜູ ແລະ ຕ່ອງໂສ້ທາງດ້ານມູນຄ່າແມ່ນສາມາດຄາດຄະເນໄດ້ກ່ຽວກັບການຮັບມື, ໂດຍສະເພາະ ການພິຈາລະນາກ່ຽວກັບ ຜົນກະທົບທີ່ໃຫຍ່ຫຼວງຕໍ່ກັບຄົວເຮືອນທີ່ລ້ຽງໜູຂະໜາດນ້ອຍ ເຊັ່ນ: ການຂ້າທໍາລາຍ, ການຫຼຸດຈໍານວນ ຈໍານວນສັດໃນຝູງ ແລະ ການນໍາສັດເຂົ້າມາລ້ຽງ. ໃຫ້ຄໍານຶງເຖິງ ການວິເຄາະທີ່ຕໍ່ເນື່ອງກ່ຽວກັບຕ່ອງໂສ້ການສະໜອງໜູ/ຊີ້ນໜູ ແລະ ຕ່ອງໂສ້ທາງດ້ານມູນຄ່າ ແລະ ຕ່ອງໂສ້ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການປະເມີນຄວາມສ່ຽງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ເຊິ່ງຈະຕ້ອງໄດ້ມີການປະຕິບັດເພື່ອປັບ ຕົວໃຫ້ເຂົ້າກັບລະບົບການເຝົ້າລະວັງທ້ອງຖິ່ນ ໃຫ້ເຂົ້າກັບການປ່ຽນແປງດັ່ງກ່າວ.

ກ່ຽວກັບການລາຍງານສະບັບລ່າສຸດຂອງການອຸບັດຂຶ້ນຂອງສາຍພັນໄວຣັດ ASFV ທີ່ມີຄວາມຮຸນແຮງຕໍ່າໃນພາກພື້ນ (Sun et al., 2021), ການກໍາຈັດໄວຣັດ ASFV ແມ່ນຈະຫຼຸດຢາກຫຼາຍຂຶ້ນ ເມື່ອພະຍາດຫາກບໍ່ຮຸນແຮງ ແລະ ອາດມີຄວາມລ່າຊ້າ ລະຫວ່າງ ການຕິດເຊື້ອ ແລະ ການຕາຍ. ການອຸບັດຂຶ້ນຂອງສາຍພັນດັ່ງກ່າວ ແມ່ນຈະເປັນສິ່ງທ້າທາຍໃນການກວດຫາພະຍາດໃນເບື້ອງຕົ້ນ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການເກີດຂອງໄວຣັດ ASFV ແລະ ການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ຄວບຄຸມກ່ຽວກັບລະບາດທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ, ໂດຍສະເພາະ ສໍາລັບຄົວເຮືອນທີ່ລ້ຽງໜູຂະໜາດນ້ອຍ. ການກວດຫາເຊື້ອແຕ່ຫົວທີແມ່ນເປັນກຸນແຈຫຼັກຂອງການຄວບຄຸມພະຍາດ ASF ໃນການຮັບມືທີ່ທັນການ, ໂດຍສະເພາະ ການພິຈາລະນາຕໍ່ກັບການຂ້າທໍາລາຍບາງສ່ວນໃນມາດຕະການໃນການຄຸ້ມຄອງການລະ ບາດ ແລະ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດມາດຕະການທາງດ້ານຄວາມປອດໄພທາງຊີວະພາບທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ, ການທີ່ອີງໃສ່ການເຝົ້າລະວັງແບບ ບຸກທີ່ມີຄວາມຖີ່ສູງ ແລະ ເປັນປະຈໍາແມ່ນຄາດຄະເນວ່າ ຈະໄດ້ຮັບການປະຕິບັດເພື່ອໃຫ້ຮັບມືກັບການກວດຫາເຊື້ອໄວຣັດ ASFV ສາຍພັນທີ່ບໍ່ຮຸນແຮງໄດ້ແຕ່ຫົວທີ. ໃນການອໍານວຍຄວາມສະດວກໃນການຮັບມື ແລະ ການໃຫ້ຂໍ້ແນະນໍາທີ່ທັນການຕໍ່ກັບໄວຣັດ ໃໝ່ທີ່ເກີດ, ຈະຕ້ອງໄດ້ສົ່ງຕົວຢ່າງໄປຫາຫ້ອງວິໃຈອ້າງອີງຂອງ OIE ເພື່ອຈໍາແນກໄວຣັດ ແລະ ການວິເຄາະທີ່ເໝາະສົມ ເມື່ອໃດ ທີ່ພົບວ່າໜ້າສົງໃສໃນການອຸບັດຂຶ້ນຂອງສາຍພັນໃໝ່ຂອງໄວຣັດ ASFV.

ການພັດທະນາວັກຊີນຕ້ານໄວຣັດຂອງພະຍາດ ASF ແມ່ນເປັນຫົວຂໍ້ໃນການຄົ້ນຄ້ວາທີ່ມີໃນປະຈຸບັນ, ຈະຕ້ອງຊາບວ່າ ປະຈຸບັນ ບໍ່ມີວັກຊີນທີ່ໃຊ້ຕ້ານພະຍາດ ASF. ກອງປະຊຸມຝຶກອົບຮົມ FAO ລະດັບຊຶງເຂດກ່ຽວກັບການກະກຽມ ແລະ ຮັບມືພະຍາດ ASF ທີ່ໄດ້ຮັບການຈັດຂຶ້ນ ລະຫວ່າງ 9-10 ມີນາ 2021, ເຊິ່ງໄດ້ມີການລາຍງານກ່ຽວກັບການນໍາໃຊ້ວັກຊີນ ASF ທີ່ບໍ່ໄດ້ຮັບອະ ນຸມັດເຊິ່ງເຮັດໃຫ້ມີຄວາມຮ້າຍແຮງຂອງພະຍາດ ASFV ທີ່ມີອັດຕາການຕາຍທີ່ຕໍ່າ ເຊິ່ງມີຜົນກະທົບຕໍ່ກັບການເຝົ້າລະວັງແບບ ໂຕ້ຕອບ, ການວິເຄາະທີ່ແຕກຕ່າງກັນ ແລະ ການຕິດຕາມການສຶກສາເຊລັມວິທະຍາ. ການສ້າງຄວາມເຂົ້າໃຈ ແລະ ການໃຫ້ຄວາມ ຮູ້ແກ່ຊາວກະສິກອນແມ່ນມີຄວາມສໍາຄັນ ເພື່ອທີ່ຈະເປັນການຫຼີກລ່ຽງການນໍາໃຊ້ວັກຊີນ ASF ທີ່ບໍ່ໄດ້ຮັບການອະນຸມັດໃນຟາມ. ການພິຈາລະນາວ່າ ວັກຊີນ ASF ທີ່ຖືກອະນຸມັດແມ່ນສາມາດມີສະໜອງໃນອະນາຄົດອັນໃກ້ໆນີ້, ຍຸດທະສາດໃນການເຝົ້າລະ ວັງແມ່ນຈະຕ້ອງພິຈາລະນາກ່ຽວກັບການຕິດເຊື້ອທີ່ແຕກຕ່າງຈາກສັດທີ່ໄດ້ຮັບວັກຊີດ (DIVA), ຖ້າຫາກ ມີການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ການສິດວັກຊີນ.

ພາຍຫຼັງທີ່ມີການເກີດພະຍາດ ASF ທີ່ພົບຢູ່ທະວີບອາຊີນັບແຕ່ເດືອນ ສິງຫາ 2018 ແລະ ການແຜ່ລາມທີ່ໄວວາໃນບັນດາ ປະເທດອາຊີ ແລະ ບ່ອນຕ່າງໆ, ການຈຳກັດໄວຣັດຈາກໝູທີ່ລ້ຽງແມ່ນບໍ່ສາມາດບັນລຸໄດ້ໃນຫຼາຍໆປະເທດໃນອາຊີໃນໄລຍະ ສັ້ນ ແລະ ໄລຍະກາງເຊັ່ນ: 5-10 ປີ ແລະ ອາດບໍ່ສາມາດບັນລຸໃນໄລຍະຍາວທີ່ເກີນກວ່າ 10 ປີ. ໃນສະພາບດັ່ງກ່າວ, ການສ້າງຕ່ອງ ໂສ້ທີ່ປາດສະຈາກພະຍາດ ASF ແມ່ນສາມາດໄດ້ຮັບການພິຈາລະນາ ຖ້າຫາກມີວິທີການປະຕິບັດຕົວຈິງໃນທະວີບ. ສະນັ້ນ, ຈຸດປະສົງຫຼັກຂອງການເຝົ້າລະວັງ ອາດປ່ຽນຈາກການກຳຈັດ ມາເປັນ ການກຳຈັດໄວຣັດ ASFV ໃນການສ້າງຕ່ອງໂສ້ທີ່ສະອາດໃນ ອະນາຄົດ. ອົງການ FAO ຈະສືບຕໍ່ໃນການຈັດກອງປະຊຸມເປັນປົກກະຕິ ແລະ ກອງປະຊຸມສະເພາະກິດ, ລວມທັງ ການຝຶກອົບຮົມ ໂດຍການປຶກສາກັບຜູ້ຊ່ຽວຊານ ແລະ ຜູ້ທີ່ມີສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງໃນການຮັບຮູ້ກ່ຽວກັບສະຖານະການລ່າສຸດຂອງພະຍາດ ASF ໃນຂົງເຂດ ແລະ ສະໜອງການອັບເດດທັນເວລາ ແລະ ໃຫ້ແນະນຳ, ພ້ອມທັງການ ໃຫ້ການຊຸກຍູ້ທາງດ້ານວິຊາການທີ່ເຫັນວ່າ ເໝາະສົມ.

© C. Benigno

ບັນດາເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ:
ຂະໜາດຂອງການເກັບຕົວຢ່າງ
ຕາຕະລາງ A1 A6

ຕາຕະລາງ A1. ການສົມມຸດຖານ: ຄວາມແນ່ນອນຢ່າໃນການກວດຫາເຊື້ອທີ່ເປັນຜົນບວກ = 100%; ລະດັບຄວາມໝັ້ນໃຈ = 95%

ຂະໜາດຂອງປະຊາກອນສັດ	ຂະໜາດຂອງຕົວຢ່າງທີ່ຕ້ອງການໃນອັດຕາສ່ວນທີ່ຄາດການວ່າຈະພົບເຊື້ອພະຍາດ											
	0.10%	0.50%	1%	2%	5%	10%	15%	20%	25%	30%	40%	50%
10	10	10	10	10	10	10	9	8	7	6	5	4
20	20	20	20	20	19	16	13	10	9	7	6	5
30	29	30	30	30	26	19	14	11	9	8	6	5
40	39	40	40	40	31	21	15	12	10	8	6	5
50	50	50	50	48	35	22	16	12	10	8	6	5
60	60	60	60	55	38	23	16	13	10	8	6	5
70	70	70	70	62	40	24	17	13	10	8	6	5
80	80	80	79	68	42	24	17	13	10	9	6	5
90	90	90	87	73	43	25	17	13	10	9	6	5
100	100	100	95	78	45	25	17	13	10	9	6	5
120	120	120	111	86	47	26	18	13	11	9	6	5
140	140	139	124	92	48	26	18	13	11	9	6	5
160	160	157	136	97	49	27	18	13	11	9	6	5
180	180	174	146	101	50	27	18	13	11	9	6	5
200	200	190	155	105	51	27	18	14	11	9	6	5
300	300	260	189	117	54	28	18	14	11	9	6	5
400	400	311	211	124	55	28	19	14	11	9	6	5
500	499	349	225	129	56	28	19	14	11	9	6	5
600	597	379	235	132	56	28	19	14	11	9	6	5
700	691	402	243	134	57	28	19	14	11	9	6	5
800	782	421	249	136	57	28	19	14	11	9	6	5

ຕາຕະລາງ A2. ການສົມມຸດຖານ: ຄວາມແນ່ນອນໃນການກວດຫາເຊື້ອທີ່ເປັນຜົນບວກ = 90%; ລະດັບຄວາມໝັ້ນໃຈ = 95%

ຂະໜາດຂອງປະຊາກອນສັດ	ຂະໜາດຂອງຕົວຢ່າງທີ່ຕ້ອງການໃນອັດຕາສ່ວນທີ່ຄາດການວ່າຈະພົບເຊື້ອພະຍາດ											
	0.10%	0.50%	1%	2%	5%	10%	15%	20%	25%	30%	40%	50%
10	10	10	10	10	10	10	10	9	8	7	6	5
20	20	20	20	20	20	17	14	11	10	8	6	5
30	30	30	30	30	29	21	16	13	10	9	7	5
40	40	40	40	40	35	23	17	13	11	9	7	5
50	50	50	50	50	39	25	18	14	11	9	7	5
60	60	60	60	60	42	26	18	14	11	9	7	5
70	70	70	70	69	45	27	19	14	11	10	7	5
80	80	80	80	76	47	27	19	14	12	10	7	6
90	90	90	90	81	48	28	19	15	12	10	7	6
100	100	100	100	86	50	28	19	15	12	10	7	6
120	120	120	120	95	52	29	20	15	12	10	7	6
140	140	140	138	102	54	29	20	15	12	10	7	6
160	160	160	151	108	55	30	20	15	12	10	7	6
180	180	180	162	113	56	30	20	15	12	10	7	6
200	200	200	173	117	57	30	20	15	12	10	7	6
300	300	288	210	131	60	31	21	15	12	10	7	6
400	400	345	234	138	61	31	21	15	12	10	7	6
500	500	388	250	143	62	31	21	15	12	10	7	6
600	600	421	262	147	62	32	21	15	12	10	7	6
700	700	447	270	149	63	32	21	15	12	10	7	6
800	800	468	277	151	63	32	21	16	12	10	7	6

ຕາຕະລາງ A3. ການສົມມຸດຖານ: ຄວາມແນ່ນອນຢ່າງໃນການກວດຫາເຊື້ອທີ່ເປັນຜົນບວກ = 80%; ລະດັບຄວາມໝັ້ນໃຈ = 95%

ຂະໜາດຂອງປະຊາກອນສັດ	ຂະໜາດຂອງຕົວຢ່າງທີ່ຕ້ອງການໃນອັດຕາສ່ວນທີ່ຄາດການວ່າຈະພົບເຊື້ອພະຍາດ											
	0.10%	0.50%	1%	2%	5%	10%	15%	20%	25%	30%	40%	50%
10	10	10	10	10	10	10	10	10	9	8	6	5
20	20	20	20	20	20	20	16	13	11	9	7	6
30	30	30	30	30	30	24	18	14	12	10	8	6
40	40	40	40	40	39	26	19	15	12	10	8	6
50	50	50	50	50	44	28	20	16	13	11	8	6
60	60	60	60	60	47	29	21	16	13	11	8	6
70	70	70	70	70	50	30	21	16	13	11	8	6
80	80	80	80	80	52	31	21	16	13	11	8	6
90	90	90	90	90	54	31	22	16	13	11	8	6
100	100	100	100	97	56	32	22	17	13	11	8	6
120	120	120	120	107	59	32	22	17	13	11	8	6
140	140	140	140	115	60	33	22	17	13	11	8	6
160	160	160	160	121	62	33	23	17	14	11	8	6
180	180	180	180	127	63	34	23	17	14	11	8	6
200	200	200	194	132	64	34	23	17	14	11	8	6
300	300	300	237	147	67	35	23	17	14	11	8	6
400	400	388	263	156	69	35	23	17	14	11	8	6
500	500	436	281	161	70	35	24	17	14	11	8	6
600	600	474	294	165	70	36	24	18	14	11	8	6
700	700	503	304	168	71	36	24	18	14	11	8	6
800	800	527	312	170	71	36	24	18	14	11	8	6

ຕາຕະລາງ A4. ການສົມມຸດຖານ: ຄວາມແມ່ນຢາໃນການກວດຫາເຊື້ອທີ່ເປັນຜົນບວກ = 70%; ລະດັບຄວາມໝັ້ນໃຈ= 95%

ຂະໜາດຂອງປະຊາກອນສັດ	ຂະໜາດຂອງຕົວຢ່າງທີ່ຕ້ອງການໃນອັດຕາສ່ວນທີ່ຄາດການວ່າຈະພົບເຊື້ອພະຍາດ											
	0.10%	0.50%	1%	2%	5%	10%	15%	20%	25%	30%	40%	50%
10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	9	7	6
20	20	20	20	20	20	20	18	15	13	11	8	7
30	30	30	30	30	30	27	21	16	14	12	9	7
40	40	40	40	40	40	30	22	17	14	12	9	7
50	50	50	50	50	50	32	23	18	15	12	9	7
60	60	60	60	60	54	33	24	18	15	12	9	7
70	70	70	70	70	57	34	24	19	15	12	9	7
80	80	80	80	80	60	35	25	19	15	13	9	7
90	90	90	90	90	62	36	25	19	15	13	9	7
100	100	100	100	100	64	36	25	19	15	13	9	7
120	120	120	120	120	67	37	26	19	15	13	9	7
140	140	140	140	131	69	38	26	19	16	13	9	7
160	160	160	160	139	71	38	26	20	16	13	10	7
180	180	180	180	145	72	39	26	20	16	13	10	7
200	200	200	200	150	73	39	26	20	16	13	10	7
300	300	300	271	168	77	40	27	20	16	13	10	8
400	400	400	301	178	79	40	27	20	16	13	10	8
500	500	499	322	184	80	41	27	20	16	13	10	8
600	600	541	336	189	81	41	27	20	16	13	10	8
700	700	575	348	192	81	41	27	20	16	13	10	8
800	800	602	356	194	82	41	27	20	16	13	10	8

ຕາຕະລາງ A5. ການສົມມຸດຖານ: ຄວາມແນ່ນອນຢ່າງໃນການກວດຫາເຊື້ອທີ່ເປັນຜົນບວກ = 60%; ລະດັບຄວາມໝັ້ນໃຈ= 95%

ຂະໜາດຂອງປະຊາກອນສັດ	ຂະໜາດຂອງຕົວຢ່າງທີ່ຕ້ອງການໃນອັດຕາສ່ວນທີ່ຄາດການວ່າຈະພົບເຊື້ອພະຍາດ											
	0.10%	0.50%	1%	2%	5%	10%	15%	20%	25%	30%	40%	50%
10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	9	7
20	20	20	20	20	20	20	20	17	15	13	10	8
30	30	30	30	30	30	30	24	19	16	14	10	8
40	40	40	40	40	40	35	26	20	17	14	11	8
50	50	50	50	50	50	37	27	21	17	14	11	9
60	60	60	60	60	60	39	28	21	17	15	11	9
70	70	70	70	70	67	40	28	22	18	15	11	9
80	80	80	80	80	70	41	29	22	18	15	11	9
90	90	90	90	90	73	42	29	22	18	15	11	9
100	100	100	100	100	75	43	29	22	18	15	11	9
120	120	120	120	120	78	44	30	23	18	15	11	9
140	140	140	140	140	81	44	30	23	18	15	11	9
160	160	160	160	160	83	45	30	23	18	15	11	9
180	180	180	180	169	84	45	31	23	18	15	11	9
200	200	200	200	176	86	46	31	23	18	15	11	9
300	300	300	300	196	90	47	31	23	19	15	11	9
400	400	400	351	208	92	47	32	24	19	15	11	9
500	500	500	375	215	93	48	32	24	19	16	11	9
600	600	600	393	220	94	48	32	24	19	16	11	9
700	700	671	406	224	95	48	32	24	19	16	11	9
800	800	703	416	227	95	48	32	24	19	16	11	9

ຕາຕະລາງ A6. ຄວາມແມ່ນຢ່າໃນການກວດຫາເຊື້ອທີ່ເປັນຜົນບວກ = 50%; ລະດັບຄວາມໝັ້ນໃຈ = 95%

ຂະໜາດຂອງ ປະຊາກອນສັດ	ຂະໜາດຂອງຕົວຢ່າງທີ່ຕ້ອງການໃນອັດຕາສ່ວນທີ່ຄາດການວ່າຈະພົບເຊື້ອພະຍາດ											
	0.10%	0.50%	1%	2%	5%	10%	15%	20%	25%	30%	40%	50%
10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	9
20	20	20	20	20	20	20	20	20	18	15	12	10
30	30	30	30	30	30	30	29	23	19	16	13	10
40	40	40	40	40	40	40	31	25	20	17	13	10
50	50	50	50	50	50	45	33	25	21	17	13	10
60	60	60	60	60	60	47	33	26	21	18	13	11
70	70	70	70	70	70	48	34	26	21	18	13	11
80	80	80	80	80	80	50	35	27	22	18	13	11
90	90	90	90	90	87	50	35	27	22	18	14	11
100	100	100	100	100	90	51	36	27	22	18	14	11
120	120	120	120	120	94	52	36	27	22	18	14	11
140	140	140	140	140	97	53	36	28	22	18	14	11
160	160	160	160	160	100	54	37	28	22	18	14	11
180	180	180	180	180	101	54	37	28	22	19	14	11
200	200	200	200	200	103	55	37	28	22	19	14	11
300	300	300	300	236	108	56	38	28	23	19	14	11
400	400	400	400	249	111	57	38	28	23	19	14	11
500	500	500	451	258	112	57	38	29	23	19	14	11
600	600	600	471	265	113	58	38	29	23	19	14	11
700	700	700	487	269	114	58	38	29	23	19	14	11
800	800	800	499	273	115	58	38	29	23	19	14	11

ບັນດາເອກະສານອ້າງອີງ

Cameron, A. 1999. *Survey toolbox for livestock diseases: a practical manual and software package for active surveillance of livestock diseases in developing countries*. Canberra: Australian Centre for International Agricultural Research.

Cameron, A. 2012. *Manual of basic animal disease surveillance*. African Union – Interafrican Bureau for Animal Resources (AU-IBAR).

Cameron, A., & Baldock, C. 2002. *Survey toolbox for aquatic animal diseases: a practical manual and software package* (Vol. no. 94.). Canberra: Australian Centre for International Agricultural Research.

European Commission. 2014. Working document: Guidelines on surveillance and control of African swine fever in feral pigs and preventive measures for pig holdings. (available at https://ec.europa.eu/food/sites/food/files/animals/docs/ad_control-measures_asf_wrk-doc-sanco-2013-7138.pdf).

FAO. 1999. *Manual on livestock disease surveillance and information systems*. (available at <http://www.fao.org/3/x3331e/X3331E01.htm>).

FAO. 2011. Challenges of animal health information systems and surveillance for animal diseases and zoonoses. Proceedings of the international workshop organized by FAO, 23–26 November 2010, Rome, Italy. FAO Animal Production and Health Proceedings, No. 14. Rome, Italy. (available at <http://www.fao.org/3/i2415e/i2415e00.pdf>).

FAO. 2014. *Risk-based disease surveillance – A manual for veterinarians on the design and analysis of surveillance for demonstration of freedom from disease*. FAO Animal Production and Health Manual No. 17. Rome, Italy. (available at <http://www.fao.org/3/i4205e/i4205e.pdf>).

FAO. 2018. *Environmental performance of pig supply chains: Guidelines for assessment (Version 1)*. Livestock Environmental Assessment and Performance Partnership. Rome, FAO. 172 pp. (available at <http://www.fao.org/3/l8686EN/i8686en.pdf>).

FAO. 2020. *Surveillance Evaluation Tool (SET) manual*. (available at http://www.fao.org/ag/againfo/programmes/en/empres/tools_SET.html).

Gervasi, V., Marcon, A., Bellini, S., & Guberti, V. 2020. Evaluation of the efficiency of active and passive surveillance in the detection of African swine fever in wild boar. *Veterinary sciences*, 7 (1), 1. doi:10.3390/vetsci7010006

Hendrikx, P., Gay, E., Chazel, M., Moutou, F., Danan, C., Richomme, C., Dufour, B. 2011. OASIS: an assessment tool of epidemiological surveillance systems in animal health and food safety. *Epidemiology and infection*, 139 (10), 1486–1496. doi:10.1017/S0950268811000161

Huang, W.-C., & Vu, P.-T. 2020. *Pig supply chain analysis for improvement and inclusiveness for small-scale producers in Hanoi, Vietnam*.

Nga, N.T.D., Ninh, H.N., Van Hung, P., & Lapar, M. 2014. Smallholder pig value chain development in Vietnam: Situation analysis and trends.

OIE. 2012. Checklist on the practical application of compartmentalisation. (available at https://www.oie.int/fileadmin/Home/eng/Our_scientific_expertise/docs/pdf/A_CMP_Checklist.pdf).

OIE. 2015. *Guide to Terrestrial Animal Health Surveillance*.

OIE. 2018a. Manual of Diagnostic Tests and Vaccines for Terrestrial Animals. Chapter 1.1.5 Quality management in veterinary testing laboratories. (available at https://www.oie.int/fileadmin/Home/eng/Health_standards/tahm/1.01.05_QUALITY_MANAGEMENT.pdf).

OIE. 2018b. Manual of Diagnostic Tests and Vaccines for Terrestrial Animals. Chapter 1.1.6 Principles and methods of validation of diagnostic assays for infectious diseases. (available at https://www.oie.int/fileadmin/Home/eng/Health_standards/tahm/1.01.06_VALIDATION.pdf).

OIE. 2019a. Manual of Diagnostic Tests and Vaccines for Terrestrial Animals. Chapter 3.8.1 African swine fever (Infection with African swine fever virus). (available at https://www.oie.int/fileadmin/Home/eng/Health_standards/tahm/3.08.01_ASF.pdf).

OIE. 2019b. Terrestrial Animal Health Code. Chapter 1.4 Animal Health Surveillance. (available at https://www.oie.int/en/what-we-do/standards/codes-and-manuals/terrestrial-code-online-access/?id=169&L=1&htmfile=chapitre_surveillance_general.htm).

OIE. 2019c. Terrestrial Animal Health Code. Chapter 1.5 Surveillance for arthropod vectors for animal diseases. (available at https://www.oie.int/en/what-we-do/standards/codes-and-manuals/terrestrial-code-online-access/?id=169&L=1&htmfile=chapitre_surveillance_vector.htm).

OIE. 2019d. Terrestrial Animal Health Code. Chapter 15.1 Infection with African swine fever virus. (available at https://www.oie.int/en/what-we-do/standards/codes-and-manuals/terrestrial-code-online-access/?id=169&L=1&htmfile=chapitre_asf.htm).

OIE. 2019e. Terrestrial Animal Health Code. Glossary. (available at <https://www.oie.int/en/what-we-do/standards/codes-and-manuals/terrestrial-code-online-access/?id=169&L=1&htmfile=glossaire.htm>).

Pfeiffer, D., Ho, J., Bremang, A., Kim, Y., & OIE team. 2021. Compartmentalisation Guidelines—African swine fever. World Organisation for Animal Health (OIE). (available at https://www.oie.int/fileadmin/Home/eng/Animal_Health_in_the_World/docs/pdf/ASF/ASF-CompartmentalisationGuidelines_EN.pdf).

RISKSUR. 2015. Best practices for risk-based and cost effective animal health surveillance. (available at https://www.fp7-risksur.eu/sites/default/files/documents/publications/riskbasedsurv_BPdoc_FINAL_formatted_03.pdf).

Stärk, K. D. C., Regula, G., Hernandez, J., Knopf, L., Fuchs, K., Morris, R. S., & Davies, P. 2006. Concepts for risk-based surveillance in the field of veterinary medicine and veterinary public health: review of current approaches. *BMC health services research*, 6(1), 20–20. doi:10.1186/1472-6963-6-20

Sun, E., Zhang, Z., Wang, Z., He, X., Zhang, X., Wang, L., Bu, Z. 2021. Emergence and prevalence of naturally occurring lower virulent African swine fever viruses in domestic pigs in China in 2020. *Sci China Life Sci*, 64(5), 752–765. doi:10.1007/s11427-021-1904-4

Trienekens, J.H., Wognum, P.M., Beulens, A.J.M., & van der Vorst, J.G.A.J. 2012. Transparency in complex dynamic food supply chains. *Advanced engineering informatics*, 26(1), 55–65. doi:10.1016/j.aei.2011.07.007

USDA. 2019. Swine hemorrhagic fevers: African and classical swine fever integrated surveillance plan. (available at https://www.aphis.usda.gov/animal_health/downloads/animal_diseases/swine/hemorrhagic-fevers-integrated-surveillance-plan.pdf).

ບັນດາຄໍາສັບທີ່ໃຊ້

ການເຝົ້າລະວັງແບບບຸກ

ການເຝົ້າລະວັງ ທີ່ຜູ້ນໍາໃຊ້ຂໍ້ມູນການເຝົ້າລະວັງຫຼັກ (ເຊິ່ງສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນ ເຈົ້າໜ້າທີ່ສັດຕະວະແພດ) ເປັນຜູ້ລິເລີ່ມ ແລະ ອອກແບບການເກັບຂໍ້ມູນ.

ປະຊາກອນສັດ

ກຸ່ມສັດທີ່ຮ່ວມຢູ່ໃນລັດສະນະດຽວກັນ.

ການອອກແບບການພົບເຊື້ອ

ສົມມຸດຖານການພົບເຊື້ອພະຍາດ ທຽບກັບ ລະບົບການເຝົ້າລະວັງທີ່ມີການປະເມີນ.

ການສໍາຫຼວດກ່ຽວກັບພະຍາດ

ກນສືບສວນ-ສອບສວນ ຫຼື ການສຶກສາກ່ຽວກັບຂໍ້ມູນທາງພະຍາດສະເພາະທີ່ໄດ້ຮັບການເກັບກໍາຢ່າງເປັນລະບົບ, ເຊິ່ງສ່ວນໃຫຍ່ມີການດໍາເນີນງານໃນກຸ່ມຂອງປະຊາກອນສັດ ແລະ ພາຍໃຕ້ໄລຍະເວລາທີ່ກໍານົດ.

ການເຝົ້າລະວັງທົ່ວໄປ

ການເຝົ້າລະວັງທີ່ສາມາດກວດພົບຫຼາຍເຊື້ອພະຍາດ ຫຼື ພະຍາດໃດໜຶ່ງ (ໂດຍການປຽບທຽບກັບການເຝົ້າລະວັງທີ່ມີເປົ້າໝາຍໃນການກວດຫາພະຍາດໃດໜຶ່ງ).

ຄວາມແມ່ນຢາໃນການກວດຫາເຊື້ອທີ່ເປັນຜົນບວກຂອງສັດແຕ່ລະໂຕ

ຄວາມລະອຽດອ່ອນຂອງການກວດຫາເຊື້ອທີ່ນໍາໃຊ້ໃນການກໍານົດສັດໂຕໜຶ່ງວ່າ ມີການຕິດເຊື້ອ ຫຼື ບໍ່ ຫຼື ຄວາມລະອຽດອ່ອນຂອງຝູງ ເມື່ອກໍລະນີຕິດເຊື້ອ ແມ່ນໝາຍເຖິງຝູງທີ່ຕິດເຊື້ອ.

ຫ້ອງວິໄຈທີ່ເປັນທາງການ

ຫ້ອງວິໄຈ

ການເຝົ້າລະວັງແບບຮັບ

ລະບົບທີ່ມີກ່ຽວກັບກໍລະນີທີ່ສົງໄສເກີດມີພະຍາດໃດໜຶ່ງ ທີ່ມີການລາຍງານໃຫ້ແກ່ເຈົ້າໜ້າທີ່ສັດຕະວະແພດເຊິ່ງເກີດຂຶ້ນໂດຍທີ່ບໍ່ມີການຊອກຫາຂໍ້ມູນແບບບັງໜ້າ.

ຂໍ້ຜິດພາດແບບຊຸ່ມເລືອກ

ຂໍ້ຜິດພາດໃນການເກັບຕົວຢ່າງເນື່ອງຈາກການຊຸ່ມເລືອກສັດໜຶ່ງໂຕ ຫຼື ໂຕໃດໜຶ່ງ. ຂໍ້ຜິດພາດແບບຊຸ່ມເລືອກ ແມ່ນນໍາໄປສູ່ການຂາດຄວາມຊັດເຈນທີ່ສາມາດຫຼຸດຜ່ອນໄດ້ໂດຍການນໍາໃຊ້ຕົວຢ່າງຂະໜາດໃຫຍ່.

ຄວາມສ່ຽງ

ຄວາມເປັນໄປໄດ້ທີ່ຈະເກີດຂຶ້ນ ແລະ ລະດັບຄວາມແຮງທາງດ້ານຜົນທີ່ຕາມມາທາງຊີວະວິທະຍາ ແລະ ເສດຖະກິດທີ່ມີຜົນໃນທາງລົບ ຫຼື ຜົນກະທົບຕໍ່ກັບສັດ ແລະ ຄົນ.

ກອບຂອງການເກັບຕົວຢ່າງ

ກອບຂອງຫົວໜ່ວຍທີ່ມີຄວາມສົນໃຈຕໍ່ກັບປະຊາກອນສັດເຊິ່ງບ່ອນຕົວຢ່າງ ຫຼື ບັນດາຕົວຢ່າງແມ່ນສາມາດເກັບຈາກຈຸດປະສົງຂອງການເຝົ້າລະວັງ.

ການເຝົ້າລະວັງ

ການເກັບກຳຢ່າງເປັນລະບົບ, ການລວບລວມ ແລະ ການວິເຄາະຂໍ້ມູນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບສຸຂະພາບສັດ ແລະ ການເຜີຍແຜ່ຂໍ້ມູນໄດ້ທັນເວລາ ເຊິ່ງຈະເຮັດໃຫ້ສາມາດດຳເນີນການທີ່ເໝາະສົມໄດ້.

ອົງປະກອບຂອງການເຝົ້າລະວັງ

ອົງປະກອບຂອງການເຝົ້າລະວັງທີ່ເປັນລະບົບ. ກິດຈະກຳໃດໜຶ່ງທີ່ສ້າງຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບສະຖານະພາບຂອງພະຍາດ.

ຄວາມແມ່ນຢາຂອງການເຝົ້າລະວັງທີ່ເປັນຜົນບວກ

ຄວາມລະອຽດອ່ອນຂອງລະບົບການເຝົ້າລະວັງທີ່ໄດ້ມີການກຳນົດໃຫ້ເປັນຄວາມເປັນໄປໄດ້ທີ່ລະບົບອາດພົບເຫັນພະຍາດໃນກຸ່ມປະຊາກອນສັດ ຖ້າຫາກມີການຕິເຊື້ອໃນລະດັບທີ່ກຳນົດ (ເຊັ່ນ: ການກວດພົບເຊື້ອທີ່ອອກແບບໄວ້).

ລະບົບການເຝົ້າລະວັງ

ການສັງລວມບັນດາກິດຈະກຳທີ່ມີການນຳຊື່ໃນການເຝົ້າລະວັງຫາພະຍາດສະເພາະ ທີ່ສ້າງຂໍ້ມູນທີ່ເປັນການປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນການສ້າງຄວາມເຂົ້າໃຈກ່ຽວກັບສະຖານະພາບຂອງພະຍາດ.

ອາການ

ການກຳນົດລວບລວມບັນດາການທາງຄຣິນິກທີ່ເປັນໄປໄດ້ຮ່ວມກັບຂໍ້ມູນດ້ານການລະບາດອື່ນໆ.

ຂໍ້ຜິດພາດທີ່ເປັນລະບົບ

ຂໍ້ຜິດພາດໃນການສຳຫຼວດ ຫຼື ການເຝົ້າລະວັງທີ່ເຮັດໃຫ້ມີຜົນຕາມຄ່າທີ່ຄາດຄະເນ ຄ່າສະເລ່ຍຂອງການຊ້ຳກັນຂອງກິດຈະກຳ) ເຊິ່ງແຕກຕ່າງຈາກຄ່າຂອງປະຊາກອນຕົວຈິງ. ຂໍ້ຜິດພາດທີ່ເປັນລະບົບແມ່ນ ເຮັດໃຫ້ເກີດຂໍ້ຜິດພາດ ຫຼື ຂາດຄວາມຊັດເຈນ ແລະ ອາດເກີດຈາກຄວາມລຳອຽງຂອງຕົວຢ່າງ, ຄວາມລຳອຽງໃນການວັດແທກ, ຄວາມລຳອຽງໃນການວິເຄາະ ຫຼື ການສ້າງຄວາມສັບສົນ.

ການເຝົ້າລະວັງທີ່ເປັນເປົ້າໝາຍ

ການເຝົ້າລະວັງທີ່ມີເປົ້າໝາຍແນໃສ່ການກວດຫາເຊື້ອພະຍາດສະເພາະ ເຊິ່ງກົງກັນຂ້າມກັບການເຝົ້າລະວັງແບບທົ່ວໄປ.

ຄວາມແມ່ນຢາຂອງການກວດຫາເຊື້ອທີ່ເປັນຜົນລົບ

ຄວາມເປັນໄປໄດ້ໃນການໄດ້ຄຳຕອບທີ່ຖືກຕ້ອງຈາກການກວດຫາເຊື້ອພະຍາດຂອງປະຊາກອນສັດທີ່ຕິດເຊື້ອ ເຊັ່ນ: ອັດຕາຂອງຜົນກວດທີ່ເປັນບວກຕົວຈິງ.

ການກວດຫາເຊື້ອສະເພາະ

ຄວາມເປັນໄປໄດ້ໃນການໄດ້ຄຳຕອບທີ່ຖືກຕ້ອງຈາກການກວດຫາເຊື້ອພະຍາດຂອງປະຊາກອນສັດທີ່ບໍ່ຕິດເຊື້ອ ເຊັ່ນ: ອັດຕາຂອງຜົນກວດທີ່ເປັນລົບຕົວຈິງ.

ເຈົ້າໜ້າທີ່ສັດຕະວະແພດ

ເຈົ້າໜ້າທີ່ຂອງລັດຖະບານ ເຊິ່ງປະກອບດ້ວຍ: ສັດຕະວະແພດ, ຜູ້ປະກອບອາຊີບອື່ນ ແລະ ພະນັກງານລ້ຽງສັດ ທີ່ມີໜ້າທີ່ຮັບຜິດຊອບ ແລະ ຄວາມສາມາດໃນການຮັບປະກັນ ຫຼື ການຊີ້ນຳການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກ່ຽວກັບສຸຂະພາບສັດ ແລະ ມາດຕະການທາງດ້ານສະຫວັດດິການ, ການຍັ້ງຢືນຂອງສັດຕະວະແພດສາກົນ ແລະ ບັນດາມາດຕະຖານ, ຂໍ້ແນະນຳໃນອະນາເຂດທັງໝົດທີ່ມີຄວາມສົນໃຈ.

ເຂດ

ສ່ວນໜຶ່ງຂອງປະເທດທີ່ມີການກຳນົດໂດຍເຈົ້າໜ້າທີ່ສັດຕະວະແພດ ທີ່ລວມເອົາປະຊາກອນສັດ ຫຼື ກຸ່ມຍ່ອຍປະຊາກອນທີ່ມີສະຖານະພາບກ່ຽວກັບສຸຂະພາບຂອງສັດເຊິ່ງກ່ຽວກັບການຕິດເຊື້ອ ຫຼື ການໄດ້ຮັບເຊື້ອເຂົ້າຮ່າງກາຍສຳລັບຈຸດປະສົງທາງດ້ານການຄ້າສາກົນ ຫຼື ການປ້ອງກັນ ຫຼື ຄວບຄຸມພະຍາດ.